

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
JUN 11

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

Phone: 732-549-0445; Fax: 732-549-0466; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXII Nr. 23 (5529)

2011. gada 11. jūnijs – 17. jūnijs

Pavērsiens

Kārlis Streips

Laika un Brīvās Latvijas lasītāji, kuŗi seko līdzī Latvijas politiskajiem notikumiem, noteikti zina, ka 2. jūnijā mūsu valsts Saeima ievēlēja jaunu Valsts prezidentu. Viņa vārds ir Andris Bērziņš, viņš kādreiz vadījis vienu no valsts bankām un pērn ievēlēts Saeimā. Saeimā ir trīs cilvēki, kuŗu vārds ir Andris Bērziņš, un vairākas ārvalstu ziņu organizācijas publicējušas fotogrāfiju, kuŗā redzams nevis minētais Andris Bērziņš, bet gan pavisam cits cilvēks – tas Andris Bērziņš, kuŗš bija Latvijas Ministru prezidents no 2000. gada maija līdz 2002. gada novembrim. Tas ir tāds mazs anekdots, bet pati situācija, protams, ir gana būtiska.

Brīdī, kad valstī sākās sarunas par prezidenta vēlēšanām, kandidāts bija tikai viens – pašreizējais Valsts prezidents Valdis Zatlers. Tad pieci deputāti no Latvijas Zaļo un zemnieku savienības (ZZS) paziņoja, ka viņi amatam izvirzīs A. Bērziņu. Sacīts, darīts. Pirms tam par V. Zatleru balsot solīja viņa izvirzītāji no apvienības Vienotība, kā arī deputāti no Visu Latvijai!/Tēvzemei un Brīvībai/LNNK (VL/TB/LNNK) un apvienības Par labu Latviju (PLL). Taču pienāca brīdis, par kuŗu rakstīju iepriekš – Valsts prezidenta lēmums, ierosināt Saeimas atlaišānu. PLL ļaudis acumirkli paziņoja, ka par tādu prezidentu viņi nebalso. Zaļo zemnieku Saeimas frakcijas vadītājs Augusts Brigmanis gan solīja personiski turēt vārdu un balsot par V. Zatleru, bet pārējiem ZZS deputātiem būšot brīvs balsojums. Opozīcijas apvienības Saskaņas centrs (SC) pārstāvji piebāšēja, ka arī viņiem balsojums būšot brīvs.

2. jūnijā Saeimā notika divas balsošanas kārtas. Pirmajā A. Bērziņš ieguva 50 balsis – tāpat vienu mazāk par nepieciešamo skaitu. Nākamajā kārtā viņam jau bija nepieciešamais balsu skaits – 53. Starp citu, tas ir tas pats balsu skaits, ar kuŗu 1993. gadā tika ievēlēts Valsts prezidents Guntis Ulmanis, kā arī

1999. gadā – Vaira Vīķe-Freiberga. Kārtējo reizi daži Saeimas deputāti mums meloja. Atmiņā atausa balsojums pagājušajā gadā, kad deputāti noraidīja valsts ģenerālprokurora Jāņa Maiziša kandidātūru trešajam amata termiņam. Toreiz daudz vairāk deputātu apgalvoja, ka ir par J. Maizīti balsojuši, nekā par viņu kopumā tika nodotas balsis. Arī šoreiz līdz pat pēdējam brīdim šķita, ka V. Zatleram izdosies savākt nepieciešamo balsu skaitu, bet nekā. Deputāti izvēlējās citu variantu.

Arvalstīs dzīvojošie latvieši droši vien par šo lēmumu ir sašutuši. Atbalstu V. Zatlera pārvēlēšanai puda vairākas ievērojamas emigrācijas latviešu organizācijas, bet šis balsis Latvijā acimredzot palika nesadzirdētas. Taču būtībā tas ir vienalga – Valsts prezidents ir ievēlēts, un būs vien jāraugās, kā viņam amatā klāsies.

Nevarētu teikt, ka A. Bērziņa kandidātūra parādījusies gluži tik piepeši, kā tas pirms četriem

gadiem bija ar V. Zatlera kandidātūru. Toreiz labi pazīstamais chirurģs tika gandrīz tiešā vārda nozīmē izvilktis no tābrīža valdības vadītāja Aigara Kalviša piedurknes. Daudzi no mums, kuŗi toreiz skaļi pret šādu izvirzīšanu iebildām, jo par V. Zatleru bija daudz vairāk jautājumu nekā atbilžu, šoreiz kļuvām par viņa kaismīgākajiem atbalstītājiem. Ne vien tāpēc, ka četru gadu laikā V. Zatlers no nepieredzējuša politiķa izaudzis pat par ļoti nopietnu valstsvīru, bet arī tāpēc, ka zaļo zemnieku lēmums izvirzīt citu kandidātu kārtējo reizi parādīja, ka viņi, it kā būdami valdošā koalīcijā, patiesībā deļo pavisam pēc citas stabules.

Man nav šaubu, ka Andris Bērziņš būs labs prezidents, – ja vien būs apguvis specifiku, kas saistīta ar minēto amatu. Mācību process gan nebūs īss. Valdīm Zatleram bija vajadzīgs gandrīz gads, pirms viņš sāka demonstrēt patiesu Valsts prezidenta prasmī. Taču, ja A. Bērziņam izdosies sev

apkārt savākt nopietnus padomdevējus, tad, iespējams, process būs vieglāk aptverams. A. Bērziņš, kā jau kādreizējais starptautiskas bankas filiāles vadītājs, labi prot angļu valodu, un tas mūsdienā Eiropā ir ļoti nepieciešams priekšnoteikums. Acimredzot viņš ir gudrs cilvēks. Piedevām ļoti bagāts, un arī tas mūsu politikorumpētājā kultūrā nozīmē – nav iemesla domāt, ka jaunais prezidents būtu piekukuļojams. Starp citu, Andris Bērziņš nav nedz Latvijas Zaļo partijas, nedz arī Latvijas Zemnieku savienības biedrs. Ja kāds domā, ka jaunais Valsts prezidents būs raustāma marionete, tam droši vien nāksies vilties. Amats tomēr maina cilvēku, un tiem, kuŗi tādas cerības saistīja ar V. Zatleru, nācās rūgti vilties. Cerēsim, ka arī šoreiz ir ievēlēts cilvēks, kuŗam ir pietiekami stingrs mugurkauls, lai turētos pretī mūsu politiķaņu pārliecībai, ka Latvijas Republika ir privāto uzņēmums, kuŗā tikai viņiem ir teikšana. Cerēsim.

Atklāti sakot, nav nekādas drošas pārliecības, ka rudenī ievēljamā Saeima būs kvalitatīvāka par pašreizējo. Rakstot man gluži vai rokas trīc par domu, ka vēlēšanās SC un ZZS saplūks pietiekami daudz lauru, lai nākamo valdību apvienības varētu veidot abas vien. Tas nozīmētu valsti, kas pagriežas ar seju pret austrumiem. Saskaņas centram tīk viss krieviskais, tostarp apvienībai ir ligums par sadarbību ne vien ar Krievijas diktatoru, bet arī ar Ķīnas diktatoru vadītajām partijām. Savukārt zaļie zemnieki joprojām bīda domu, ka par Latvijas valdības vadītāju vajadzētu kļūt absurdi kompromitētajam Ventšpils pilsetas galvam Aivaram Lembergam. Nav šaubu, ka arī viņi nākamajā Saeimā iegūs pietiekami lielu vietu skaitu, jo Lembergs, kaut apvainots visādos noziegumos, valstī joprojām gluži nesaprotamā kārtā ir pat ļoti populārs.

(Turpināts 3. lpp)

Valdis Zatlers un Lilita Zatlere sarunājas ar Andreju Jansonu

Nozīmīgs notikums latviešu kultūrā

Piektdien, 3. jūnijā pārpildītā Latvijas Nacionālās operas namā izskanēja Bruno Skultes operas „Vilkaču mantinieci” pirmizrāde. Pēc ilgāka laika atkal iestudējumu piedzīvojusi latviešu oriģinālopera, un tas ir ļoti nozīmīgs fakts Latvijas kultūras dzīvē. Un tas noticis, pateicoties Latvijas Nacionālās operas ģildei ASV. „Sen lolotais sapnis piepildās šeit, Latvijas Nacionālajā operā. Bruno Skultes „dīpišu” gados komponētais darbs mērojis garu ceļu – radīts kara laikā nacistiskajā Vācijā, pabeigts Ņujorkā (operas instrumentāciju pabeidza diri-

ģents un komponists Andrejs Jansons – red.), bet laimīgi nonācis tur, kur tam jābūt – uz Baltā nama skatuves,” saka Andris Padegs, LNOĢ finanču administrators. Bet Ģildes priekšniece Aija Pelše pauž cerību, ka „Vilkaču mantinieci” aizskanēs pasaulē.

Pirmizrādi apmeklēja arī Valsts prezidents Valdis Zatlers ar kundzi Lilitu un tika sirsnīgi sumināts, visai operas publikai piecēloties kājās un aplaudējot.

Red.

Vairāk lasiet nākamajā numurā.

DAUGAVAS VANAGI ASV

gadu no gada atbalstu uz Latviju kāpinājuši.
Vai darīsim to arī šogad?

ATBALSTIET 14. JŪNIJA ZIEDOJUMU AKCIJU,
kas paredzēta bij. leģionāru, invalidu un trūcīgo atbalstam.

Ziedojumus (kas atskaitāmi no valsts nodokļiem) līdz 15. jūlijam nosūtīt apvienībām vai DV ASV kasierim: Margers Caune, 6916 Winona Drive, Indianapolis, IN 45236

DV ASV VALDE

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usKantoris ASV: 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA
Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466, e-pasts - LaiksDSR@aol.comAbonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 130.00;
6 mēn. US \$ 75.00; 3 mēn. US \$ 42.00.Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītus materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Redaktore: Ligita KovtunaTālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,
e-pasts: ligita@laiks.us
Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010**Redaktore ASV:** Astra MooraTālr./fakss: 818-980-4748, e-pasts: laiks@juno.com,
astere2000@aol.com (fotografijām)

6157 Carpenter Ave. North Hollywood CA 91606 USA

Kanadas ziņas: Mārtiņš Štauers: tālr.: 514-639-8722,e-pasts: stauvers@yahoo.ca, 104-3000 Notre Dame Street,
Lachine, QC, H8S 2H1Rūdolfs Norītis: tālr.: 416-425-4613, fakss: 416-425-4615,
5 Shady Golfway, Unit 1416 Don Mills, ON M3C 3A5**Reklāma laikrakstā Laiks un mājaslapā www.laiks.us**ASV - Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466,
e-pasts - LaiksDSR@aol.com

Rīgā - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.

Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us**ABONĒJIET LAIKRAKSTU****LAIKS**

"LAIKA" abonements ASV maksā: 3 mēnešiem US \$42,-

6 mēnešiem US \$75,-

1 gadam US \$130,-

Gaisa pasts 1 gadam ASV US \$215,-

Ārpus ASV "LAIKS" tiek piesūtīts tikai pa gaisa pastu

Kanādā 1 gadam US \$225,-

pusgadam US \$120,-

Latvijā 1 gadam US \$220,-

pusgadam US \$115,-

Citur pasaulē 1 gadam US \$280,-

pusgadam US \$150,-

Abonenti bez maksas saņems sešus "Jauno Laiks" pielikumus
un gada beigās nākamā gada kalendāru.

"Jauno Laiks" 6 numurus var pasūtīt atsevišķi.

Maksa US \$20,-

Abonēšanas maksu var atsūtīt ar čeku vai naudas pārvedumu
(rakstot čeku uz "Laiks - Latvian Newspaper Inc." vārda).

Lūdzam noteikti norādīt, no kurā laika vēlas laikrakstu abonēt.

Laikraksts Laiks 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA

Lūdzu piesūtīt man laikrakstu "LAIKS" no _____

līdz _____ uz _____ mēnešiem uz sekojošo adresi:

(Mr./Mrs./Ms.) _____

Tālrunis _____

E-pasts _____

Pievienoju čeku, Money Order par US \$ _____

abonementa uzsākšanai/pagarināšanai (nevēlamo svītrot)

Ja adrese mainīta, lūdzam uzdot arī agrāko adresi.

LŪDZAM IEGAUMĒT – abonementu uzsākšanas,
pagarināšanas un adrešu maiņas veic 3-4 nedēļu laikā.**LAIKU** varat pasūtīt arī Rīgas redakcijāLietojiet www.laiks.us**LASĪTĀJU BALSIS****Bērnības draugi tiekas
pēc 61 gada**Jānis Melngailis un Marģeris Matulis bija labi draugi bēgļu
gados Ebenveilerā, kopā mācījās
skolā un 1950. gadā atvadījās,
izeļojot uz ASV.Marģeris Matulis ilgus gadus
dzīvoja Dienvidkalifornijā, kur
no 1968. līdz 1980. gadam
strādāja optikas nozarē, bet tad
mainīja profesiju, kļūstot par
alternatīvās medicīnas speciālistu
un nu jau 30 gadu pētījis, kas
izraisa jūtību pret dažiem ēdie-
niem un ķīmiskām vielām un kā
to novērst, apmācot arī ārstus
ASV un Eiropā. Pēdējos vien-
padsmit gadus M. Matulis dzīvo
un strādā Lasvegās.Jānis Melngailis dzīvo Merilen-
das pavalstī, ir profesors univer-
sitātes elektroinženieru fakultātē,
strādājis arī Masačusetas Tech-
noloģijas institūtā. Maija beigās
viņš ieradās Lasvegās uz pasaules
mēroga konferenci savā nozarē,
un beidzot abiem draugiem pēc
ilgiem gadiem bija iespēja satik-
ties.Lasītāji droši vien atceras, ka
nesen „Laikā” bija raksts, ka Jānis
Melngailis ar partneriem 2009.**Jānis Melngailis (pa kreisi) un Marģeris Matulis 31. maijā satikās
Lasvegās**gadā nodibināja uzņēmumu
Black Rooster Food, cerot uzlabot
amerikāņu uztura paradumus ar
latviešu rupjmaizi, ko izplata Ņū-
jorkas un Bostonas apkaimes
gardēžu veikalos. Jāņa Melngaila
meitai Sarmai ir restorāns Ņū-jorkā, kurā apmeklētājiem piedā-
vā veselību pārtiku. Latviešiem
tiekoties ir tradīcija ņemt līdzi
ciemakukuli, un Jānis Marģerim
bija aizvedis tieši to – rupjmaizes
kļauku.**Rd.****Kauliņi ir mesti**Latvijā ievēlēts jauns presi-
dents Andris Bērziņš. Tas noticis
ar oligarchu kalpībā un Kremļa
propagandas ietekmē nonākušo
spēku palīdzību. Par *Saskaņas*centra balsojumu nav jābrīnās.
Pirms vēlēšanām viņi neatklāja,
par ko balsos, un liekulīgi pazi-
ņoja, ka viņiem būšot brīvais
balsojums. Balsošanas rezultāti
liek šo „brīvību” apšaubīt. Viņu
mērķis nav Latvijas valsts attīstī-
ba. Viņi balsoja par to kandidā-
tu, kurš, pēc viņu domām, dod
viņiem cerību nokļūt pie varas.
Latvijas nākotne daudzējādā ziņā
būs atkarīga no nākamās Saeimas
sastāva un jaunā prezidenta vēl-
mes un spējam pretoties oligar-
chu ietekmei. Jācer, ka latviešu
balsotāji būs sapratuši Zatlera
brīdinājumu un nebalsos par
partijām, kurās ir liela oligarchu
ietekme. Mazāk prognozējama ir
krievvalodīgo balsotāju izvēle.
Nemot vērā Kremļa propagan-
das ietekmi uz šo elektorātu, maz
ticams, ka viņi izvēlēties kādu
politisko spēku, kas stingri aiz-
stāv Latvijas valsts intereses.**E. B.****Garšīga latviešu valoda**Laika redakcijas darbinieku
apgalvojums laikraksta 22. nu-
murā, ka gramatisko formu ig-
norēšana piešķirot valodai „gar-
šu”, neliecina par labu gaumi,
valodas izjūtu un zināšanām, bet
gan liecina par vēl joprojām
pastāvošo „ciņu pret buržuāzisko
nacionālismu”, kas izpaudās starp
citu valodas „demokratizēšanu”,
lai tā pzaudētu latviskumu,
ātrāk iznīktu un kļūtu vieglāk
apmaināma pret padomju resp.
krievu valodu. Paldies lasītājam
Ausmai Tēraudai par latviskas
latviešu valodas aizstāvēšanu.
Paldies arī redakcijas darbinie-
kiem, kuri izskaidro laikrakstā
laiku pa laikam pamanītās lat-
viešu valodas divainības, kas
neveicina latviskas latviešu valo-
das atjaunošanos un nostipri-
nāšanos.**R. Hofmanis**
Kalifornijā

No redakcijas.

Paldies Hofmaņa kungam par
nenogostošo ciņu pareizas lat-
viešu valodas laukā! Bet par to
“ciņu pret buržuāzisko nacio-
nālismu” – “ir grūti atrast melnu
kaķi tumšā istabā, it sevišķi – ja
viņa tur nav...” (Konfūcijs).**LATVIJA –
2011**Zemākās cenas
lidojumiem
uz Rīguar FINNAIR un citām lidfirmām no Ņujorkas,
Čikāgas un citām ASV pilsētām* *Viesnīcas* * *Pasūtiet lidojumus internetā*
* *Latvijas "Extravaganza Tour"***VYTIS TOURS**40-24 235th Street, Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161 1-800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-mail: VYTTOURS@EARTHLINK.NETWeb site: www.vytistours.com**IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM UZ LATVIJU**

tiešie (non-stop) lidojumi Ņujorka - Rīga

AIREX - AVE SOL TRAVEL**A. JANSONS**

73 Glenwood Ave., Leonia, NJ 07605

Runājam latviski:

201-944-1273

Runājam angļiski:

1-866-944-1273

Riga Ven Travel Inc.

CEĻJUMI AR KUĢI!

Dažādi lēti un izdevīgi piedāvājumi!
Zvaniet, pirms meklējat internetā vai citur

Inese Zaķis

Tālr.: 631-665-4455, 1-800-291-8311

Fax: 631-665-6164

32 South Penataquit Ave., Bay Shore, NY 11706-8815

E-pasts: RigaVen@aol.com

Juristei Norai Lagzdiņai Hurlejai uzticēts atbildīgs darbs

Ohaijo pavalsts Kajahogas apriņķa (*Cuyahoga county*) iedzīvotāji pērnruuden ievēlēja jaunu apriņķa valdību. Pirms tam apriņķi pārvaldīja trīs ievēlēti pilnvarotie, kuriem nebija jāatbild par apriņķa līdzekļu izmantošanu. Viņiem bija brīvas rokas un liela vara. Laikrakstos lasījām, ka milzīgi būvprojekti uzticēti draugiem un par apriņķa naudu tiek remontētas pilnvaroto privātmājas. Atklājās arī kukulņemšana, neattaisnojami izdevumi par sporta sacensību biļetēm, dārgiem restorāniem un viesnīcām. Tāpēc 2009. novembrī ar balsu vairākumu pieņēma jaunu Apriņķa chartu – trīs pilnvaroto vietā bija paredzēti viens apriņķa izpilddirektors un vien-

padsmīt padomes locekļi, kuri katrs pārstāv vienu apriņķa rajonu. Jaunā apriņķa valdība darbu sāka š. g. janvārī.

Visā šajā procesā liela loma bijusi latviešu juristei Norai Lagzdiņai Hurlejai (*Hurley*). Profesionālo karjēru viņa sāka Ohaijo pavalsts tiesā un pēc tam astoņus gadus Federālajā tiesā. Kopš 2000. gada viņas darbavietā bija Leikvudas pilsētas valdē, vispirms par galvenā juriskonsulta vietnieci, pēdējos četrus gadus par galveno juriskonsulti. Pagājušā gada novembrī Leikvudas pilsētas galvu Edvardu Ficdzeraldu (*Edward FitzGerald*) ievēlēja par pirmo Kajahogas apriņķa izpilddirektoru, un pēc likuma, Edvardam Ficdzeraldam darbu

Nora Lagzdiņa

atstājot, par pilsētas galvu Leikvudā bija jākļūst Norai. Viņa to nevēlējās, tomēr vienu dienu

bija šajā amatā – kopš Ficdzeralda atteikšanās brīža līdz jaunā Leikvudas pilsētas galvas oficiālam zvērestam.

Edwards Ficdzeralds aicināja Noru iesaistīties jaunās apriņķa vadības veidošanā. Tagad viņa ir Kajahogas apriņķa juriskonsulta vietniece. Pienākumu viņai netrūkst – jāraksta jauni likumi, jāpārbauga līgumi, jādefinē ētikas noteikumi. Nora sagatavo juridiskos dokumentus, kas precīzē jauno apriņķa pārvaldīšanu, sevišķi stingri vērojot, lai neturpinātos līdzšinējās nelikumības. Šis viņas atbildīgais darbs tieši vai netieši skar daudzus. Kajahogas apriņķis ir lielākais Oaijo pavalstī, kurā ir 1 280 122 iedzīvotāji. Tajā ietilpst Klivlandes pilsēta, 19 piepilsētas (tostarp Latviešu centra mājvieta Leikvudā) un divdesmit ciemi. Apriņķa pārziņā ir bibliotēkas, slimnīcas, parki un daudz citas sabiedriskas

iestādes, kurās strādā vairāk nekā 6000 darbinieku.

Klivlandes latvieši priecājas par Noras Hurlejas panākumiem, jo viņa tepat dzimusi un uzaugusi. Noras vecāki Jūlijs un Līvija Lagzdiņi daudz laika ziedoja latviešu sabiedrībā. Līvija Lagzdiņa ilgu gadu bija vietējās latviešu gaidu vienības priekšniece. Nora, jaunākā no četriem bērniem, ir Apvienotās draudzes skolas un Gaņezera Vasaras vidusskolas 1981. gada absovente, vietējās luterāņu draudzes locekle, savlaik viņa dejoja tautasdeju kopā un darbojās gaidu organizācijā. Nora apprecējās ar skolas laikā iepazīto Keitu Hurleju (*Keith Hurley*) un ir divu meitu māte. Kaut gan daudz laika un enerģijas jāveltī ģimenei un karjērai, viņa māca draudzes skolā un ir vietējās latviešu kredītsabiedrības valdes locekle.

Maija Grendze

Atbalsts jaunajiem mediķiem

Šogad profesora Ilmāra Lazovska stipendijām bija pieņemti neierēti daudz pretendenti – 17 studenti no 2., 3., 4. un 5. kursa, kuri studē medicīnu Latvijas Universitātē (9 studenti) un Rīgas Stradiņa universitātē (8 studenti).

Stipendijas pretendentiem bija jāiesniedz anketa, rekomendācijas vēstule un sekmju izraksts, taču galvenās bija pārrunas, kas notika Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja telpās. Žūrijas sastāvs: dr. Ēriks Niedrītis (priekšsēdētājs; studentus vērtēja neklātienē, lasot anketas elektroniski), dr. Edīte Lazovska, LU profesors Dr. med. h. c. Arnis Viksna, Dr. hist. Rita Grāvere un RSU docente Maija Pozemkovska (sekretāre). Pēc pārrunām aizklātas balsošanas rezultātā par šā gada profesora Ilmāra Lazovska Medicīnas fonda stipendiātiem kļuva:

Jeļena Zbaracka – Latvijas Universitātes (LU) Medicīnas fakultātes 5. kursa studente no Rīgas, kuŗa ir diplomēta zobārstniecības māsa un nākotnē vēlas specializēties infektoloģijā (sti-

pendijai rekomendējis LU Patoloģijas katedras docents Sergejs Isajevs);

Artis Knapšis – LU Medicīnas fakultātes 5. kursa students no Kuldīgas, kuŗu interesē sirds un asinsvadu ķirurģija (stipendijai ieteicis Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas ķirurgs un LU asociētais profesors Dainis Krieviņš);

Kārlis Perlbahs – LU Medicīnas fakultātes 5. kursa students no Cēsīm, kuŗš ir studentu korporācijas Lettgallia loceklis, interesējas par vispārējo ķirurģiju un abdominālo onkoloģiju (stipendijai ieteicis Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas Ķirurģijas klīnikas virsārsts Dr. med. Mārtiņš Liepiņš);

Viktors Cunskis – Rīgas Stradiņa universitātes Medicīnas fakultātes 5. kursa students no Daugavpils, kuŗš brīvā laikā nodarbojas ar svarcelšanu un voluntē Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcā (stipendijai ieteicis Traumatoloģijas centra virsārsts Aldis Dalmatovs).

Profesora Lazovska stipendijas (katra 500 ASV dolāru) tiek pie-

šķirtas jau sesto reizi; tās saņem labākie un centīgākie vecāko kursu medicīnas studenti. Līdz 2011. gadam stipendijas saņēmuši 23 studenti.

Stipendiju pasniegšanas sarīkojumu Latvijas Ārstu biedrībā kā ik gadu vadīja dr. Ēriks Niedrītis, tajā piedalījās arī profesora Lazovska atraitne dr. Edīte Lazovska. Savā uzrunā viņa uzsvēra, cik svarīgi ir, lai ārsts būtu vispusīgi izglītots, kultūrs cilvēks ar plašu redzesloku – kāds bija Ilmārs Lazovskis. „Nezaudēt labo cilvēku sevī! Ārsts nereti ir vienīgais cilvēks, kam pacients uzticas. Un jāatceras, cik svarīgas ir sarunas, it īpaši mūsdienās, kad aparāti un tehnoloģijas pārņēmušas virsroku,” teica dr. Lazovska un atgādināja profesora Rudziša vārdus: „Anamnēze ir puse no ārstēšanas.”

Sarīkojumā izskanēja arī aicinājums uz Latviešu ārstu 7. kongresu, kas notiks Rīgā, 2013. gada 19. – 21. septembrī. Šai kongresā uzsvārs tiks likts uz medicīnas zinātnes jautājumiem.

L. Kovtuna

Dr. Edīte Lazovska sveic stipendiātus

Pēc I. Lazovska stipendiju pasniegšanas ceremonijas Latvijas Ārstu biedrībā 2011. gada 6. jūnijā. 1. rindā no kreisās: Viktors Cunskis, dr. Kaspars Tūters, Kārlis Perlbahs, dr. Edīte Lazovska, Jeļena Zabaracka, Artis Knapšis. 2. Rindā: dr. Ēriks Niedrītis, Maija Pozemkovska, Jānis Lazovskis, dr. Gundars Katlaps, dr. Uģis Gruntmanis

Pavērsiens

(Turpināts no 1. lpp)

Tas, starp citu, būs liels pārbaudījums Andrim Bērziņam – ja kārtis sakritis vajadzīgā kombinācijā, vai viņš būs gatavs ministru prezidenta amatam izvirzīt cilvēku, kuŗam nav atļauts izbraukt no valsts un kuŗam visai bieži nākas iegriezties tiesas zālē?

Tas nozīmē, ka mums visiem jādara viss iespējamais, lai rudenī nodrošinātu iespēju ievēlēt Saeimu, kuŗā *Vienotībai* un tā dēvētajam nacionālajam blokam ir vairākums. Par šo bloku diemžēl jāteic, ka latviešu nacionālisms nereti pārtop ultranacionālismā, kam mūsdienā Eiropā nav vietas. Taču alternatīva ir gana bausa. Stipri ticams, ka apvienība *Par labu Latviju* rudenī nepiecie-

šamos piecus procentus balsu nesavāks, bet tās populisma kampaņa pludos aumaļām vien.

Savukārt *Vienotībai* būs trīs problēmas. Pirmā – pašā apvienībā ir visai lieli kašķi, niķi un stiķi. Brīdī pirms Valsts prezidenta paziņojuma par Saeimas atļaušanas ierosinājumu prezidents tikās ar valdības galvu Valdi Dombrovski un Saeimas spikeri Solvitu Āboltiņu, lai apjautātos par iespēju valdības stiprināšanas labad valdībā iekļaut arī *Saskaņas centru*. Un saņēna noliedzošu atbildi – lielākoties tāpēc, ka pret to ļoti skaļi iebilstu *Vienotībā* iesaistījusies *Pilsoniskā savienība (PS)*. Jau iepriekš *PS* pārstāvji bija paziņojuši, ka viņi nepiedalīsies

Vienotības atvērtajā jaunajā brojā. Tas neliecina par patiesu „vienotību,” lai gan apvienības pārstāvji joprojām skandina, ka vēl šovasar tikšot izveidota vienota partija. Redzēsim.

Otra problēma *Vienotībai* ir tās lozungi par tiesiskumu un godīgumu, kas ir visai tāli no apvienības attieksmes pret tiem saviem biedriem, kuŗu rīcība dažkārt nesaskan ar minētajiem principiem.

Trešo problēmu piedzīvo jebkuŗa partija pasaulē, kuŗa pie teikšanas nāk brīdī, kad valstī ir ekonomiski grūti laiki. Puslīdz skaidrs, ka priekšvēlēšanu kampaņā *Vienotība* tiks vainota visos iespējamajos grēkos. Bet atbalstītājiem tomēr būs vien jābalso par *Vienotību*.

Kas notiks ar Valdi Zatlēru? To, ka Zatlēra nepārvēlēšanu neviens nav gaidījis, apliecina

fakts, ka likumā paredzētais eksprezidenta dzīvoklis vēl pat nav atrasts, kur nu vēl nopirkts un izremontēts. Par savu nākotni Valdis Zatlērs saka – vispirms viņš par to ļoti rūpīgi padomāšot un tikai tad pateikšot, ko darīs tālāk. Variānti ir trīs – pievienoties *Vienotībai* (tad apvienībā notiktu vēl lielāka stumdišanās par to, kuŗš ir lielākais barvedis), veidot savu partiju vai iet pensijā. Pensija ir mazticams variants. Lai nu kā, Valsts prezidents ir ievārijis politisku putru, un izvairīšanās no tās strēbšanas nebūtu valstsvīra cienīga. Taču jaunas partijas izveidošana nav ne vienas dienas, ne vienas nedēļas darbs. Vajadzīgs personāls, vajadzīgas telpas, un par visu vairāk vajadzīga nauda. Cerēsim, ka Valdis Zatlērs savu lēmumu paziņos savlaicīgi, lai mēs visi varētu apsvērt, vai iespējamā

viņa jaunizveidotā pašam sava partija varētu būt kaut kas labāks par *Vienotību*. Latvijas sabiedrībā aizvien vēl nav pazudusi vēlme pēc jātnieka uz balta zirga, kuŗš atjās, lai visiem dzīvi darītu labāku. V. Zatlēram šāds risinājums varētu būt liels kārdinājums, taču grūti būs.

Balsojums 2. jūnijā pierādīja, ka šim Saeimas sasaukumam *ir laiks tāt maksškeres*. Taču politika Latvijā tāpēc nemainās. Negodīgi cilvēki centīsies iegūt vietu arī nākamajā Saeimā (klīst baumas, ka arī Lembergs pats varētu kandidēt, jo tad viņš iegūtu Saeimas deputāta imunitāti, lai gan nav skaidrs, vai tā varētu būtu imunitāte ar atpakaļejošu datumu). Būsim modri. Rudenī spēle lielā mērā būs par visu banku.

Kārlis Streips

Ventspilnieku, montrealiešu un ņujorkiešu sadziedāšanās Katskiļos

Katskiļu kalnos (*Elka Park, NY*) katru gadu Varoņu piemiņas nedēļas nogalē ierodas daudz latviešu no ASV austrumkrasta pavalstīm, arī Kanadas, lai pasērstu tuvinieku atdusas vietā. Uz kapu kopiņām un urnu vietām sagūla puķu pušķi un sarkanas rozes. Prāvests Oļģerts Sniedze 29. maijā iesvētīja pelnu urnas un vadīja dievkalpojumu, ērģeles spēlējot Mārim Kristapsonam. Pavasara koncerta dalībnieki nodziedāja „Aijā, Ancīt...” un lūgšanu „Mūsu Tēvs debesīs”. Kaņavīru atpūtas namā „Rota” saimniece Aina Majevska piedāvāja siltas pusdienas.

Pēcpusdienā ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes atpūtas nometnes sarīkojumu zālē notika Pavasara koncerts, kurā piedalījās trīs kori. ņujorkas latviešu korim (diriģenti Andrejs Jansons un Laura Padega Zamura) ir sena draudzība ar Montrealas latviešu kori „Atbals” (diriģents Andrejs Vītols). Abiem koriem pievienojās Ivara Cinkusa vadītais koris „Ventspils” no Latvijas. Korā divdesmit dziedātāji nebija Ventspils pilsētas galvas Aivara Lemberga sūtni, bet atbrauca paši par saviem līdzekļiem. Kopkorā viesdiriģents I. Cinkuss ASV austrumkrasta latviešiem ir ļoti pazīstams, miļš un gaidīts ciemiņš, bet „Ventspils” koristes viņu dēvē par „korā saulīti”.

Koncerta pirmajā daļā skanēja Arnolda Šturma „Modālā svīta”, ko prasmīgi atskaņoja flautiste Lalita Salīna, pieredzējušās vijolieces Una Tone, Silvija Grendze, alta vijolniece Silvija Kristapsone un viņas māsa, čelliste Talija

Kristapsone. Koris vēlreiz nodziedāja tautasdziesmu „Aijā, Ancīt, aijā” I. Akerbergas apdarē. Jaunās dziedātājas Selga Vītola (soprāns) no Montrealas un Rūta Auziņa (alts) no Otavas duetā nodziedāja Andreja Jansona apdari „Es savai māmiņai”, kokli spēlējot Laurai Padegai Zamurai un Sarmai Dindzānei Vansentai (*Van Sant*). Abas koklētājas pavadījumu spēlēja arī citām dziesmām. Komponisti Daci Aperāni iepriecināja, ka koncerta pirmajā daļā skanēja vairākas dziesmas, kuŗas komponētas aizvadītā gadsimta 70. un 80. gadu latviešu Jaunatnes Dziesmu svētkiem: M. Aldiņa „Avotā(i) gūni kūru” un P. Aldiņa „Čigānu dziesma”, M. Kristapsone „Skandēdama vien staigāju”, I. Mežaraupa „Ko gaidīji, sērdienīte”, D. Aperānes „Aiz kalniņa linus sēju” un A. Liziņa „Kaš, bērīti, kaš, raudīti!”. Šīs dziesmas Jaunatnes dziesmu svētku repertuārā vēlējies iekļaut Montrealas korā diriģents A. Vītols.

Pēc dziesmas „Aiz kalniņa linus sēju” D. Aperānes apdarē komponiste un diriģents Ivars Cinkuss sirsnīgi viens otru sveica. Laila Liepiņa un Sarma Dindzāne Vansenta koncertā vairākas dziesmas dziedāja latgaļu izloksnē. D. Aperāni aizkustinājis atklājums, ka Katskiļos pamanījusi vismaz astoņus koristus, kuŗi jaunībā dziedājuši Jaunatnes dziesmu svētkos Kanadā un ASV.

Richarda Skultes „Līgo saule vakarā” it kā ieskandēja Jāņus un likās, ka līgo skaņās līgojas pat koku galotnes.

Ivars Cinkuss dažu dienu mēģinājumos paguva saliedēt soprānus, altus, tenorus un basus tā, ka visas dziesmas skanēja skaisti, izteiksmīgi un augstā profesionālā līmenī. Mēģinājumi notikuši divas dienas no rīta līdz vakaram, un spraigais darbs vainagojās panākumiem. Dziedātāji koncertā uzmanīgi sekoja katrai diriģenta kustībai, un korā skanējums bija brīvs, plūstošs, dziesmu vārdi skaidri saprotami.

Koncerta otrajā daļā mazliet neierasti vasaras sākumā bija klausīties Aldoņa Kalniņa ciklu „Saulgriežu mistērija”. Skaņdarbā sakopotas ziemas saulgriežu latviešu tautasdziesmas. Vīriem pie baltā krekla un sievietēm pie blūzes bija piesprausti rakstaini cimdi, bet sievu galvu rotāja zāļu vainagi, kas simbolizēja ziemas un vasaras saulgriežu miju. Koncerta beigās koristi kopā ar klausītājiem nodziedāja „Pūt, vējiņi!”.

Latviešiem kopš seniem laikiem bijusi tieksme padejot un padziedāt pulciņā. Korā dziedāšana ir viena no latviskās kultūras izpausmēm, un tā kļuvusi par tradīciju gan Latvijā gan citviet pasaulē, kur vien dzīvo latvieši. To stiprina kopīgās senču saknes, un tā turpinās.

Laima Dzene

Kopkoris, priekšā no kreisās koklētājas Sarma Dindzāne Vansenta un Laura Zamura, solistes – Rūta Auziņa un Selga Vītola

Diriģents Ivars Cinkuss

Dziedātāji pēc koncerta – priekšā diriģents Ivars Cinkuss

Pie ventspilnieku saules ripas, kas izveidota no tautiskiem lindrakiem un simbolizē vasaras saulgriežus – Andis Anševics (Ventspils), Sarma Dindzāne Vansenta, Ieva Gregere (Ventspils), Gunta Aldzere, Sandra Gendrikova-Beijere (*Bayer*), Līga Balode, Dzintra Alversone, Alvis Plostnieks (Ventspils)

Foto: Laima Dzene

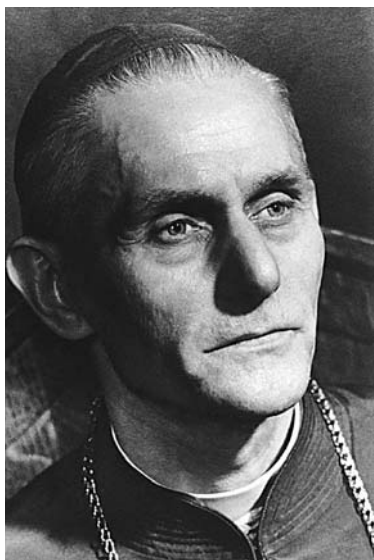
Maskavā rāda filmu par bīskapu Boļeslavu Sloškānu

Maskavas Kultūras centrā *Pokrovskije vorota* 29. maijā notika Boļeslavam Sloškānam veltīts sarīkojums, kuŗa laikā rādīja režisores Dzidras Smiltēnas dokumentārfilmu par bīskapa dzīvi „Lūgšana krustā” (filmu studija „Balti”). Sarīkojumu atklāja Latvijas vēstnieks Krievijas Federācijā Edgars Skuja, uzrunu teica filmas autore Dzidra Smiltēna un priesteris Andris Marija Jerumanis (Beļģija, Šveice). Viņam bijusi iespēja daudzkārt satikties ar Boļeslavu Sloškānu, un viņš ir bīskapa Boļeslava Sloškāna beatifikācijas procesa ierosinātājs. Filmu noskatīties bija ielūgti

ārvalstu diplomātisko pārstāvību vadītāji, garīdznieki, vēsturnieki, žurnālisti. Filmas teksts ir angļu valodā, uzraksti krievu valodā, tos tulkojis rakstnieks Roalds Dobrovenskis. Šo filmu pāvestam Benediktam XVI savas vizītes laikā Vatikānā 14. aprīlī uzdevināja Latvijas Republikas prezidents Valdis Zatlers.

Sarīkojums notika ar Latvijas vēstniecības Krievijas Federācijā, Latvijas vēstniecības pie Svētā Krēsla un Vatikāna pārstāvības Maskavā atbalstu.

Boļeslavs Sloškāns dzimis 1893. gadā Tilgalā, Latgalē, studējis Pēterburgā, bijis priesteris

vairākās draudzēs Maskavā un tās apkaimē. 1926. gadā iecelts par Minskas un Mogiļevas bīskapu. Nepatiesi apsūdzēts, no 1927. līdz 1933. gadam pavadījis ieslodzījumā padomju cietumos, spīdzināts; 1933. gadā atgriezās Rīgā. Pēc pāvesta Pija XI uzaiicinājuma bīskaps uzturējās Vatikānā, lai informētu par baznīcas situāciju PSRS teritorijā. Boļeslavu Sloškānu 1934. gadā iecēla par Rīgas Garīgā semināra profesoru un garīgo vadītāju, taču pēc vācu okupācijas viņš Latviju atstāja un uzturējās Beļģijā. No 1963. līdz 1965. gadam piedalījies vēsturiskajā Vatikāna II koncilā. B. Sloškāns miris Beļģijā 1981.

gadā; 1993. gadā viņa mirstīgās atliekas pārvestas uz Aglonas bazilikas kriptu.

Ar pāvesta Jāņa Pāvila II dekretu *Decretum super heroicitate virtutum*, 2004. gada 20. decembrī oficiāli tika atzīta Boļeslava Sloškāna tikumu varonība, un viņš tika iecelts godināmo kārtā. Tikumu varonības atzīšana nozīmē, ka Baznīca novērtē Dieva kalpa Boļeslava Sloškāna dzīves izcilību (*excellencia vitae*) un uzskata to par atdarināšanas vērtu. Tas ir pirmais posms ceļā uz bīskapa Boļeslava Sloškāna oficiālu paludināšanu par svēto.

Rd.

LAIKA LASĀMVIELA

Indra Gubiņa

Tagad es ceļošu

(Nobeigums)

Stāsts

Florida mani apbūra, kā jau pirmo reizi esot dienvidu zemē. Gribējās pielikt roku ik palmam, aptaustīt lapas, nepazīstamos ziedus, nogaršot dažādos augļus un galvenais - izbaudīt jūru un sauli. Ar patiesu sajūsmu varēju vairākas reizes dienā peldēties siltajos viļņos un vakaros slidēt pretim saulrietam kā pa zeltainu stigu. Moteļa saimnieki bija laipni un draudzīgi, tāpat arī citās istabās mītošie tautieši, un es iedzīvojos ļoti ātri. Iespējams, ka pēc jau vairāk nekā pusgada dzīvošanas vienai pašai savā, vientuļajā mājā, cilvēku tuvumu izbaudīju pilnīgāk. Ar pāris tādiem pašiem siltuma meklētājiem no Kanadas, vakaros gājām vērot saulrietu vai kopīgās pastaigās, aizmirsdami ziemu un salu. Tās bija skaistas, bezrūpīgas dienas, no kuŗām atkal iekritu Kanadas ziemā kā citā pasaulē.

Pārlidoju snieginā pēcpusdienā, bet kamēr tiku līdz savai mājai, bija jau tumsa. Kad ieraudzīju apgaismotos logus, kas mirdzēja pretim un aicināt aicināja ātrāk tikt iekšā, pazuda viss ceļa nogurums un sajutu sevis priecīgu satraukumu. Tomēr nezināju, vai Irma mani sagaidīs, vai pa gaismu jau aizbraukusi atpakaļ uz pilsētu. Steidzos iekšā. Bet kad atvēru durvis, jau priekšnamā pretim sītās savāda salkana smarža un dzirdēju mūziku no pagrabtelpas.

Un tad es stāvēju istabā – savā mājīgajā dzīvojamā istabā. Man aizsītās elpa un acis neticēja redzamajam. Uz kafijas galdiņa vairākas netīras krūzes, picas atliekas, skābu gurķu burka. Kaut kas dzeltenīgs uzgāzts uz vecā soma atstātajiem austajiem kājeliņiem, kuŗus es paturēju. Kaut kas nelāgi oda, jāsaka skaidri – smirdēja. Tad atskanēja rīšana, un kāds pa kāpnēm nāca augšup, saukdam: kas te staigā? Tas bija Irmas dēls.

„Ko tu te dari?” Es iesaucos, ar acīm tverdamā istabas nekārtību. Dzirdēju no pagrabtelpas vairākus balsis un suņa rīšanu.

Irmas dēls apjucis sāka stoties, skaidrot, ka viņi te sargājot manu māju. Māte neesot varējusi izturēt vientulību, atbraukusi atpakaļ pēc pāris dienām, un viņiem tieši tā labi iznācis, ka varējuši savu laiku ziedot... „Kādiem viņiem?” Es iesaucos un jutu, ka es pati un mana balss sāk drebēt. Kaut kas manī arī sagrīļojās. Atsēdos un tikai tagad novilku mēteļi, brīdi pievērdama acis. Likās, nūdien, es sapņoju, tā nevar būt īstenība. Tāda mana istaba nekad nav izskatījusies. Irmas dēls stoties skaidroja, ka viņš viens te arī negribējis būt, ka viņam ir draudzene, un draudzenei māsa, kuŗai arī savs draugs, un tā viņi četri te ziedojoši savu laiku. Atkal šis „ziedojuši”!

„Ziedojuši - ko? Mēslus visās malās!”

Strauji piecēlos, pametu mēteļi turpat uz krēsla un devos uz guļamistabu. Ak, debestīn, gulta savilāta, kaut kādi apģērba gabali pa grīdu, uz kumodes vesels

arsenāls pudelišu un kārbu. Mana guļamistaba? Durvis stāvēja Irmas dēls, roku mētādams uz gultas pusi. „Te gulēja manas draudzenes māsa ar savu draugu, mēs abi palikām apakšā.”

Es neklausījos, bet strauji devos lejup, lai redzētu, kas apakšējā telpā notiek, kas tās par draudzenēm un kur te gadījies suns. Vispirms mani saņēma šis pamatīgu apmēru suns, tad izbiedēti acu pāri no divām nopinkājušām galvām un viena galīga plikpaūra. Varbūt es pateicu „labvakar”, varbūt sastingu, ieraugot šo nekārtību arguļamaisiem, žurnāliem, alus pudelēm un uz grīdas samestām somām. Laikam izdvesu pavisam klusi: „Ši ir mana māja, ko jūs te darāt?”

Irmas dēls atkal kaut ko vēl skaidroja, saraukstīti stāstīja, ka viņš te labprāt uzturējies, jo vecāki mājās vienmēr strīdoties, kā viņš gribējis izbēgt, bet gluži viens viņš arī negribējis palikt, un tā kā te vajadzējis kādu, kas pieskata māju...

„Vajadzēja?” Pārtraucu viņa vārdu plūdus. „Nē, man nevajadzēja. Es tavai mētei devu iespēju pabūt vienai, kā viņa vēlējas, jo arī viņa gribēja no jūsu mājas aizbēgt.” Ievēroju, ka tagad arī suns skatās manī tādām kā kaunīgām acīm.

„Savāciet savas pendeles. Ātri!” Drebošā balsi uzsaucu un devos atpakaļ augšā, nezinādama, ko iesākt. Kaut kur noskanēja sauciens: „Mēs nezinājām, kad jūs būsiet atpakaļ.”

Jā, pašlaik arī man gribējās izbēgt no savas mājas, no redzētā. Tikusi augšstāvā, strauji atvēru virtuves durvis, tad tikpat strauji pussoli apstājos. Pirmais, ko redzēju, pie izlietnes atkritumu trauks pilns līdz malām ar vāku vaļā, izlietnē nemazgāti trauki, picas kastes uz plīts, zem galda alus kaste, mana cepešpanna ar ūdeni, laikam sunim dzeršanai, un kaut kāda lupata. Parāvu ledusskapja durvis. Tukšums! Saldētavā – vēl lielāks tukšums. Vai tiešām dažu nedēļu laikā četri cilvēki varēja patērēt visu ziemai paredzēto? Man drebēja kājas un rokas, nezināju vairs, ne ko teikt, ne darīt. Irmas dēls visu laiku vilkā man no muguras, vēl aizvien kaut ko skaidrodams, stāstīdams, atkal un atkal pieminēdams, kā viņi ziedojuši savu laiku.

Un tad, pilnīgi neraksturīgi man, jutu, ka tūlīt eksplodēšu. Gribēju kaut ko ķert, mest, plēst, skriet, bēgt, bet paliku stāvam pie tukšā ledusskapja.

„Savāciet savas mantas un pazūdiet!”

„Tagad? Nakts laikā?”

Neatbildēju. Lēni pagāju Irmas dēlam garām, paņēmu savu nomesto mēteļi un iekāru to skapī, tad ienesu priekšnamā atstātās ceļasomas. Pēkšņi jutos tik nogurusi, ka nespēju vairs nostāvēt. Atslīgu krēslā, bet nespēju arī skatīties uz istabas nekārtību. Aizklāju seju ar rokām un brīdi tā paliku. Nespēju arī skaidri domāt. Vārda pilnā nozīmē - biju

nespējniece savā mājā. Vēl gan dzirdēju, ka šis puisis, kuŗu pazinu jau kā bērnu, runā par rītdienu. Paskatījos uz viņu.

„Un kur šonakt gulēšu es?” Tikai tagad ievēroju, ka viņam kājas neapautas, nav pat zeķu! Klusām, bet ļoti steidzīgi viņš devās lejā uz pagrabtelpu. Pēc brīža maniju vienu no meitenēm ieejam manā guļamistabā. Kaut kas tika vākts, kaut kas mests, kaut kas grabēja. Es sastingusi sēdēju, kaut man ļoti gribējās dzert, tomēr nevarēju saņemties atkal ieiet netīrajā un nekārtīgajā virtuvē. Kā gan dažu nedēļu laikā tā var piedzīvot māju?

Kāds ienāca. Es neskatījos, negribēju nevienu no šiem svešajiem jauniešiem redzēt. Maniju, ka no kafijas galdiņa tiek novāktas netīras krūzes, ka virtuvē kāds darbojas, ka no guļamistabas atskan murmināšana, durvju virināšana un meiteņu sačukstēšanās. Skaļi uzsītās nelaiņa balss: „Kā lai nomazgā tos traukus, ja te nav trauku mazgājamās mašīnas?”

Princeses gadījusi, vai! Nenāk nomazgāt traukus! Man uznāca smieklu lēkme. Virtuves durvis pavērās un glīta meitene, tikai nesakoļiem matiem, skatījās manī un pavisam mierīgi uzprasīja:

„Vai kas nepareizi? Vai sākat sajukt prātā?”

Kāds vēl krāmējās manā guļamistabā un arī iesmējās. No pagrabtelpas skanēja mūzika un vīriešu balsis. Vismaz suns kļūseja. Dzirdēju, kā aizcirtās guļamistabas durvis un meitene, ejot man garām, uzsauc:

„Es novācu mūsu lietas, jūs varat iet gulēt!”

Bez domāšanas izgrūdu: „Paldies par atļauju!” Tomēr paliku sēžot. Virtuvē vēl šķindēja un skanēja. Sāku ausīties, vai viņa tur plēš traukus vai tikai grabina katlus? Tad no apakštelpas atskanēja skaļi smieklis, no virtuves izspruka nenosakāma vecuma otra meitene un, uz mani nemaz nepaskatījusies, devās lejup pie pārējiem. Augšstāvā nu bija klusums. Piecēlos un ar bailem vēru guļamistabas durvis, nezinot, kāda tā tagad izskatīsies. Savalkātie palagi nomesti uz grīdas, segas un spilveni uz krēsla. Gultas matracis likās kaut kādā veidā nekaunīgi atkailināts un piesūcies ar svešu smaku. Mana gulta! Iedomājoties, ka te vārtījās divi sveši cilvēki, man ne tikai gulta, bet visa telpa nu likās pretīga.

Jutos nogurusi, izslāpusi un tukša. Mana māja! Brīdi tāpat vēl stāvēju, ne ko īsti redzēju, ne domāju. Tomēr zināju, kaut kur man jāpārguļ, jāatpūšas un jāizdomā, kas te īsti noticis. Rīts būs gudrāks par vakaru! Vai tiešām es tā ceru?

Sadabūju tīrus palagus, sakārtoju gultu, no dzīvojamās istabas ienesu somas, visu laiku arī klausīdamās balsīs, kas brīžiem uzsītās, brīžiem pazuda. Prāts teica, ka šonakt viņi visi četri šeit paliks un visi četri gan šovakar, gan rīt no rīta darīsies arī pa vannasistabu, ko es vēl nemaz nebiju redzējusi. Varbūt izlietne tagad tāda, ka netiksies tur ne muti nomazgāt. Pati sev vairākkārt atgādināju – jāizguļas un jānomierinās. Kā? Kā gan var nomierināties, ja mana tirā, kārtīgā māja

tā piedzīvota!

Virtuvē mēģināju neskatīties uz nenoliktajiem traukiem un pilno atkrituma tvertni, gribēju tomēr sev uzvārit tēju. Tā visa nebij izlietota un skapīti atradās savā vietā. Kad to ņēmu, kāja atsītās pret tukšu alus kasti, un es to paspēju nostākt. „Tā gan,” domās sāku pati sevi izsmiet: „gribēji ceļot, bet nezināji, ka pārbraucot pašai savā mājā nebūs vietas, kur kāju nolikt! Maizes arī nav, saldētava tukša! Baudi nu atgriešanās vakariņas – pliku tēju!”

Labi, ka man bija dažas miegzaļu tabletes. Izdzēru savu tēju, ieņēmu tableti. Pēc siltā, saldā dzēriena jau mierīgāka nekā pirmīt, pakāpos dažus soļus lejup un, pustrepēs stāvēdama, uzsaucu turienes tagadējiem iemītniekiem: „Ka no rīta jūs visi pazustu!”

Pagāja nemierīga, murgaina nakts. Pat iedzertās miegazāles nelīdzēja iegrimt saldā, dziļā miegā, tikai pabrīdim iesnaudos.

Rīts mani atmodināja ar soļu dipēšanu uz trepēm, ūdens šļakšanos vannasistabā un kafijas smaržu. Manā mājā darbojās un kustējās citi. Es nekustējos, pārvilkšu segu pār galvu, tomēr dzirdēju notiekošo, balsis, smieklus, durvju virināšanos, pat suņa ierīšanās. Laikam atkal iesnaudos, jo pēc laika mani pilnībā atmodināja klusums. Patiešām viņi bija projām, cilvēki, kuŗiem es pat vārdus nezināju, bet kuŗi te bija vairākas nedēļas dzīvojuši, uzdzīvojuši un manā gultā gulējuši. Kad piecēlos, ieraudzīju pie skapja durvīm uz grīdas savu rītkleitu. Vai arī to kāds bija lietojis?

Sakopos un tad nedroši, kā baidīdamās, vēru virtuves durvis. Kannā vēl smaržoja palikusi kafija. No izlietnes man pretim smējās četras neizmazgātas krūzes un uz galda aizsākta biskvītu paciņa. Tās tad arī bija manas brokastis.

Pirmā diena pēc mana pirmā ceļojuma pagāja, pa snieginā ceļu braucot iepirkties, kārtojot un tīrot istabas. Līdz pievakarei augšējais stāvs it kā bija atkal tīrs un kārtībā, tomēr nelikās tāds. Nogāju pagrabtelpā, kur oda pēc cigarešu dūmiem un turējās vēl tāda netikama smaka. Es pat nezināju, cik ilgi viņi visi četri te dzīvojuši. Protams, suns arī! Sāku vērigāk skatīties. Kā tad, spalvas visās malās. Man nebija spēka sākt darboties ar putekļsūcēju vai slotu. Skriešus devos pa trepēm uz augšstāvu, ātrāk ārā no smirdošas telpas!

Man vajadzēja nomierināties. Devos ārā. Neko īsti ne meklēdama, ne domādama, pagāju ap garažas galu, kur nojumītē stāvēja sakrūtā malka. Un zemē vairākas vietās suņa mēsli. Dūša bija tāda, ka jābēg pašai no savas mājas projām. Auga dusmas, gan uz svešajiem jaunajiem cilvēkiem, gan pašai uz sevi, gan uz Irmu. Kam man vajadzēja ar viņu ielaisties? Kaimiņi taču piedāvājās šad tad piebraukt un māju pieskatīt.

Tikai pašā vakarā piezvanīju meitai un vispirms stāstīju par pavadītajām nedēļām Floridā pēc viņu aizbraukšanas un tad par pārsteigumu, ierodoties mājās. „Aha, tā iet, ja dzīvo tālu ārpus pilsētas! Māju jau nevar

atstāt tā kā dzīvokli, tā jāaprūpē, jāsgargā. Labi vēl, ka nav izlaupīta.” Otrā dienā no dēla tā pati dziesmiņa: „Tev nevajadzēja aizcelties projām no pilsētas, kāpēc tu laid svešus cilvēkus savā mājā! Un tagad, ko tu tur viena iesāksi? Ne ziemas laikā tu kur varēsi aiziet, ne pie tevis kāds brauks. Tavai draudzenei Irmai vientulība un bailes lika bēgt atpakaļ uz pilsētu jau pēc pāris dienām. Cik ilgi tu izturēsi? Ziemeņa nav vasara, kad varēji rušināties gar puķu dobiņiem. Gan tev arī uznāks bailes!”

Kā teikt – no bērniem nekādas līdzjutības.

Bailes? No kā tad Irmai vai man šeit jābaidās? Te jau ir drošāk nekā pilsētā, tur vienmēr kādas nebūšanas. Kā es pati sevi drošināju, bet naktī, kad ārā kaut kas nograbēja, pēkšņi sajutu bailes sev visapkārt, jo atjēdzos, ka neviens man neatdeva mājas atslēgu, kuŗu Irmai biju atstājusi. Kur tā palika?

Mēģināju nākamo dienu vadīt mierīgi, atstājot apakšstāva tīrīšanu citai dienai, tomēr didījos bez kādas jēgas. Kad piezvanīju Irmai, viņa vispirms vaimanāja par dēlu, kas nu kopā ar savu draudzeni esot atkal viņiem uz kakla un ka mana māja tur projām no visa un visiem esot īsta spoku vieta. Jā, jā, naktīs knikšķot un knakšķot. Vai viņa zinot kas, varbūt kādi zvēri staigā, varbūt laupītāji. Kokiem zari lūstot un vēji gaudojot. Neesot bijis nekāda klusuma, ko es viņai tik vēlīgi piedāvājuši. Tādā vietā neviens normāls cilvēks viens pats nevarot izturēt. Labi, ka dēls ar savu draudzeni tur ievācās. To ka dēla draudzenes māsa ar savu draugu un suni tur arī būs, nē, to viņa neesot zinājusi. Bet viņi taču neko nebūšot zaguši vai logus izsītuši. Tik tiešām, to viņi nebija izdarījuši, un laikam tādēļ man vajadzēja būt ļoti pateicīgai. Bet es nebiju. Prasīju par atslēgu. Protams, iedevusi dēlam, citādi taču viņš tur nebūtu ticis iekšā. Kur palika? Paprasišot.

Pēc sarunas jutos vēl nelāgāk. Saprātu, ka mana jaunā māja izputinājusi ilgu gadu draudzību...

Pēc dažām dienām pamatīga sniegupeņņa laikā piezvanīja Irmas dēls. Jā, viņam atslēga esot, bet šādā putenī jau viņš nebrauks un man to nevedīs. Kaut kad, varbūt pavasarī.

Bet es negaidīju pavasarī. Ne dēlam, ne meitai mani nevajadzēja pārliecināt, ka pārcelšanās uz šo māju izrādījies liela kļūda, mirkļa aizraušāns. Zināju, ka man jātiek atpakaļ uz pilsētu, kur tuvumā bērnu ģimenes un citi paziņas, kur sniega dēļ nav jāgudro, kā tikt pēc maiņas vai piena. Man nevajag šo svaigo gaisu, klusumu un vientulību, mājīgo istabu ar austajiem kājeliņiem, man nevajag kaut kur pāri ceļam upīti jeb strautu, ne meklēt bērzu ar skaitām bārbalām pavasarī!

Tam pašam aģentam, kuŗš pārdeva man vecā māju, lūdzu lai pārdotu atkal. Dzīvokli pilsētā sameklēt nebija nekādas grūtības.

Ceļot? Jā, tagad es ceļošu, tagad, kad mierīgi varēs aizslēgt durvis un aizbraukt, kur pati vēlēšos. Ja vēlēšos.

Bostonas latviešu skolas 60. izlaidums

Saulainā pavasara sestdienas rītā, 21. maijā, Bostonas latviešu skolas (BLS) saime, radi, draugi un labvēļi pulcējās Trimdas draudzes telpās. Latviešu skolas 8. klases absolventi ienesa Latvijas karogu, un mācītāja Jogita Mazura ar svētbriķi atklāja BLS 60. izlaiduma svinīgo aktu. Viņa salīdzināja absolventu latviešu skolā pavadītos gadus ar sporta sacensībām, un tagad 8. klases seši absolventi var lepoties ar savu godalgu – latviešu valodas prasmī un zināšanām par Latviju.

Latvijas valsts himna skanēja īpaši svinīgi. Skolas pārzine Krisīte Skare uzsvēra, cik liela nozīme bijusi un ir Bostonas latviešu skolai, kas dibināta pirms 60 gadiem, un mudināja absolventus un ikvienu padomāt par skolas nākotni un ieteikt, ko vajadzētu mainīt un uzlabot.

Pārzine aicināja uz skatuves katras klases audzinātājus un skolēnus liecību un gadagrāmatas „Varavīksne” saņemšanai. Audzinātāji pastāstīja, kādas grāmatas lasītas, kādi gramatikas likumi apgūti, kādi ģeografijas

un vēstures fakti šogad klasē iemācīti. BLS padomes priekšnieks Džuns Lī (*Juns Lee*), ar humoru secināja, ka BLS skolēni laikiem tomēr esot *nerds*, jo labprātāk sestdienas pavada latviešu skolā, nevis sportojot vai dejojot baletu, un BLS izlaidumu salīdzināja ar „treniņu” universitātes izlaidumam nākotnē.

Skolēni bija sagatavojuši priekšnesumus 3., 4., un 6. klašu skolēnu koris nodziedāja tautasdziesmas „Stāvēju, dziedāju” un „Trīcēj kalni, skanēj meži”. Pēc tam skatītājus iepriecināja absolventi. Klavierpavadījumu spēlējot Pēterim Aldiņam, trīs braši puisi – Ēriks Galiņš ar ģitaru, Krišjānis Ūle un Aleksandrs Puriņš ar stabuli atskaņoja mierīgu tautasdziesmas „Aurēdama, vēja māte” aranžējumu; Larisa Kreišmane ar flautu – J. S. Bacha sonāti do mažorā, vijolnieču duets Kaija Barisa un Marlēna Ramane – Ž. Bizē drāmatisku kanonu. Priekšnesumu beigās absolventi nodeja svinīgo tautasdeju „Maģais dancis”, dziedot 4. un 6. klašu skolēniem.

Astotās klases audzinātāja Maira Galiņa kopā ar četriem absolventiem – Aleksandru, Ēriku, Krišjāni, un Larisu – aizvadījusi deviņus gadus, un viņa apliecināja, ka audzēkņi bijuši centīgi un čakli mācījušies. (Divas absolventes piedrojas klasei tikai šajā mācību gadā: Kaija no Latvijas un Marlēna no Mineapoles.) Audzinātāja pieminēja īpaši spilgtus brīžus, piemēram, ar kādu aizrautību skolēni pārrunājuši noveli „Nāves ēnā” vai, kā, lasot grāmatu „Pasaules labākais Karlsons”, iemācījušies jaunvārdu „čemošanās”. Maira Galiņa nolasiya apsveikumus absolventiem no literatūras skolotājas Lolitas Ūles, ģeografijas skolotājas Valdas Grinbergas, vēstures skolotājiem Vilņa Kreišmaņa un Artūra Dinberga un tautasdeju skolotājas Karmenas Ziediņas.

Tad pie vārda tika paši absolventi un nolasiya kopīgi sagatavotus asprātīgus atvadu vārdus, pieminot īpaši miļās vai jocīgas atmiņas. Viņi atcerējās, ka audzinātāja Maira Galiņa viņiem ieteica izdomāt jocīgas, nevis nepie-

Absolventi dejo „Maģo danci”

BLS absolventi nodod karogu nākamajai klasei

3., 4., un 6. klases skolēnu koris

Bostonas latviešu skolas pārzine Krisīte Skare apsveic tautasdeju skolotāju Karmenu Ziediņu

Bostonas latviešu skolas 60. mācību gada absolventu klase. No kreisās: audzinātāja Maira Galiņa, Larisa Kreišmane, Marlēna Ramane, Aleksandrs Puriņš, Ēriks Galiņš, Krišjānis Ūle, pārzine Krisīte Skare, Kaija Barisa

klājīgas atbildes. Katrs nolasiya interesantāko lomu tekstu no skolā iestudētām ludiņām, kurās bijis jātēlo un pieminēja dažus dīvainākus latviešu tautas ticējumus, kādus uzzinājuši: „Ja vārdes Lieldienās šķērso ceļu, nāks lietus.” Visi apliecināja, ka labprāt sestdienās nāks un mācīs latviešu skolā. Absolventi ģimenei un draugiem bija uzrakstījuši nākotnes vēlējumus.

Absolventi visiem skolotājiem pasniedza puķes. Īpaši lielus puškus saņēma literatūras skolotāja Lolita Ūle un tautasdeju skolotāja Karmena Ziediņa, viņām abām šis bija pēdējais mācību gads. Karmena Ziediņa BLS strādājusi vairāk nekā 25 gadus, un viņai tika veltīgi jūsmīgi aplausi. BLS saime visus šos gadus katru pavasari piedalījies Jaunanglijas tautību festivālā (NEFFA), un tas galvenokārt ir Karmenas Ziediņas nopelns.

Izlaiduma aktā tika parādītas arī fotogrāfijas par absolventu piedzīvojumiem latviešu skolā un vasaras nometnēs. Pārzine un audzinātāja katram absolventam

izsniedza skolas beigšanas apliecinību un dāvanas: mūzikas un fotogrāfiju tvartus, kareklīti ar septiņām zvaigznēm un grāmatu „Latviešu sadzīves tradīcijas un godi”. Absolventus sirsnīgi apsveica virkne Bostonas latviešu organizāciju pārstāvju: Krista Kubuliņa (gaidas), Aivars Oga (skauti un Daugavas Vanagu apvienība), Ivars Galiņš (Latviskais mantojuma fonds), Vilnis Bērziņš (ALTS), un Sarma Puriņa (Trimdas draudze). Vilnis Bērziņš paziņoja, ka ALTS piešķirīs Latvijas 50 gadu Okupācijas muzejam no katra absolventa \$75 ziedojumu, un absolventu vārdus ierakstīs muzeja ziedotāju sarakstā. Akta oficiālās daļas beigās skolas karogs tika nodots 7. klases audzēkņiem, kuri BLS absolvēs pēc diviem gadiem.

Bostonas latviešu skolas saime pateicas izlaiduma rīkotājiem un dalībniekiem, īpaši Krisītei Skarei, Mairai Galiņai, Džunam Lī, Pēterim Aldiņam, Karmenai Ziediņai un absolventu vecākiem.

Annija Reinberga

Window on Eurasia: 'Nostalgia' for Stalin among Young Reflects Moscow's Failure to Offer a Concrete Alternative Vision, Scholars Says

Pols Goubls
(Paul Goble)

Staunton, June 3 – Young Russians increasingly deify Stalin not only because he represents a system radically different from that of Russia today but also because the contemporary Russian state has failed to offer a specific ideological alternative that is not mired in abstraction, accord to two Russian scholars.

In the course of a St. Petersburg conference last week on "Russian Self-Consciousness and the Space of Russia," which concluded that this consciousness today is "under the power of destructive myths," two participants addressed the increasing popularity of Stalin

among Russian youth who never lived under the dictator.

Dmitry Astashkin, a professor of journalism at Novgorod State University, noted that "alongside attempts to borrow elements of foreign cultures, in contemporary Russian society there is a tendency to return to the Soviet model," often among those and in places where few might expect it, especially in its extreme forms.

"Stalinist types and the personality of Stalin himself are viewed as the symbol of this model," Astashkin said, in large measure because of their "radical difference from the present situation of the Russian Federation." And this is expressed "among the most passionate part of society," the young.

For Russian youth, he suggested, "Stalin and his activity are being mythologized, and [the dictator himself] is becoming a symbol of non-conformism, set in opposition [by younger Russians] to contemporary culture and the state arrangements" of the

Russian Federation at the present time.

"A positive attitude toward Stalin is [thus] step by step ceasing to be found only among pensioners and veterans and is becoming part of the subculture of the youth." The dictator is now referred to in popular songs, computer games, and in internet forums, a trend that was especially marked in the run-up to the May 9 Victory Day celebrations.

Astashkin suggested that it is "interesting" that "when talking about Stalin, young people are not in a position to operate on their own emotions and recollections," since they were born after he died. "And that means that young Russians are borrowing ideas about Stalin from their own families."

In short, "the real Stalin has been transformed into a myth about the Soviet empire, thus having ceased to be a dictator and having become a unique embodiment of a harsh style of administration and a symbol of order and social justice," values that many young people are

attracted to.

Consequently, Astashkin concluded, "until the state offers another path of development, Stalin will remain a resource for national identification" among Russians, something that may keep them in the sway of the past rather than allowing them to move forward into a different future.

A second speaker, Petr Smirnov, a professor at St. Petersburg State University, explored efforts by post-Soviet Russian governments to offer such an alternative basis for identity and pointed to the reasons why they have failed to take, especially among members of the younger generation.

The 1993 Constitution, Smirnov points out, represented "an attempt to offer another platform for national self-identification," but it failed because it was too abstract. Instead of talking about specifically Russian values, it used language that could apply to any country on earth, thus limiting its utility and impact.

"The abstracted quality" and

"all-human" nature of the provisions of the 1993 Constitution thus failed to find resonance among many Russians. According to Smirnov, it would have been better if the Russian Constitution had been formulated in a more distinctively Russian way.

For example, he suggests that instead of talking about human beings in general, the Constitution should have specified that "the highest value in the Russian Federation is recognized as the citizen of Russia, his life, dignity, rights and freedoms. The state is obligated to observe and defend conditions to allow each citizen to realize himself" fully.

Such a formulation, the St. Petersburg professor continues, "would have helped not only to limit the arbitrariness of all branches of state power and to serve as a reliable guide for conducting domestic and foreign policy but would have become the basis for the formation of a single Russian national identity of all ethnic groups within Russia."

LASĪTĀJA VĒSTULE NO ŅUJORKAS

Fantazija, farss un ielūgums Lemberga kungam tikties ar Sorosa kungu

Latvijas presē vēstīts, ka Ventspils pilsētas domes priekšsēdis Aivars Lembergs ir izteicis aizdomas par Valsts prezidenta Valža Zatlera tikšanos ar Džordžu Sorosu brokastu sanāksmē viņa Ņujorkas dzīvoklī 2009. gada 25. septembrī.

Lemberga kungs presē izteicies, ka Valdis Zatlers šajā tikšanās reizē saņēmis "... *instrukcijas un veltes ...*" (<http://www.delfi.lv/news/comment/comment/aivars-lembergs-jus-nevarat-mani-salauzt-zatlera-kungs.d?id=38783731>) no Sorosa kunga vai pat "*saņēma ļoti lielu naudas summu, ar ko apsoliņa darīt visu, kas nepieciešams Džordžam Sorosam un viņa interesēm Latvijā un pasaulē.*"

Kā senie latvieši teikuši – „Ko latvietis nezina, viņš izdomā”.

Lemberga kunga izteikumi ir pilnīgi bez pamata, tā ir viņa fantazija. Un par to nav vērts vairāk runāt. Varbūt Lemberga kungam vajadzētu aiziet atvaļinājumā vai varbūt atlaist padomniekus, kuŗi viņam šādu nepatiesu informāciju snieguši. Būtu pavisam labi, ja Lemberga kungs šīs baumas varētu pamatot. Vērts arī izlabot Lemberga kunga apgalvojumu preses ziņās, ka minētā septembra rītā Valdis Zatlers uz tikšanos Sorosa dzīvoklī devies „pēc viņa ielūguma”.

Jā, mūsu prezidents Sorosa kungu ielūdza uz brokastīm – bet tikai tad, kad es, kā LR goda konsuls Ņujorkā, šo tikšanos ierosināju. Es to ierosināju Valsts prezidenta kancelejai 2009. gada 14. septembrī, jo, manuprāt, LR Valsts prezidentam būtu vērtīgi tikties ar Sorosa kungu, tāpēc ka viņam ir liela pieredze pasaules ekonomikas jomā. 2009. gada krīzes laikā Latvijas valsts vadītājiem būtu svarīgi dzirdēt no kāda pasaules finanču tirgus eksperta secinājumus par nākotnes prognozi. Mēs, Latvija, esam maza valsts – tāpat svarīgi dzirdēt, ko ārzemēs par mums domā, īpaši investori, kuŗi dzīvo ASV. Tāpēc prezidenta kanceleja šo priekšlikumu pieņēma.

Ši tikšanās notika tikai tadēļ, ka es Sorosa kungam to ierosināju. Pēc manā rīcībā esošām ziņām, Sorosa kungs 2009. gada septembrī nav lūdzis tikties ar Valdi Zatleru bez mana ierosinājuma. Pazīstot Sorosa kungu, viņa interesi par Latvijas valsts un sabiedrības labklājību un attīstību un zinot, ka prezidentam ir ierobežots laiks Ņujorkā, zināju, ka šāda tikšanās būtu abiem lietderīga. Tikšanās bija ļoti veiksmīga. Ja Valsts prezidentam Sorosa kungs kaut ko piedāvāja, tad tā bija apelsīna sula un laba kafija! Naudas zīmes mēs tur pie galda neskaitījām!

Ir arī vērts uzsvērt divus sva-

rīgus vērojumus no Ņujorkas: pirmkārt, pēdējā laika politiskie notikumi Latvijā, manuprāt, nav labvēlīgi Latvijas tēlam. Latvija vēl joprojām ir ekonomiskās krīzes ēnā. Mēs vēl joprojām esam atkarīgi no SVF un Eiropas valstu palīdzības. Mums nav rīcības brīvības ekonomikas un finanču tirgus jautājumos, kā mēs to vēlamies, jo esam parādnieki ārzemniekiem. Vai mēs varam atļauties iekšpolitikā rīkoties, izteikties presē, kā nu mums tik? Vai mums tikai interesē savas ādas glābšana, savas personīgas intereses, nevis mūs valsts un tautas ilgtermiņa labklājība? Pēdējā laika notikumi liekas kā pilnīgs farss.

Reālitate ir šāda: ja tu dzīvo ārzemēs, tad Latvijas tēls izskatās citādāks, nekā dzīvojot Latvijā un staigājot pa Rīgas ielām. Ir ļoti svarīgi, kā uz mums skatās no ārzemēm. Diemžēl šķiet, ka politiskie spēki Latvijā to neapzinās – varbūt nav pietiekami daudz ceļojuši pa ārzemēm, lai to aptvertu. Ir naīvi domāt, ka nesmukumu ārpus mājas neviens neievēros. Lasot Latvijas presi, liekas, ka dažiem cilvēkiem, lai palielinātu savu personisko politisko kapitālu, tagad ir svarīgi kādu citu nomelnot. Tas ir nožēlojami, jo tas tikai kaitē mūsu valtij, latviešiem Latvijā un ārzemēs, Latvijas tēlam pasaulē.

Esmu pamanījis, ka dažiem patik vērpt intrigas un baumas par Džordža Sorosa "interesēm" Latvijā. Personiski pazīstot Sorosa kungu vairākus gadus, varu teikt, ka es viņu respektēju ne tikai kā ļoti inteliģentu un sekmiņu tautsaimnieku un ieguldītāju bet arī kā ilggadīgu filantropu fondā "Atvērtā sabiedrība" (*Open Society*). Tas darbojas jau 27 gadus vairāk nekā 70 valstīs, tostarp Latvijā. Fonda pamatmērķis ir palīdzēt īstenot demokrātiju valstīs, kur valdības ir atbildīgas vēlētajū priekšā. Lai šo mērķi īstenotu, fonds mēģina ietekmēt valsts likumdošanu tā, lai veicinātu lielāku atklātību politikā, ekonomiskā un juridiskā laukā un lai aizsargātu cilvēku pamattiesības. Fonds mēģina atbalstīt plašu un pieejamu izglītības sistēmu, pieejamu veselības aprūpi, korupcijas novēršanu un brīvu informācijas izplatīšanu valstī. Fondam ir arī mērķis aizstāvēt minoritāšu tiesības katrā valstī un samazināt diskrimināciju. Par *Open Society* vairāk lasiet tīmeklī www.soros.org.

Es respektēju Sorosa kungu, jo viņš ir ar mieru savu dzīves darbu un nopelnus veltīt šiem mērķiem, arī Latvijai labā. To viņam neviens nav lūdzis darīt. Neviens latvietis, arī Valdis Zatlers viņam nav lūdzis to darīt. To viņam nelūdza bijusī Valsts

prezidente Vaira Vīķe-Freiberga, kuŗa 2005. gadā Džordžam Sorosam piešķīra LR augstāko apbalvojumu – Triju Zvaigžņu ordeni. To viņš dara, paklausot savai sirdsapziņai. Būtu jauki dzirdēt Latvijas presē ziņas par latviešiem, kam arī ir šādas intereses – nevis lasīt nepatiesas baumas. Varbūt kādreiz dzirdēsim arī par Lemberga kunga "Atvērtās sabiedrības fonda" dibināšanu.

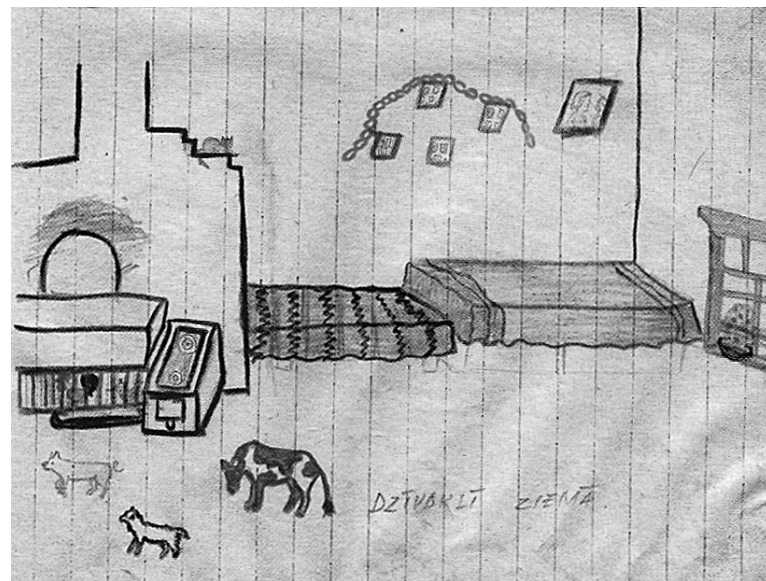
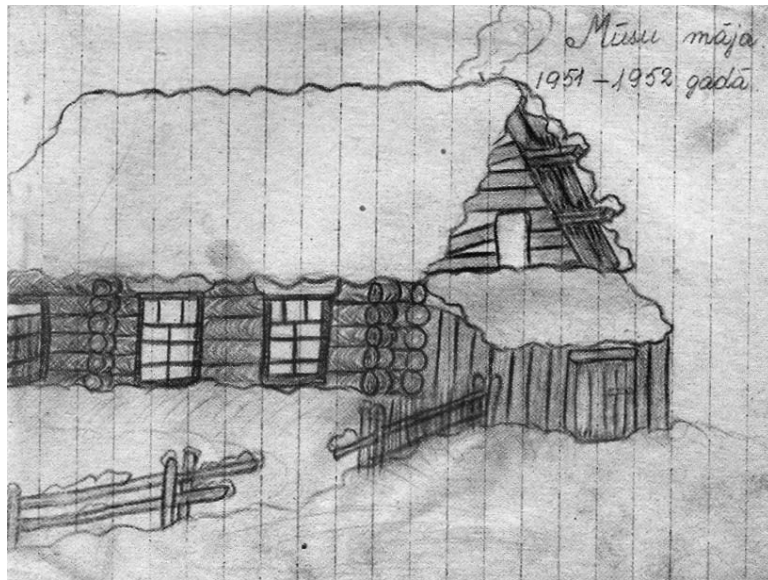
Lemberga kungs, uzaicinu arī Jūs apciemot Ņujorku nākamreiz, kad būsit ASV! Tad mēs varam arī Jums sarīkot tikšanos ar Sorosa kungu. Tad arī Jūs varēsiet izrunāties pie brokastu galda par jūsu interesēm Latvijas valsts un latviešu labā, par demokrātijas nostiprināšanu mūsu valstī, par pretkorupcijas darbu Latvijā, par to, kā apturēt Latvijas tautas demogrāfisko lejupslīdi, kā stiprināt latviešu valodu Latvijā, kā stiprināt Latvijas ekonomisko un finansiālo tēlu ASV un citās lielvalstīs. Gaidīsim no Jums ziņas, kad varam Jūs sagaidīt šeit, Ņujorkā. Ja jums nav zināms, Latvijai tagad ir bezvīzu režīms ar ASV. Ceram, ka jums nebūs problēmu pieteikties ASV valdībai ceļojumam uz Ņujorku.

Ar cieņu
Daris Dēliņš,
LR goda konsuls Ņujorkā

14. JŪNIJS – KOMŪNISTISKĀ TERRORA UPURU PIEMIŅAS DIENA

Lai nekad neaizmirstu

Esam jau ziņojuši, ka šopavas, sadarbojoties astoņām Latvijas atmiņas institūcijām, tika īstenots vērienīgs projekts „Latvijas padomju perioda nonkonformisma grafikas krājuma pilna saglabāšana un tai nepieciešamās materiāli tehniskās bāzes nodrošinājums”. Galvenais projekta īstenotājs bija Latvijas Nacionālā bibliotēka. Laika posmā no 2009. līdz 2011. gadam, sadarbojoties ar Latvijas Okupācijas muzeju, Rīgas Vēstures un kuģniecības muzeju, Latvijas Nacionālo mākslas muzeju, Latvijas Mākslinieku savienības muzeju, Latvijas Kara muzeju, Cēsu Vēstures un mākslas muzeju un Latvijas Valsts arhīvu, darbs noritēja vairākos virzienos. Rezultātā tika restaurēti vai konservēti 3187 grafikas darbi, tie tika digitalizēti un apkopoti nacionālā datu bazē, restaurācijas un digitalizācijas veikšanai tika iegādāti materiāli, tehnika un aprīkojums, bet viss veikums parādīts arī izstādē, kas noritēja Latvijas Vēstures un kuģniecības muzeja izstāžu zālē. Tajā tika pārstāvēti visi projekta partneri, parādīta krājuma žan-

Elzas Reinsones (dzim. Liepa) zīmējumi „Mūsu māja. 1951-1952” un “Dzīvoklis ziemā”. 1952

riskā dažādība, demonstrēta filma par restaurācijas gaitu tika organizēts arī starptautisks seminārs par restaurācijas problēmām. Tagad visa restaurētā kolekcija ir atrodama Nacionālajā digitālajā bibliotēkā *Letonica*, kas pieejama visiem bibliotēku apmeklētājiem Latvijā. Projektu fināncēja Eiropas Ekonomiskās zonas finanču instruments un Latvijas valsts.

Nonkonformisma jēdziens aptver grafikas darbus, kas tapuši apcietinājumā, izsūtījumā vai nometinājumā. Latvijā tie sasnieguši pasta sūtījumos vai ceļojuši no rokas rokā – vēstules, zīmītes, zīmējumi u.c. materiāli. Bet projekta kolekcijā ir arī vairāki simti grafikas mākslas darbu, kuŗos nonkonformistiska ir to forma vai tematika, tie tapuši pēckaŗa dekādās – līdz pat astoņdesmita-

jiem gadiem.

Izstādes katalogā mākslas zinātniece **Inta Pujāte** raksta: „Katrā laikmetā ir gan konformisti, gan to pretmets – nonkonformisti. Personības, kas atļaujas domāt un darboties pretēji vispārpieņemtajām sabiedrības vērtībām, normām un uzvedības modeļiem, parasti ir mazākumā, jo sadarbība ar vadošo nomenklatūru vai piemērošanās dominējošiem estētiskajiem uzskatiem cilvēkam vienmēr nodrošina komfortu, bagātību, dažos apstākļos – gluži vienkārši ļauj izdzīvot. (..)”

Mūsdienās ar nonkonformisma jēdzinu mākslā apzīmē padomju varas gados radītos darbus, kas neatbilst sociālistiskā reālisma metodei, kuras definīcija ir sociālistiska pēc satura un reālistiska pēc formas. (..)

Nacionālās bibliotēkas projekts rosinājis nonkonformismu jēdziena izpratni paplašināt jaunā aspektā. Proti, līdz šim galvenokārt aplūkota profesionālo mākslinieku daiļrade un akcentēta formas novitāte salīdzinājumā ar sociālistisko reālismu, par atskaites punktu ņemot sasaisti ar Rietumu modernajiem virzieniem: sirreālismu, popārtu, opārtu, kinētisko mākslu u.c. Latvijas okupācijas muzeja kolekcijā esošie izsūtījumā darinātie zīmējumi un akvareļi nonkonformisma parādību lokā ļauj iekļaut tā saucamo autodidaktu sniegumu. Skarbajā dzīves situācijā, kuŗā atradās deportētie cilvēki, māks-

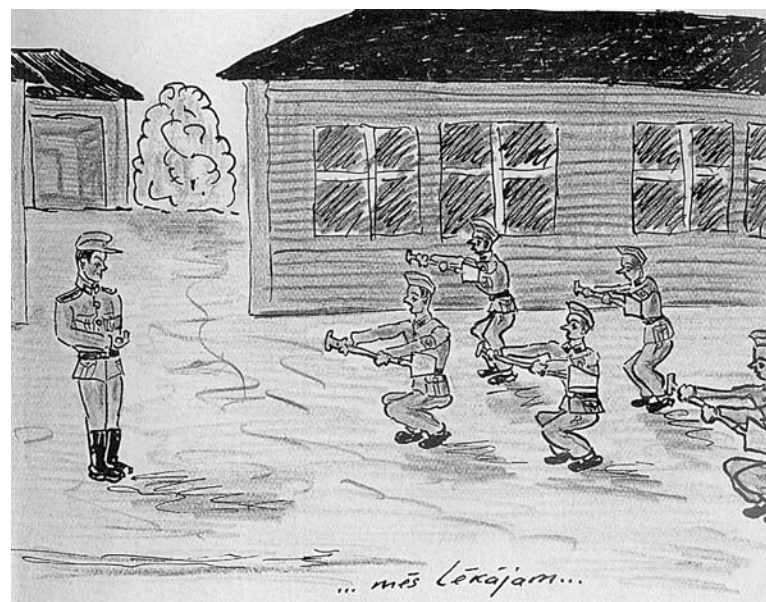
la bieži vien palīdzēja pārciest nebeidzamos pazemojumus un grūtības. Daudzie miniatūrājos formās darinātie darbi ar slēpto norādi uz zudušās valsts simboliku (sarkanbaltsarkanais krāsu salikums), padomju varas aizliegtajiem svētkiem (Lieldienas, Ziemsvētki) atklāj garīgo nepadošanos, kas par vergiem pārvērstajiem cilvēkiem deva stimulu fiziskajai izturībai un palīdzēja izdzīvot.

Gadiem ritot, sāk piemirsties padomju sistēmas represīvās metodes, kas „gaišās komūnistiskās nākotnes” ideālu dēļ nesaudzīgi vērsās pret citādi domājošo individu. No atmiņas sāk izplēnēt arī tēlainajās metaforās apslēptā pretestības jēga, kuŗu mēs – šīs sistēmas dalībnieki – savulaik sapratām no pusvārda, tādēļ j svarīgāks ir šī projekta ieguldījums nonkonformisma parādības aktualizēšanā.”

Tagad, kad darbs pie projekta beidzies, kad restaurēto un konservēto mākslas un vēstures liecību materiāls kļuvis pieejams plašam Latvijas bibliotēku lasītāju lokam, izmantojot iegādāto restaurēšanas aprīkojumu, kļuvis iespējams turpināt aizsāktos procesus – rūpēties, lai nākotnei saglabātos liecības par garīgo nepadošanos. Šai pretestības formai ir ļoti svarīga loma latviešu nācijas vēsturē.

Gundega Saulīte

Fotoreprodukcijas no izstādes kataloga

Juris Barkāns. Zīmējums „Atmiņas par maniem dienesta laikiem. 1943-1946”

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Tautas ievēlēts deputātu prezidents

Latvijā 2. jūnijā notika Valsts prezidenta vēlēšanas. Pirmajā balsošanas kārtā neviens no abiem kandidātiem – ne Valdis Zatlers, ne Andris Bērziņš neieguva 51 balsi. Par Zatleru pirmajā balsošanas kārtā nobalsoja 43 deputāti, pret bija 55. Savukārt par Bērziņu pirmajā balsošanas kārtā savu balsi atdeva 50 tautas kalpi, pret Bērziņu bija nobalsojuši 48 deputāti. Pret abiem kandidātiem pirmajā balsošanas kārtā nobalsoja pieci deputāti.

Otrā vēlēšanu kārtā Saeima par Valsts prezidentu ievēlēja eksbankieri, Zaļo un Zemnieku savienības (ZZS) deputātu Andri Bērziņu. Par Bērziņa ievēlšanu prezidenta amatā aizklātās vēlēšanās nobalsoja 53 deputāti, pret – 44. Par otru augstā amata kandidātu – pašreizējo Valsts prezidentu Valdi Zatleru – nobalsoja 41 tautas kalps, pret 56 deputāti.

Kopumā vēlēšanās piedalījās 99 parlamentārieši, derīgu vēlēšanu zīmi nodeva 97 deputāti. Saskaņā ar likumu prezidents uzskatāms par ievēlētu ar ne mazāk kā 51 balss vairākumu.

Valsts prezidenta amatam Bērziņu izvirzīja pieci Zaļo un Zemnieku savienības (ZZS) frakcijas deputāti Jānis Vucāns, Iveta Grigule, Aivars Dronka, Kārlis Seržants un Staņislavs Šķesters, Zatleru izvirzīja Vienotības frakcijas 33 deputāti un no opozīcijas astoņus deputātus lielā apvienības *Par labu Latvijai* frakcija, kas gan savu nostāju vēlāk mainīja.

Andris Bērziņš ir ceturtais Valsts prezidents kopš Latvijas valsts neatkarības atjaunošanas un astotais kopš Latvijas valsts dibināšanas.

Pašreizējā prezidenta Valža Zatlera pilnvaras beigsies šā gada 7. jūlijā.

Andris Bērziņš dzimis 1944. gadā, 1971. gadā pabeidzis Rīgas Politehnisko institūtu radioinženiera specialitātē, 1988. gadā absolvējis Latvijas Valsts universitātes Ekonomikas fakultāti, bijis Valmieras rajona tautas deputātu padomes un izpildkomitejas priekšsēdis, 1990. gadā, būdams Latvijas Tautas frontes loceklis, ievēlēts par Augstākās padomes deputātu no Valmieras vēlēšanu apgabala, darbojies Augstākās padomes Ekonomikas komisijā. 1993. gadā kļuva par Latvijas Bankas nodaļu privatizācijas priekšsēdi un tajā pašā gadā arī par AS *Latvijas Universālā banka* (*Unibanka*) prezidentu. Šo amatu viņš atstāja 2003. gadā pēc paša vēlēšanās.

2005. gadā Bērziņš neveiksmīgi kandidēja Rīgas domes vēlēšanās no ZZS saraksta. Viņš bija izvirzīts par kandidātu Rīgas pilsētas galvas amatam, bet 2010. gadā tika ievēlēts 10. Saeimā no ZZS saraksta.

Andris Bērziņš ir turīgs vīrs. Stājoties Saeimas deputāta amatā, viņš norādīja, ka aizdevumos izsniedzis ap miljonu latu. Bērziņš deklarējis 32 zemesgabalus dažādos Latvijas novados. Bērziņa īpašumā ir 20 000 eiro (14 056 latas), kā arī 307 365 eiro (216 016 latas) vērtas AS *SEB banka*

obligācijas. Viņam pieder 2007. gadā ražota *Mercedes Benz* marķa automašīna, kā arī 1992. gadā un 2000. gadā ražoti traktori.

Centrālajā vēlēšanu komisijā iesniegtajā deklarācijā Bērziņš norādījis, ka skaidrā naudā uzkrājis 2100 latas, *SEB bankā* uzkrāti 1,26 miljoni latu.

Daži komentāri par jaunievēlēto prezidentu

* Pēc eksprezidentes Vairas Viķes-Freibergas domām, pašreizējais Valsts prezidents Valdis Zatlers ar savu soli rosināt Saeimas atļaušanu vēlēties sākt

Latvijas jaunievēlētais prezidents Andris Bērziņš

jaunu ēru un lauzt 20 gadus ilgušo oligarchu ietekmi politikā. Taču tagad nav sākusies jauna ēra, mēs esam atkāpušies krietnus soļus atpakaļ politiskajā atkarībā no oligarchiem.

* Ministru prezidenta Valža Dombrovka (*Vienotība*) ieskatā, Valsts prezidenta amatā apstiprinot Andri Bērziņu, Saeimas vairākums sodījies līdzšinējo prezidentu Valdi Zatleru par viņa drosmi. Acimredzot Saeimas vairākums nav uzklusējis sabiedrības pieprasījumu pēc politikas, kurā nav oligarchu ietekmes.

* *Zaļo un Zemnieku savienība* (ZZS) piedāvājusi *Saskaņas centram* izdevīgu darījumu, jo bez šīs partijas balsīm nebūtu iespējams savākt 50 vēlēšanu zīmes par labu Andrim Bērziņam, sarunā ar portālu *TVNET* teica sabiedriskās politikas centra *Providus* pētniece Iveta Kažoka. Pēc viņas domām, otrā kārtā viss "nokontrolēts līdz galam" un par prezidentu ievēlēts Bērziņš.

Jūtas kā tautas ievēlētu deputātu prezidents

Preses konferencē jaunievēlētais Valsts prezidents Andris Bērziņš (ZZS) atbildēja uz žurnālistu jautājumiem. Bērziņš pateicās visiem par viņam parādīto godu un Saeimai – par izrādīto uzticību. Viņš jūtots kā tautas ievēlēts deputātu prezidents.

Īsumā Andris Bērziņš atklāja savas darbības vadlīnijas:

"Ja kāds iedomājas, ka sekošu kādam pavadā, to jūs no manis nesagaidīsiet. Nedarišu neko tādu, kas būs pretrunā ar likumu un valsts un sabiedrības interesēm. Mēs varam runāt par tiesiskumu,

taču ir reāli jārikojas, lai tas tiesiskums uzlabotos. Šajā divu nedēļu laikā, strādājot ar visiem kopā, esmu ieguvis pietiekamu pieredzi. Esmu pastāstījis par savu dzīvi, par savu dzīves uztveri, pieeju dzīvei, kuŗa būs par pamatu manai turpmākajai rīcībai. Savos 66 gados un 60 darba gados esmu izgājis daudz kam cauri, lai varētu kopā ar citiem, kuŗi ir atbildīgi par lēmumu pieņemšanu valstī, pieņemt ilglaicīgus lēmumus," sacīja Bērziņš.

Jaunievēlētais prezidents puda cerību, ka pēc četriem gadiem varēs skaidri sajūt, ka Latvijā dzīve ir uzlabojusies. Viņš atvainojās visiem cilvēkiem, kas bijuši

šānu. Aģentūrai LETA savu viedokli par šo jautājumu puda Saeimas Juridiskās komisijas vadītāja Ilma Čepāne (*Vienotība*):

"Ar pilnu atbildības apziņu varu teikt, ka tas būtu ļoti nopietns Satversmes pārkāpums un pret-runā ar Satversmes pirmo un otro pantu. Kaut ko par šādām iespējām kuluāros spriedelē, bet to dara tikai tie, kam nav nekādas izpratnes par konstitucionālajām tiesībām," sacīja Čepāne. Politīķe piebilda, ka šī Zatlera rīkojuma atcelšana būtu aicinājums uz nemieriem valstī.

Advokāta Alža Gobzema ieskatā ne tikai veids, kā tika ievēlēts jaunais prezidents, bet arī fakts, ka jaunievēlētais Valsts prezidents, stājoties spēkā viņa pilnvarām, teorētiski var atcelt Zatlera lēmumu rosināt Saeimas atļaušanu, "norāda uz jaunu bezprecedenta situāciju valstī, jo neuzticības izteikšana Saeimai ir prezidenta subjektīvas tiesības".

Satversmē iestrādātā kollīzija – ja prezidents rosina Saeimas atļaušanu, tad Saeima var atļaut prezidentu pašu un ievēlēt jaunu – ir pretrunīga, saka Gobzems. Tādējādi Saeima var ievēlēt jaunu, sev lojālu prezidentu, kas atsauc iepriekšējā prezidenta rīkojumu par Saeimas atļaušanu.

Pēc advokāta domām, Satversmē faktiski jau ir iestrādāts interešu konflikts, jo Saeima, ievēlējot jauno Valsts prezidentu, faktiski prezidentam "sasien rokas", – prezidents pateicībā par ievēlšanu nevar kritizēt tās darbu. Līdz ar to loģiski būtu Valsts prezidentu

vēlēt tautai, pret kuŗu prezidents būtu atbildīgs un uzraudzītu Saeimas darbu, nepieciešamības gadījumā arī rosinātu tās atļaušanu.

Pretējās domās ir juriste un politoloģe Iveta Kažoka. Viņas ieskatā Zatlera rīkojums nav atsaucams un iespēja to atcelt ir vienīgi Satversmes tiesai, kuŗa tiesības vērsties ar šādu lūgumu ir Valsts prezidentam, kā arī 20 Saeimas deputātiem.

Jaunievēlētais Valsts prezidents Bērziņš katēgoriski noraida domu, ka, izmantojot kādus juridiskus vai citus argumentus, varētu liegt tautai doties uz referendumu par 10. Saeimas atļaušanu, vēsti portāls "ir.lv". Pat ja juristu aprindās šobrīd tiek diskutēts par iespējām apstrīdēt un atcelt Valsts prezidenta Valža Zatlera rīkojumu Nr.2, viņš to nedarīs, stingri apliecinājis Bērziņš.

ASV mācību kuģis Rīgā

Rīgā 6. jūnijā ieradās ASV mācību kuģis *Empire State*. Tas jau piestājis vairāku Eiropas pilsētu ostās. *Empire State* sākotnēji bija privāts kravas kuģis, bet 1986. gadā to nodeva ASV Jūras administrācijas rīcībā un tas tika pārveidots par mācību kuģi Ņujorkas Jūras akadēmijai, lai ASV Tirdzniecības flotes studenti un Jūras akadēmijas kadeti iegūtās teorētiskās zināšanas varētu izmantot praksē. *Empire State* kapteinis ir Ričards Smits, uz tā ir 650 apkalpes locekļi un kadeti, kuģa gaŗums ir 172 metri.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

Kaimiņu vērtējumi

Igaunijas un Lietuvas politiķi piesardzīgi vērtē eksbankiera, Zaļo un Zemnieku savienības Saeimas deputāta Andri Bērziņu uzvaru Valsts prezidenta vēlēšanās. Igaunijas parlamenta Ārlietu komisijas vadītājs Marko Mikhelsons atzinis, ka viņu mulsinot Bērziņa izteicieni par pensiju sistēmu un nacionālajām tradīcijām. "Viņš ir arī teicis, ka latviešu patriotisms, paražas un tradīcijas ir novecojušas un no tām vajadzētu atteikties. Viņa pirmie izteikumi rada neizpratni un mulsina. Bērziņa uzvara apliecina, ka viņa "atbalsta grupas" sastāvā tieši ir oligarchi," sacīja Mikhelsons.

Lietuvas premjērministrs Andrius Kubilius aicina Bērziņu "attīrīties no oligarchiskām tendencēm". "Gribu novēlēt veiksmi prezidentam un visai Latvijas sabiedrībai, lai Latvija pēc iespējas drīzāk atgrieztos pie politiski stabilas un efektīvas valsts vadības," sacījis premjers intervijā raidstacijai *Znad Wilii*.

Bērziņš nedrīkst atcelt Zatlera rīkojumu...

Lielu sabiedrības interesi uzjundījis jautājums – vai jaunievēlētais Valsts prezidents Andris Bērziņš (ZZS) drīkst atcelt pašreizējā prezidenta Valža Zatlera rīkojumu, ar kuŗu tiek rosināta tautas nobalsošana par Saeimas atļai-

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc ritu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ šodienas jubiliāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Haizivis Latvijai pašai savas

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Sešdesmit sešus gadus vecais tautsaimnieks Andris Bērziņš, ZS deputāts, ar 53 balsīm pret 44 ievēlēts par LR Valsts prezidentu.

Politoloģe Iveta Kažoka spriež, ka *Saskaņas centram* bijis kāds politisks darījums ar Ventspils pilsētas galvu Aivaru Lembergu, "kuŗa nosacījumi nav zināmi". Tas nu uzvedina mani atcerēties kādu senu meldiņu: "Und der Haifisch, der hat Zähne," – šī rindiņa no Bertolta Brechta *Trisgrašu operas* kļuvusi par nemirstīgu metaforu. Rijīgās haizivis.

"Vai turpmāk Latvija būs tikai slaucama govš neizmērojamām straptautiskā imperiālisma haizivju apetītēm?" satraukts vaicāja pašpasludinātais "marxisma teorētiķis" Einārs Graudiņš *Dienas* tīmekļa variantā. Viņš jautā, vai saimnieks Latvijā

joprojām būs "starptautiskās plūtkratijas kabatas struktūru (kā Starptautiskais valūtas fonds un Pasaules Banka) pārstāvji".

Turpat tai pašā taurē pūš pareizticīgais latvju dziesminieks Kaspars Dimīters: "Emigrācijas šurpatvestie darboņi (..) iezombēja tautu Eiroūnijas, Baltā nama, skandināvu banksteru (*sic*) psihofizisko diversiju atbalstam."

Nepārprotami izteicies Ventspils lielvecākais Aivars Lembergs, kas *NRA* slejās, deklarējot, ka Zatlēram viņu nesalauzt, raksta: "Latvijai nav jābūt par sulaini aizjūras un Eiropas lielkungiem" (lasi – haizivīm – F. G.). Lembergs, pret kuŗu nu jau, ja nemaldos, trešo gadu notiek izmeklēšana, raksturo Valdi Zatlēru kā cilvēku, kas rīkojas, "sorosoīdu spindzošo mākoņu pavādīts". Un kroni visam uzliek Lemberga pērkondārdošais jaunājums: "Vai tādas bija aptuveni

pirms pusgada Ņujorkā Džordža Sorosa dzīvokli saņemtās instrukcijas un veltes, Zatlēra kungs?"

Soross kā visa ļaunuma iemiesojums, *Vienotība* un īpaši *Pilsoniskā savienība* starptautisko haizivju pavada.

Bet haizivis Latvijai taču ir pašai savas, ir trijotne, kuŗu priekšvārdi sākas ar burtu A, ieskaitot Ventspils lielvecāko.

Viņiem pretīm stāv *Vienotība* un LR valdības galva Valdis Dombrovskis, kas 2. jūnijā teica: "Lēnām, pakāpeniski un ar atbildības izjūtu Valdis Zatlērs ir kļuvis par politiķi, kuŗu pieņem un atbalsta liela daļa Latvijas pilsoņu." Valdis Dombrovskis ļoti loģiski izskaidroja sava vārda brāļa lēmumu atlaist 10. Saeimu: "Ja parlaments nespēj pieņemt lēmumus, izšķirīgos balsojumos vairākumam atturoties vai nepiedaloties, vairākums parlamenta deputātu

neatkarīgi no tā, vai formāli pieder pie pozīcijai vai opozīcijas, rūpējas tikai par to, lai saglabātu esošo stāvokli un savu sēdekli Saeimas zālē, – tāds parlaments ir jātlaiž" (izcēlums mūsu –red.).

Tagad paskatīsimies, kuŗš prezidenta vēlēšanu priekšvakarā balstīja, virzīja, daudzinaja Zatlēra sāncensi – ekonomistu un eksbaņķieri Andri Bērziņu.

NRA slejinieks Bens Latkovskis rakstā "Nosvērts, gudrs tautsaimnieks" rezolūti apgalvoja, ka "Saeimā ir grūti atrast cilvēku, kuŗš necildinātu Andri Bērziņu un neatzītu, ka viņš ir nesalīdzināmi pārāks par pašreizējo prezidentu Valdi Zatlēru". Vienvārdsakot – hozanna!

Un kas tad tai pašā rakstā piebalso Latkovskim, slavīnot Andri Bērziņu? Bijušais Valsts prezidents Guntis Ulmanis, kas pirms 10. Saeimas vēlēšanām uzņēms oligarchu saraksta PLL

"lokomotīves" lomu un, kad saraksts ieguva tikai astoņus mandātus, pameta politiku un atgriezās vadīt sporta klubu DINAMO, kuŗa zīmols mantots no PSRS laikiem.

Otrs Andra Bērziņa draugs un *fans* ir bagātais un apsviedīgais advokāts Andris Grūtups, kam, ja nemaldos, nenogurdināmais Lato Lapsa vēltījās kādu no savām grāmatām, kur tika spriests par darījumu caurspīdīgumu... Nu Lemberga, Ulmaņa, Grūtupa favorīts kļuvis par atjaunotās LR ceturto prezidentu.

Kas nu darāms? Ko darīt, lai 11. Saeima, ko vēlē septembrī, būtu labāka par līdzšinējo? Novēlu Valdim Dombrovskim turēties, viņa partiju apvienībai saliedēties, vienam otram raksturā vājam deputātam atjēgties, lai pašmāju haizivis nejustos "kā zivis ūdenī".

Franks Gordons

Latvijas feodālisms un reālpolitika

Pirms 2. jūnija prezidenta vēlēšanām Latvijas Televīzijas raidījumā „Kas notiek Latvijā?” uzaicinātais psihoterapeits Viesturs Rudzītis norādīja, ka savā apziņā joprojām dzīvojam feodālismā. Vaicāts, kas varētu notikt pēc ārkārtas Saeimas vēlēšanām, kuŗas, visticamāk, būs, psihoterapeits atbildēja, ka viņaprāt ceļi ir tikai divi – pilsoniskas sabiedrības veidošanās vai arī Piektais gads. Atbilde pirmajā brīdī pārsteidza, tāpēc palūkojos, kā feodālisms tiek definēts, jo no skolas laikiem prātā bija palikuši tikai feodāļi, vasāļi un nabadzība un bezcerība gandrīz nomērdēta tauta. Izlasīju, un atlika piekrist: feodālisms ir decentralizēta valsts vara par labu vietējai varai un īpaši privilēģētām personām, kopienām vai korporācijām apstākļos, kad varas hierarchija veidota uz lēņu sistēmas pamata, slēdzot līgumus starp lēņu kungu un lēņa vīru jeb vasali, kur viens piešķir feodu (zemes īpašumu), bet otrs atdarīja, veicot noteiktus pienākumus.

Latvijā šāds sadalījums ir gluži vai acīm redzams visās nozarēs un, protams, korupcija, visādu labumu un labumiņu dalīšana par palīdzēšanu vasaļa kabatai ir gluži parasta parādība. Tiesa gan, feoda jēdziens mūsdienu Latvijas apstākļos ir paplašinājies – tie ir amati, algas, valsts vai pašvaldību pasūtījumi, izdevīgi komandējumi un tā tālāk, un tā joprojām. Tauta, kuŗa ne pie kā tāda netiek un kuŗai jebkāds feods ir sapnis, saprotams, dusmojas, apvaino-

jas un tāpēc atzīst katru, kas no savā feodā savāktā kādas dru-pačas atmet arī parastajiem cilvēkiem. Patiesībā sapnis par to, ka varbūt kādreiz arī pašam izdosies tikt pie nodevu ievākšanas, ir gandrīz vienīgā zināmā dzīves kārtība, jo citādi pie labklājības nav iespējams tikt. Tūlīt pēc Andra Bērziņa ievēlēšanas par prezidentu no vairākiem cilvēkiem dzirdēts, ka ir tikai divas nākotnes izvēles – taisīt kārtīgu revolūciju, tādu istu Piekto gadu, vai braukt prom. „Viņiem ir pilnīgi vienāla, mēs viņu acīs neesam cilvēki, un, ja arī viņiem tagad ir mazliet bail, tad tikai par to, ka ārkārtas vēlēšanām varētu pietrūkt naudas, lai mums ar vērīenu same-lotu,” apmēram tāda bija cilvēku nostāja.

Politikā par feodālismu, protams, nerunā. Pēdējā laikā iemīlota vārds ir „reālpolitika”. To lieto, gan runājot par koalīciju ar *Saskaņas centru* (SC), gan stāstot, ka partiju apvienībai *Vienotība* aši jāklūst par vienu partiju, kaut arī vērtību izpratne tās iekšienē svārstās no pārliecības, ka vara un nauda ir vienīgais, kam ir nozīme, līdz pat naivai ticībai, ka pats galvenais ikvienam politikim ir godīgums un demokrātija. Protams, jēdziens „reālpolitika” nav nekas jauns. Jau 18. gadsimtā Prūsijas karalis Frīdrihs II teica: „Ja jums patīk sveša zeme – paņemiet to, bet juristi, lai attaisnotu iekārojumu, atradīsies vienmēr.” Nākamajā gadsimtā reālpolitikas klasiķis Bismarks sacīja: „Lielos laikmeta jautājumus izšķir nevis ar runām un ar vairākuma nobalsošanu, bet ar dzelzi un asinīm.” Mūsdienu Latvijas politikiem

vissaprotamāk laikam ir pateicis Makjavelli, kuŗa piedāvātā varas stratēģija ir reālpolitika – piemērošanās dzīves īstenībai, pievienošanās vairākuma vai stiprākā pozīcijai un tās izmantošana savā labā. „Savā labā” Latvijas politikā tiešām nozīmē „savā labā”, nevis tautas vai valsts labā.

Ne jau visi Latvijā klusē un nerunā par Makjavelli reālpolitikas uzvaras gājieni. Pagājušā gada decembrī sociologs Aivars Freimanis par valdošo koalīciju un tās darbiem portālam www.pietiek.com sacīja: „Acīmredzot mērķis – uzturēt pie dzīvības šo koalīciju – šobrīd daudziem liekas svarīgāks par tiem principiem, kuŗi ar lielu dedzību ir aizstāvēti pirms tam. Tos, protams, būs grūti savienot ar to reālpolitiku, ko *Vienotība* īsteno jau šobrīd. Apriet šo problēmu var, par to nerunājot, un to viņi šobrīd arī centīgi dara (..) Nomērit, līdz kuŗai vietai iespējams tā turpināt, ir ļoti, ļoti grūti, it īpaši, ja tas notiek soli pa solim (..) Reālpolitikā vērtībām ir pakārtota nozīme varas priekšā.”

Minētājā tīmekļa portālā par šābrīža situācijas pretrunīgumu runā arī politologs Ivars Ijabs: „Par to, ka šī koalīcija ir divdomīga, nav ne mazāko šaubu: visu laiku izteikties par valsts nozagšanu, oligarchiem un pēc tam izteikti draudzēties ar Lembergu ir pietiekami divaini. Bet, ja paraugāties uz tām iespējām, kas *Vienotībai* bija atlikušas, lai vispār veidotu kaut kādu koalīciju, tad šīs Saeimas sastāvā vienīgais, kas ir alternatīva, ir *Saskaņas centrs*. Un *Saskaņas centrs*, kopš sākusi strādāt šī valdība, daudzus gadi-

jumos ir diskreditējis sevi kā potenciālu koalīcijas partneri. Vai var iedomāties situāciju, kuŗā *Vienotība* pasaka, lai Lembergs iet projām un nāk labais *Saskaņas centrs* ar tādiem vīriem kā deputāts Kravcovs, kas neprot latviešu valodu?”

Līdz pat šim brīdim *Vienotība* ir turējusies pie koalīcijas ar *Zaļo* un *Zemnieku savienību* (ZZS), skaidrojot, ka valsts ir jāizved no krīzes, ka ir vajadzīga budžeta konsolidācija. Ar lielāku vai mazāku nīgrumu vēlētaji to ir pieņēmuši, jo tiešām – ar kādu taču kopā ir jāstrādā. Taču aizvien vairāk toni koalīcijā – gan Saeimā, gan valdībā pieņemtajos lēmumos nosaka Aivars Lembergs un viņa domubiedri. Balsojumi Saeimā par tiesnešiem, par tiesībsargu un nupat par prezidentu uzskatāmi liecina, ka valsti drīzāk vada Lembergs nekā Ministru prezidents Dombrovskis. Nupat klajā nākusi satriecoša ziņa: ar Andra Šķēles pūlēm jaunievēlētā Valsts prezidenta Andra Bērziņa vadītajā Saeimas Tautsaimniecības komisijā iestrēdzis Tieslietu ministrijas priekšlikums, kas uzņēmumiem, kuŗu īpašnieki reģistrēti par nodokļu paradīzēm dēvētajās valstīs, liktu atklāt, kas ir to patiesie labuma guvēji. Bērziņa vadītajā komisijā Šķēles idejai piekrit gan Šlesera *Par labu Latvijai*, gan ZZS deputāti.

Ziņas vēsti arī, ka starptautiskā organizācija MONEYVAL, kas ik pa četriem gadiem sakopo datus par to, kā valstis apkaŗo noziedzīgi iegūtās naudas legalizēšanu, savā pēdējā ziņojumā Latviju ierindojuši vienā no pēdējām vietām starp Eiropas

valstīm. Ja līdz šā gada 13. jūlijam deputāti likumus neizlabos, arī jaunais ziņojums mums būs nedraudzīgs. Sekas būšot starptautiskas – šos datus vēra ņems starptautiskās reitingu aģentūras, ārvalstu analītiķi un arī bankas, kuŗām Latvijas valdība prasis pārfinancēt starptautisko aizdevumu. „Ir ļoti nepatīkami, ka mēs šobrīd Eiropā esam viena no tām neaudzajām valstīm, kur šis jautājums joprojām nav nokārtots vairāku gadu garumā... un bail pat iedomāties, kādas varētu būt sekas... Negatīvas katrā ziņā,” žurnālistiem atzinis Noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas novēršanas dienesta vadītājs.

Ministru prezidents pamazām sākot domāt, ka varbūt varētu pieprasīt dažu ZZS ministru demisiju, bet kopumā reālpolitikās nostādnes nemainās – izturēt līdz ārkārtas vēlēšanām, pierunāt Valdi Zatlēru kandidēt no *Vienotības* saraksta un iesoļot Saeimā kā uzvarētājiem. Neviena cita partija Zatlēru pie sevis neaicina, un grūti iedomāties, ka to darītu Andra, Aivara, Aināra vai *saskaņiešu* partija, tāpat kā nav iespējams, ka Zatlērs kaut kam tādām piekristu. Patiesībā, raugoties, cik labi Makjavelli reālpolitiku ir apguvusi arī *Vienotība*, gribas aicināt Valdi Zatlēru veidot pašam savu partiju. Latvijā joprojām ir cilvēki, kas savu labumu neliek augstāk par savas valsts labumu, un tādi ir arī šajā komentārā minētajās partijās. Varbūt ir laiks viņus visus aicināt kopā?

Sallija Benfelde

Nosaukt patiesību vārdā

Arhitekta un četru bērnu mamma **Inguna Rībena** jau devīto gadu ir politikā. Savulaik viņa tajā ienāca kopā ar Einara Repšes veidoto partiju *Jaunais laiks (JL)*, Repšes valdībā no 2002. gada novembra līdz 2004. gada martam bija kultūras ministre. Arī 10. Saeimā Inguna Rībena tika ievēlēta kā *JL* deputāta kandidāte no *Vienotības* saraksta. Šobrīd, tāpat kā daudzi deputāti, viņa vērtē, vai piedalīties ārkārtas 11. Saeimas vēlēšanās, kas acīmredzot notiks 17. septembrī.

Vai būsi deputāta kandidāte 11. Saeimas ārkārtas vēlēšanu sarakstā?

Domāju, ka šī vasara gan tiešā, gan pārnēstā nozīmē būs ārkārtīgi karsta, dažādi notikumi norisēs strauji, un no to norises būs atkarīgs mans lēmums. Pirms 10. Saeimas vēlēšanām es nopietni par to domāju, pagājušos septiņos mēnešos kopš vēlēšanām nekas tik ļoti nav mainījies, un droši vien piedalīšos. Manā vecumā cilvēks gan zina – viņš domā, bet Dievs dara. Tāpēc tā pavisam droši to nevaru apgalvot, dzīvosim, redzēsim.

Vai tu pieļauj, ka politiskā spēle kļūs pārāk negodīga, lai tajā iesaistītos?

Drīzāk man šī spēle var likties bezcerīga. Taču negribu neko šobrīd apgalvot, jo manā dzīvē ir noticis tā, ka varu teikt: daudz ko vada liktenis, notiek tā, kā tam jānotiek, lai ko es savā cilvēka prātā būtu domājusi. Man reizēm jautā par manu karjēru, kā esmu to veidojusi, un es varu vienīgi atbildēt, ka esmu vienmēr dzīvojusi savu dzīvi, esmu darījusi to, kas jā dara, un viss ir noticis acīmredzot tā, kā tam bija jānotiek.

Vai tu nenožēlo gadus, kas pavadīti politikā?

Es nekad neskatos atpakaļ un nenožēloju to, ko esmu izdarījusi. Pirms pieņemu kādu lēmumu, es domāju ļoti daudz. Tāpēc, ja lēmums ir pieņemts, es neskatos atpakaļ un sevi nenosodu. Protams, raugoties no gadu distancēs, mēs bieži daudz ko saprotam pavisam citādi, bet es cienu sevi – ja tā esmu lēmusi, tad man tā toreiz ir bijis pareizi. Parasti iedegas mana iekšējā signālizācija – sirdsapziņa. Tas notiek tik kvēli un nepārprotami, ka es skaidri zinu – tajā brīdī ir kaut kas jā saka vai jā dara.

Kā tu vērtē prezidenta Zatlera ierosinājumu atlaist Saeimu? Vai bija tā vērts, jo daudzi saka, ka nekā labāka nebūs?

Ja vērtējam sadzīves līmenī vai arī tajās katēgorijās, kuŗās Latvijas politikā ierasts, tad tā var nodomāt. Tomēr es aizvien gribu domāt, ka tas imperatīvs, kuŗu sauc patiesība un kuŗam katrs burts būtu jā raksta kā lielais, vārdā nosaukts, var radīt neparedzamu pavērsienu. Tas ir kā Bībelē – pirmais bija Vārds. Mēs piecdesmit gadus varējām izturēt un gaidījām, kad kāds nosauks patiesību Vārdā un nav svarīgi, kādu iemeslu pēc tas

notiks. Galvenais ir tas, ka patiesība tika nosaukta Vārdā, tas cilvēkus vienoja, un viņi cēlās kājās. Pašlaik mēs esam gaidījuši divdesmit gadus, esam lēni gājuši un gaidījuši, ka kāds to izdarīs. Zatlers to izdarīja, viņš nosauca patiesību Vārdā, un nav svarīgi, kādi bija viņa iemesli.

Vai tavuprāt pēc prezidenta pilnvaru nolikšanas viņam vajadzētu iesaistīties politikā?

Viņš ir pietiekami jauns, un, ja viņš ir pateicis savu vārdu, tad pieklātos tikai pateikt un aiziet prom, bet pašam arī piedalīties. Pietiekami ilgi un pietiekami liekulīgi ir runāts par nepareizo politisko kultūru, ka vajadzīga pavisam cita. Varbūt ir pienācis laiks sākties daudz pieminētajai citai politiskajai kultūrai? Kaut vai beidzot runāt to, ko domājam, un darīt to, ko runājam! Protams, arī tagad cilvēki droši vien katru reizi domā, ka rīkojas godīgi, taču es ceru, ka varbūt beidzot cits citam pateiksim, kādā purvā mēs visi esam. Varbūt beidzot kaut ko sāks darīt labākie, talantīgākie un gudrākie, nevis savējie. Un, atgriežoties pie Vārda, – ir laiks runāt arī par vēsturi.

Citi pārmet mums un mēs pārmetam cits citam, ka dzīvojam vēsturē, ka par to vien runājam un mums neatliek laika un spēka iet uz priekšu...

8. maijā biju Lestenē. Es tur esmu katru gadu, bet pirmo reizi vienkopus bija pulcējušies visu trīs Baltijas valstu aizsardzības ministri un pirmo reizi tik izsvērti un tik nopietni, gaŗās, analitiskās runās tika pieteikts trešais skatījums uz Otro pasaules kaŗu. Eiropai tas līdz šim ir bijis holokausts, Padomju Savienībai jeb Krievijai tā vienmēr ir bijusi Lielā uzvara, bet tagad tika pieteikts trešais redzējums, kas radies Austrumeiropā, – šis kaŗš bija divu totalitāru lielvaru stāigāšana pāri Austrumeiropas zemēm un to iznīcināšana. Par šo tikšanos Lestenē un par tur izskanējušo Otrā pasaules kaŗa redzējumu plašsaziņas līdzekļos nekur netika bilsts ne vārds.

Nākamajā dienā, no rīta ieslēdzot radio un televīziju, dzirdēju un redzēju, ka Pārdaugavā pie Uzvaras pieminekļa tiek pārraidīta militārā uzvaras parāde no Maskavas Sarkanā laukuma. Tas bija gluži kā padomju okupācijas gados, kad 9. maijā visapkārt skanēja uzvaras marši un visur bija redzamas tiešraides no Maskavas. Patiesībā todien es līdz kaulam sajutos kā savā bērnībā un jaunībā Padomju Latvijā. Nodomāju – kāpēc tāda liekulība, kāpēc saucam šo zemi par Latvijas Republiku? Mēs taču esam Padomju Latvijā! Un pēc šim Maskavas svinībām Latvijā neviens no politiskās vides nenāca ar savu vērtējumu 9. maija svinēšanai. Vēl pirms tam, 4. maijā, bija Dzintras Gekas dokumentālās filmas „Stacija „Latiši”” pirmizrāde

par 1937./38. gadu Maskavā un Krievijā, kad desmitiem tūkstošu cilvēku tika nošauti tikai tāpēc, ka viņi ir latvieši, jo Staļins kaŗa gaidās lika iznīcināt visu nacionālo kopienu vadītājus, līderus, redzamos un talantīgos cilvēkus. Jā, mēs bieži sakām, ka vajag taču skatīties nākotnē un vienreiz pagātnei jāpieliek punkts. Bet mūsu pagātne nav nedz izrunāta, nedz sakārtota, nedz arī pareizi novērtēta. Patiesībā tā vēl joprojām ir padomju okupācijas laikos traktētā pagātne.

Pirms ejam tālāk, vajag saprast, kas ir noticis, un visu nosaukt istajos vārdos?

Ar valsts vēsturi ir tāpat kā ar notikumiem cilvēka dzīvē – ja nevērtē smagus un nepatīkamus notikumus, ja nesaprot, kas un

ka viņi tikuši daudz tālāk, bet igauņi, piemēram, savai atjaunotajai valstij par prezidentu izvēlējās cilvēku, kuŗš nekad nebija koķetējis ar okupācijas varu. Mēs par savu konformismu klusējam, to nevērtējam. Igauņi nomainīja arī visu savu vēsturnieku korpusu, aizstājot viņus ar cilvēkiem, kas uz notikušo raudzījās pavisam citām, ar vecas ideoloģijas neaizēnotām acīm. Latvijā tie, kas mācīja PSKP vēsturi, sāka mācīt neatkarīgās Latvijas vēsturi. Mani aizkustināja, ka uz dokumentālās filmas par Lidiju Doroņinu-Lasmani pirmizrādi ciemos bija atbraukusi viņas biedrene no Mordovijas nometnes laikiem. Neatkarīgajā Igaunijā šajos laikos viņa bijusi ministres amatā. Latvijā nekas

labajos un sliktajos, bet ir jautājumi, uz kuŗiem mūsu sabiedrība nav atbildējusi, – kaut vai par līdzdalību komunistiskajā partijā okupācijas gados. Mums vajag par to runāt, domāt, to analizēt un tad iet tālāk, citādi mēs kāpjām uz vieniem un tiem pašiem grābekļiem. Negribu melot un liekulot, un man aizvien biežāk liekas, ka tāda Padomju Latvija vien mums ir iznākusi. Reiz intervijā sacīju, ka neatkarīgā Latvijā sākās 1918. un beidzās 1940. gadā. Neesam izdarījuši to, ko vajadzēja darīt, un esam aizgājuši pavisam citā virzienā. Savā mājaslapā www.inguna-ribena.lv esmu sakopojusi visu, ko esmu runājusi un sacījusi ļoti ilgā laika posmā, un, tajā ieskatoties, var redzēt, ka savus uzskatus neesmu mainījusi pēc vajadzības, tas, ko es saku, nav tikai mana šodienas pārlicība. Uz katrām vēlēšanām es neēju ar jauniem uzskatiem.

Tu biji Rīgas 800 gadu jubilejas svinību organizētāja pirms desmit gadiem – vai arī tolaik tu biji tā noskaņota?

Es ar savu maģistra gradu 1997. gadā, strādājot augstskolā par mācībspēku, pēc nodokļu atvilkšanas saņēmu tikai 56 latus mēnesī. Vīrs nule bija atvēris privāto arhitektu biroju, vēl nebija skaidrības, vai ar to izdosies kaut ko nopelnīt, bet mūsu dubultdvīņi bija jāaudzina. Domāju, ko darīt ar savām zināšanām, un tad nāca piedāvājums piedalīties konkursā, un es, sēžot pie tikko izoperētā dēla gultas slimnīcā, uzrakstīju Rīgas astoņsimtgades svētku viziju, pēc tam uzvarēju konkursā par biroja „Rīga 800” vadītāja amatu. Vēl līdz galam toreiz nesaprotot, kas notiek politiskajās partijās, bet redzot, kā tās strādā, un kādas ir to vērtības, vienu gan es sapratu – savus bērnus es neesmu audzinājusi tādai valstij. Toreiz astoņsimtgades avīzei sacīju, ka ceru – astoņsimtgade mūs visus iedvesmos jaunam, kvalitatīvi cita laika lokam. Nav sanācis, esam gājuši to pašu taku vēl dziļāk purvā.

Varbūt vajag trešo Atmodu un vajag kādu, kuŗš visus pamodina?

Ir divas lietas. Pirmā – Saeima ir vidējais aritmētiskais no tā, ko Latvijas cilvēki uzskata par vērtībām. Nav tā, ka mūsu bezgalīgi godīgajai un gaišajai tautai visu laiku notiek tāda nelaime, ka Saeimā tiek ievēlēti simt meļi un liekuļi. Starp citu, mani ļoti aizvairo apgalvojums: „Visi jūs esat vienādi!” Katrs cilvēks dzīvo savu dzīvi un īsteno savu scēnāriju, lai kur viņš atrastos, tāpēc tāds vispārinājums ir negodīgs. Otra lieta – jā, ir vajadzīgs cilvēks, kas prot pamodināt, bet ne jau tie, kas pašpasludinās un sakās esam tautas atmodinātāji, tādi arī ir. Kad pienāks laiks, nezinu, Dievs vai Liktenis atradīs cilvēku, kuŗš būs īstais, kuŗu visi sapratis un kuŗa aicinājumam celties visi sekos.

Sallija Benfelde

Inguna Rībena: Pietiekami ilgi un pietiekami liekulīgi ir runāts par nepareizo politisko kultūru, ka vajadzīga pavisam cita. Varbūt ir pienācis laiks sākties daudz pieminētajai citai politiskajai kultūrai? Kaut vai beidzot runāt to, ko domājam, un darīt to, ko runājam!

kāpēc noticis, un neizdara vajadzīgos secinājumus, šie notikumi mēdz atkārtoties. Tie atkārtojas tik ilgi, kamēr cilvēks nesaņemas un neizdara vajadzīgos secinājumus. Ja mēs iepriekšējo paaudžu domas, darbus un centienus patiesi un no sirds, ar cieņu un godu pret šim paaudzēm neizvērtējam, tad, ejot tālāk, mums trūkst viņu svētības. Un, ja trūkst iepriekšējo paaudžu svētības, mums trūkst arī Dieva svētības.

Es neesmu slimīga vēstures auklētāja, bet manuprāt mēs neesam visu patiesi izvērtējuši. Mēs visur pieminam igauņus,

tāds nav pat iedomājams, jo Doroņina-Lasmane Latvijā tagad ir tikpat neērta kā okupācijas gados. Mums vēl aizvien vecā nomenklatūra pārvalda Latvijas valsti, tāpēc arī esam tur, kur mēs esam.

Jaunievēlētais prezidents Andris Bērziņš patiesībā arī nāk no okupācijas laiku nomenklatūras.

Jā, man pret viņu kā kollēgu nav nekādu iebildumu, viņš ir laipns un sirsniņgs, bet viņa ievēlēšana tikai apstiprina to, ko sacīju, – viņam ir padomju laika komunistiskās partijas nomenklatūras darbinieka pagātne. Negribu dalīt cilvēkus

Aleksandrs Gārša
(Turpināts no nr. 22)

Minoritātes Latvijā vēsturiskā skatījumā

Ir arī liela, varbūt lielākā krievu kopienas daļa, kas ir politiski inerta un vienaldzīga, bet diemžēl tajā ir laba augsne propagandai un ietekmēšanā vienā vai otrā virzienā. Pašlaik tā tiek ietekmēta mums negatīvā virzienā.

Latvijas latviešiem ir ļoti grūti atrast ceļu, kā cīnīties ar krievu kopienas agresīvo, pretvalstisko un pretlatvisko daļu. Igaunijam, šķiet, veicis labāk. Varbūt cietāks mugurkauls un mazākas bailes un pazemība pret neseno okupantu – lielo austrumu kaimiņu.

Žēl, ka krievu kopienas pretlatviskās aprindas iefiltrējušās daudzās neitrālajās un kultūrālajās krievu organizācijās un izglītības iestādēs un sagrābušās savās rokās krievu presi, ko izmanto sagrozītas vēstures un pretlatviskas, pretvalstiskas propagandas mērķiem.

Latviešu tautas bailes no agresīvām minoritātēm un neuzticēšanās tām, kā iepriekš minēju, ir labi saprotamas, ievērojot latviešu seno un neseno pieredzi mēģinājumos sadzīvot ar lielo kaimiņvalstu tautu minoritātēm savā zemē. Šīs bailes ir

pamatoti palielinājušās līdz ar senās vācu minoritātes aizstāšanu ar daudz lielāko, nesen ieplūdināto krievu „minoritāti”, kuŗai gandrīz sekmējās iznīcināt latviešu valodu un asimilēt latviešu tautu.

Lieli un spēcīgi krievu federatīvās valsts elementi tagad cenšas šo minoritāti izmantot aizgājušu laiku imperiālistiskiem mērķiem. Viņu metodes pārsteidzoši kārtā ļoti atgādina nacionālsociālistiskās Vācijas politiķu pieeju, izmantojot vācu senās minoritātes Čehijā, Polijā un pat Latvijā saviem mērķiem, uzskūdot tās pret zemēm, kuŗās tās bija satīcīgi dzīvojušas, – radot „piektās kolonnas”, kas, gluži kā termiņi, sagrauzī galdu, pie kuŗiem pašas ēdušas.

Kā pret šo jauno, pieaugošo draudu cīnīties? Likumi par valodu un integrāciju, ja tos necenšas konsekventi piemērot, nepalīdz. Varbūt daudz nopietnāk būtu jāpārdomā, vai Latvijas valdībai maksāt par krievu skolām Latvijas valsti, kuŗās mācības notiek krievu, nevis valsts valodā un no kuŗām daudzas cenšas

potēt pretvalstisku ideoloģiju. Francijā, Elzasā, vācu majoritātei tādas skolas nav. Nav arī Itālijā, vāciskajā Dienvidtirolē. Francijas Elzasas vācu minoritāte ir iepriecināta, ka tai beidzot vispār ir atļauts kā mācību priekšmetu skolā mācīties savu valodu un kultūru!

Daļa atbildes un atbildības par visu notiekošo ir pašu latviešu rokās – trūkst nacionālā lepnuma, pašapziņas, pārāk lokanas ir muguras, un nacionālās intereses tiek pārdotas par saimnieciskiem labumiem.

Ja neuzmanīsimies un neko drīz un nopietni nedarīsim, mēs ne tikai zaudēsim politisko varu savā valstī, latviešu tautas vienīgajās mājās, bet pieļausim, ka slepus iezogas divvalodība, kas ar lielā kaimiņa palīdzību tagad, neatkarīgā Latvijā, iznīcinās latviešu valodu un tautu. Šis drauds ir ļoti reāls. Tas Latvijā pieredzēts jau iepriekšējās vēlēšanās. Pretvalstiskā, pretlatviskā darbība un propaganda Latvijā ir jāaizliedz. Latvietis, kas nespektē savu valodu un savu atgūto brīvo Latviju un nepalīdz

to pasargāt, neciena pats sevi un nav sevis cienīgs un kļūst citiem par apsmieklu un palīgu savas valsts un tautas bojāejai.

Vēres

„Latvijas vēsture”, prof. E. Dunsdorfs, 1980. g.

„History of Latvia, and online”, D.A. Spekke, 1951. g.

„Rīgas vēsture”, J. Straubergs, vēlos 20. gs. 30. gados (pēc Otrā pasaules kara jauns iespaidums, gads nav norādīts).

„Latvia as an Independent State”, Dr. Bilmanis, 1947. g.

„Latvijas vēsture”, 2. izdevums (Jumava) 2005. g. Daina Bleiere, Iļevars Buicils, Inesis Feldmanis, Aivars Stranga, Antonijs Zunda.

„Latviešu vēsture”, F. Zālītis un E. Nagobads, 1947. g.

„Latvijas Zeme, Daba, Tauta”, 3. sējums, Prof. N. Mālta un Galenijs, 1937. g.

A. Šilde, „Latvijas Vēsture”, 1914 – 1940, 1976. g.

„Trešā Latvija”, Prof. E. Dunsdorfs, 1968. g.

„Ziemsvētku dāvana latviešiem”, Ritvars Eglītis, „Latvijas Avīze”, 27.12.2005.

„Universitas”, Nr. 90 „Vai ceļš uz latvisku Latviju” – M. Ruks.

„Iepazīsim Latviju”, 2. grāmata, izdevējs APLB.

„Pastāvīgo iedzīvotāju nacionālais sastāvs”, 1935. g.; 2000. g.; 2002. g. un 2003. g.

Raksti Latvijas laikrakstos – *Diena* 2005. g. un 2006. g. un vēlāk, kā arī agrākajā *Lauku Avīzē* – tagadējā *Latvijas Avīzē* līdz 2010. g. beigām.

Personiska pieredze un vērojumi Latvijā, to ik gadus apmeklējot. Agrākajā *Lauku Avīzē* un tagadējā *Latvijas Avīzē* no 2000. g. līdz 2010. g. un latviešu diasporas prese un informācijas biļeteni.

„Archīva”, 23. sējums „Latvijas iedzīvotāji simt gados” – Prof. Dunsdorfs.

Latvijas Enciklopēdija, 1950. – 1955. g., rediģējis prof. A. Švābe. 1914. – 1940. g. „Latvijas Vēsture”, A. Šilde, 1976. g.

„Pirmā Republika”, A. Šilde, 1989. g.

Dažādi „Archīva” sējumi prof. Dunsdorfa redakcijā.

Enciklopēdija „Rīga”, 1988. g., P. Jerāna redakcija, Rīga (Padomju Latvija).

„Latvijas pilsētas”, 1999. g., A. Vītols u.c. (Preses nama izdevums).

Pēteris Zeile
(Turpināts no nr. 22)

Sīkstums un misijas apziņa Latgales Kultūras centra izdevniecība gadu ritā

Publicējoties LKC izdevumos, izauga talantīga jaunā dzejniece (un skolotāja) Līga Rundāne un to apliecināja ar krājumu „Leluos atlaids”. Tas pats sakāms par Ingridu Tāraudu (krājumi „Vīgla byušonys ironeja”, „Izdadzynōta sirds”), V. Lukaševiču („Vat taidi i latviņi”, „Kuozynda”, „Baltī burti”), Ludzas un Rēzeknes jauno literātu kopkrājumi. Sastādītāja Oskara Seiksta plašais postmodernistiska rakstura krājums „Pagrauda” u.c. izdevumi. Īpaši jāpiemin Ludzas literātu apvienība, ko vadīja Vilis Dzervinieks, izdodot plašu, saturīgu krājumu „Saule izkaps kātā”. LKC izdevniecība publicējusi vairākus viņa dzejoļu krājumus „Laimeigu isadūmōt”, „Upers”, „Vai maz lidmašīnu kreit” u.c. Tie līdz ar A. Slišāna vairākiem krājumiem pieskaitāmi pie nozīmīgākā devuma jaunākajā Latgales dzejā.

Par savdabīgiem minami I. Atpoles, J. Ryučāna (Magazeiņa), L. Liepdruvietes, V. Leles u.c. dzejoļu krājumi – LKC apgāda lielā pūra sastāvdaļa. Un vēl latgaliski rakstītais postmodernistiskais Leigas Gagaines un Oskara Seiksta romāns „Reitišķu mads”, vairāki jauno stāsti, noveles.

Pie trešā nozīmīgā bloka pieder Francim Trasunam veltīti četri sējumi un Andriņa Jūrdza leģendārais „Myužeigais kalindars”. Tie ir īsti fundamentāli izdevumi. F. Trasuna Rakstu pirmie divi sējumi bija jau iznākuši 20. gs. 30. gadu beigās, trešo no jauna sagatavoja šo rindu autors. Ar priekšvārdu, F. Trasuna runām Tautu padomē, Satversmes sapulcē un Saeimā, komentāriem, literatūras sarakstu. Kā ceturtais sējums tika izdots trimdā 1989. gadā klajā laistais krājums „Francis Trasuns. Viņa darbīgais mūžs un traģiskais noslēgums”, kas piedzīvoja trīs izdevumus.

No aizmirstības miglāja – Nacionālās bibliotēkas rokrakstu un retumu fonda tika izcelts Andriņa Jūrdza unikālais rokraksts „Myužeigais kalindars” – īsta tautas enciklopēdija, tapusi 20. gadsimta pirmajos gadu desmitos. Šis darbs nāca klajā 1999. gadā valodnieces Annas Stafeckas zinātniskā izkārtojumā un ar komentāriem cienīgā 816 lappušu apjomā. Tikpat kā no jauna atklāti jaunlaiku paaudzēm nezināmi progresīvā Dagdas muižturņa, savdabā, talantīgā rakstnieka Kazimira Buiņicka literārie darbi par 17. gadsimta un 19. gs. sākuma Latgali – „Priestera Jordana atmiņas” un „Klejojumi pa maziem ceļiem”, kuŗus meistarīgi latviskojis un komentējis Rišards Labanovskis. Publicēti arī fragmenti un nodaļas no K. Buiņicka memuariem „Atmiņas” (**Pamiestniki 1795 – 1875**). Tās saturiski gandrīz pilnīgi attiecas uz Latgali, pieder pie nozīmīgākajiem un visai retiem kultūrvēsturiskiem avotiem.

Retu rokrakstu meklēšanas darbs turpinājās. Žurnālists, rakstnieks, kultūrvēsturiskais Donāts Latkovskis no 1932. līdz 1939. gadam bija vācis materiālus, uzklaušījis vēl dzīvos laikabiedrus par aktīvākajiem Latgales nacionālās atmodas darbiniekiem, sagatavojis izdošanai apjomīgu krājumu 1940. gada sākumā. Padomju okupācija, Otrās pasaules karš neļāva šo nodomu īstenot. Autors gāja bojā vācu koncentrācijas nometnē. Tika sadzītas pēdas manuskriptam, kas bija gājis no rokas rokās vairākām privātpersonām. Tas tika papildināts ar vairākam publikācijām 30. gadu periodikā un ar nosaukumu „Nacionālā Atmoda Latgalē. Modinātāji, darba veicēji” (apgādāts ar visu nepieciešamo zinātnisko aparātu)

izdots divos sējumos (1999., 2002.). Tajos sapkopots 91 dzīvēstāsts ar plašu avotu uzrādījumu.

Visu līdzšinējo darbības laiku LKC apgāda uzmanības centrā bijusi Latgales vēsture un kultūrvēsture. Izdevniecībā nobrieda konceptuāls viedoklis, ka jāizveido Latgales vēstures historiogrāfija, sākot ar senajām kronikām, beidzot ar mūsdienās publicēto literatūru. Cieši sadarbojoties ar vēsturniekiem, šis nodoms tika īstenots divās grāmatās. 1999. gadā iznāca A. Ivanova, J. Šteimana darbs „Latgales vēstures historiogrāfija” (1946 – 1999), 2003. gadā – A. Ivanova, P. Kivriņa, I. Počas, K. Poča „Apcerējumi par Latgales vēstures historiogrāfiju” (līdz 1945. gadam). Šajos savā ziņā fundamentāla rakstura pētījumos redzama vieta ierādīta trimdā dzīvojošo vēsturnieku darbiem.

Latgales vēstures dažādi aspekti iztirzāti T. Puisāna „Vēstures mozaika” (1997., atk. 2010.), A. Rupaņa „Piters Migliniks” (2000), S. Škutāna „Latgales vēstures druskas” (1999), J. Šteimana „Latgale 1939-1959” (2003), „Latgale 1914-1920” (2005), J. Broliša „Latgales latviešu likteņi Sibīrijā” (2000). u.c.

Par Latgales senvēsturi „Tāvu Zemes kalendārā” daudz rakstu publicējuši arhāiologi Juris Urtāns un Ilze Loze. Vairāki darbi veltīti Latgales kultūrvēsturei. Profesors Vītolds Valeinis sastādījis „Latgališu dzejas antoloģiju” (2001) ar plašu pārskatu par dzejas attīstības gaitu no tautasdziesmām līdz jaunlaikiem, apgādājot krājumu ar vispusīgu bibliogrāfiju. Pie plašākajiem darbiem pieder J. Kursītes, A. Stafeckas grāmata „Latgale: valoda, folklorā, literatūra” (2003), šo rindu autora „Latgales kultūras vēsture. No

ledus laikmeta līdz mūsdienām” (2006), „Latgales glezniecība” (2009), J. Paukštes „Latgales mūzikas kultūra” (2002), J. Pujāta „Latgales keramika” (2002). TZK kā kultūrvēstures un literatūras gadagrāmatā publicēti daudzi desmiti rakstu par dažādām Latgales kultūras vēstures, kā arī jaunlaiku problēmām un personībām.

Nepārtraukta bijusi apgāda vēriba novadpētnieciska rakstura darbiem. Apjomīgs (420 lpp.) autoru kopas veidots krājums „Varakļāni un varakļānieši” piedzīvojis divus izdevumus (2002., 2003.), V. Klešnika u.c. apcerējumi par Ciblas novadu iznākuši divās bagātīgi ilustrētās grāmatās (1999., 2004.). Dažādu autoru grāmatas veltītas Nautrānu, Aglonas, Eglaines, Kalupes, Kaplakas, Bērzgales, Maltas, Pušas, Dekšāru, Rāznas, Vārkavas pagasta vēsturei, to apliecinoties aprakstiem, kā arī Rēzeknes, Viļakas, Daugavpils, Preiļu, Krāslavas, Balvu pilsētai.

Latgale – katoļu zeme. Tāpēc redzama vieta ierādīta reliģiska rakstura literatūrā. Franciskāņu tēvs, *Lic. theol.* Jānis Pavlovskis laidis klajā vairākus desmit izdevumus – lielus un mazus katoļu katehismus, apceres par katoļu Baznīcas vēsturi u.c. Rakstnieks un komponists Antons Matvejāns sagatavojis izdošanai vairākus paša komponēto garīgo dziesmu krājumus. Divos sējumos (2008., 2010.) iznākuši A. Budžes „Latvijas Romas katoļu priesteri” (pirmais – kopā ar priesteri J. Svilānu). Svēto dzīves apraksti, garīgās dziesmas, lūgšanu grāmatas u.c. Arī zinātniski pētnieciskais J. Šteimana sējums „Par Veco Derību un kristiānismu” (2002).

Pie reizes jāpiebilst, ka Daugavpils universitātes profe-

sors Josifs Šteimans (1923) ir visraženākais LKC izdevniecības līdzstrādnieks. Kopumā šajā apgādā izdotas 16 viņa grāmatas ar tīri enciklopēdisku tematiku – par Latgales un Latgales ebrēju vēsturi, atmiņas par saskari ar redzamiem kultūras darbiniekiem, socioloģijas, politoloģijas, filozofijas un citiem jautājumiem. Vispār J. Šteimans ir visražīgākais no Latgalē dzīvojošiem vēsturniekiem un socioloģiem. To pierāda plašais publicēto darbu skaits – arī ārpus LKCI – Daugavpilī, Rīgā, Ņujorkā...

Mēs pakavējamies pie galvenajiem darbu blokiem. Taču LKC izdevniecības diapazons ir daudz plašāks. Iznākušas monogrāfijas (par keramiku Pēteri Ušpeli, gleznotājiem Osvaldu Zvejsalnieku, Vitāliju Kalvānu u.c.), dzīvēstāsti, atmiņas par izsūtījumu Sibīrijā, ciņām leģionā. Latgales augstskolas, kā arī Varakļānos, Krāslavā, Pasaules latgaliešu konferencē Rēzeknē u.c. notikušo zinātnisko konferenču referātu krājumus. Ceļveži par Latgali, sakāmvaru, parunu, miklu, rotaļdeju krājumi. Bibliografiskie rādītāji (A. Spogim u.c.), izdevums par Latgales muzejiem. Redzamākā Latgales akvarelista J. Undas darbu albums. Anatolija Bērzkalna apjomīgais sējums „Latgaļu valūdas vārdu krājums”. „Latgaliešu literatūras vēsture. Programma” (sast. I. Muižniece). Sienas kalendāri Latgalei. Ludzas igauņu pasakas. A. Rubeņa režijas pamati skolotājiem un pašdarbniekiem u.c. Pēc iepriekš minētā varētu rasties priekšstats, ka viss šajā daudzpusībā ritējis tikai augšup, gājis gludi un labi. Nebūt ne. Bijuši arī samezģlojumi un kļūmes.

Viens no tādiem saistīts ar 90. gadu vidu, kad daži latgaliskas izcelsmes valodnieki (valodnieces) nolēma reformēt ierasto, 1929. gadā apstiprināto, t.s. P. Stroda latgaliešu rakstu valodas ortogrāfiju.

(Turpinājums sekos)

Maijs – pavasara koncertsezonas nobeiguma laiks

Iepriekšējos gados *Nota Finalis* – pavasara koncertsezonas beigas vienmēr bija vērienīgas: simfonijas, orķestru un košu pavasara gaviles lielās un

komplīcētās mūzikas formās, jaundarbu gūzmas, ārzemju solisti utt. Šogad, šķiet, tas pats, tikai miniatūrā formā – abi Rīgas orķestri – *Sinfonietta Rīga* un Nacionālais simfoniskais orķestris klausītājiem piedāvāja katrs pa vienai programmai, kurā tradicionāli bija pa lielākam darbam un arī kāds pirmatskaņojums.

Lielajā gildē 13. maijā ziemas sezonu pabeidza *Sinfonietta Rīga*, atskaņojot baroka laika mūziku un Igora Stravinska baleta Apolons Musagets (*Apollon Musagète*), 1928. un 1946. gadā sarakstītais Koncerts stīgu orķestrim, kuram otrs nosaukums ir *Basler Comcerto*.

Abus J. S. Bacha Obojas koncertus spēlēja viessolists Laslo Hadadi, bet Stravinska darbus atskaņoja Mirela Kantoredži. Abi vienlaikus arī vadīja orķestri.

Lielā baroka meistara koncerti ar obojas vai *oboe damore* klātieni drīzāk varētu likties kā kādu citu koncertu pārlūkumi šādam sastāvam. Lai gan oboja ir visai daudz izmantota Bacha darbos, kā solistei tai pārsteidzošā kārtā Bachs ierādījis drīzāk dežūr-instrumenta lomu. Tas ir pārsteidzoši, jo tieši oboja bija visai iemīļots baroka komponistu instruments. Arī Bachs oboju bieži izmanto, taču kā tembrālās krāsas kontrasta elementu (atcerēsimies lielisko obojas un stīgu instrumentu saspēli Sv. Jāņa Pasijas ievadā, radot vizuālus priekšstatus par norišo traģēdiju). Taču tādu lomu, kādu Bachs savos koncertos uzticējis vijolei vai klavichordam, grūti salīdzināt ar samērā tradicionālo solo oboju.

Kā pretstats vai kā mūsdienīgāks interpretējums mūsdienās krāšņajai baroka mūzikālajai

mozaikai bija Igora Stravinska *Re minora* koncertam jeb Bāzeles koncertam, kam autors nezin kāpēc uzrādījis trīs dažādus darba radīšanas gadskaitļus: 1928, 1945, 1946. Taču tas nav būtiski, jo mūzika ir tā pati un arī komponists tas pats.

Tipisks barokāls koncerts trijās baroka laikmetam raksturīgās daļās (*Vivace, Arioso, Rondo*) ar baroka mūzikas stilizācijām, citātiem, pseudocitātiem. Baroka mūzika Stravinskim ir mīļa, jo pie tās viņš atgriežas vairākkārt – gan baletos, gan simfoniskos darbos. Dzīvespriecīgais, dejojais ritms, liekas, komponistam bija svarīgāks tajā laikā par futuristiskiem ekskursiem dvēseles dzīlēs. Kaŗa laikā izvārdzinātie vairs nevēlējās mākslā vēlreiz pārdzīvot kaŗa šausmas, kuŗas tik efektīvi piedāvāja vācu un citi dažādas raudzes ekspresionisti. Stravinskis bija atradis īsto mūzikas nervu, dinamisku, priecīgu, pulsējošu ritmu un mūziku bez emocionālām pretenzijām. Tāpēc viņam turpmākajos gados tik daudz sekotāju.

Baleta svītu *Apollo Musagète* vijolniece Mirela Kantoredži un orķestris atskaņoja nevainojami, bet ne vairāk. Likās, orķestris ar atvieglojuma nopūtu nospēlēja pēdējos Stravinska beztercas akordus.

Lielajā gildē 18. un 19. maijā koncertsezonu beidza Latvijas nacionālais simfoniskais orķestris. Visas biļetes bija ar pārdotas, klausītāju uzmanību saistīja divi programmas pietiekumi: Gustava Mālera 1. simfonija un pianists Vestards Šimkus. Biļetes bija nopirktas jau krietni agri, zālē brīvu vietu neredzēja. Visi gaidīja Lielo Mūziku. Un tāda arī bija. Koncerti lielā mērā nepievīla klausītājus.

Taču viena no trumpjiem pietrūka. Pēdējā brīdī Mālera Simfoniju aizstāja ar Johanna Brāmsa 2. simfoniju. Nomaiņa notikusi it kā kāda „saslimuša mūziķa” pēc. Tas, protams, bija zaudējums, jo pietrūka veltījuma lielā Vīnes meistara 100. nāves

gadadienai. Žēl! Pasaules koncertprakse mums vēl ir sveša. Klausītāju mānīšana, liekas, sāk ieņemt vietu arī Latvijas Koncertu aģentūras plānos. Iespējams, Mālera vārds šajā gadā pavisam nenodzisis no afišām. Kaut gan... Attieksme pret Mālera mūziku ir visai atturīga ne tikai koncertu organizātoriem, bet arī pašam orķestrī dirīģentam. Mālers ir ciets rieksts. Viņa mūzikas interpretācija ir tikai lielu personību prerogātīva. Karelam Marksam Šišonam vēl nav izdevies pierādīt savu talantu ieiet Mālera mūzikas dziļumos. To lieliski pierādījis Claudio Abado, Saimona Ratla, Kristofa Ešenbacha vai mūsu pašu Andŗa Nelsona interpretācijas. Savā ziņā Mālera darba atskaņojums ir sertifikāts dirīģenta talantam un spējam.

Koncertu atklāja ar vidējās paaudzes latviešu komponista Andŗa Dzenīša jaundarbu „Prelūdija. Gaisma”. Komponists meklējis jaunu mūzikālo izteiksmi, jaunas orķestŗa tembra iespējas, taču šķita, ka dziļdomība bija vairāk puiciski uzspēlēta nekā personiski izdzīvota. Statistiskums vienā vietā, vienlaikus apvienots ar kustīgu, pulsējošu mūzikālu fragmentu, temu „invariantu” druskām, *quasi* aleatoriski izmētatām dažādos instrumentos, veidoja dialogu. Diemžēl tematisma vispārīgais, „skandināviskais” raksturs autoram nebija īsti padevis, līdz ar to atmiņā tas neveidoja klausītājam izprotamu atmiņas dinamiku. Arī finālā banālais vibrafona un zvanveidīgo sitaminstrumentu „izdzīšanas” variants tik daudzreiz izmantots!

Kopumā darbs vairāk izklausījās pēc kāda zināma skandināvu komponista mūzikas nekā pēc latviešu autora jaundarba. Izņemot P. Vasku un E. Ešenvaldu, latviešu mūzikā latviskā intonācija ir galīgi zudusi. Vai tā būtu laika zīme?

Visspēcīgāk koncertā izskanēja L. Bēthovena 3. klavierkoncerts ar Vestardu Šimku pie klavierēm. Kaut gan šis 1800. gadā sarakstītais darbs veido it kā robežšķirtni starp klasicismu un

tikko dzimstošo romantismu, šajā darbā ir daudz jaunā laikmeta jūtu ekspresijas. Pirmo reizi klavieru solo un orķestŗa loma šeit ir pakārtota simfoniskai premisai. Orķestris ne tikai pavada, bet aktīvi piedalās mūzikālajā darbībā. Šimkus un dirīģenta Šišona sadarbība liecināja par lielisku savstarpējo izpratni. Pianista interpretācija bija jauna un laikmetīga, pilnīgi atbrīvota no tukšām pasāžām un gammveida skrējieniem. Katrs akords, fraze iegūlās loģiskā skaņdarba izvērsumā. Abu mākslinieku saspēle bija teicama. Nedaudz pieklusināta sākumā, tema pamazām iegūst attīstību savu dinamisko satvaru, lai, tiekoties ar blakustemu, nospēlētu heroiska drāmatisma pilnu spēli.

2. daļā Largo-sapņi, nojausmas, kuŗas pamazām apziņā konkrētīzējas, vedot atklātu dialogu klausītājam ar komponista dvēseles vēstījumu. Nedaudz šopēniski, taču pārliecinoši. Orķestris teicami pārņēma pianista piedāvāto intimi silto toņu spēli, neparasti dažādoto frazēšanas daudzveidību.

3. daļā Rondo galīgi nebija Bēthoveniskās monumentālītātes. Tajā vietā humors, kas aizēno melancholiju, zināmo temu tuvināšana un attālināšana no agrāk dzirdētiem atskaņojumiem, tas viss sniedza pārliecinošu priekšstatu par to, ka mums ir lielisks pianists, kuŗš prot veidot jaunus mūzikālos konceptus, ir labs orķestris, kas spēj jūtīgi pieslēgties jebkuŗam negaidītam spēles stilam, arī dirīģentam šajā konkrētajā darbā nebija nekādas vainas.

Piedevās V. Šimkus atskaņotā do minora prelūdijas koncepcija vēl jāpārdomā. Pārāk radikālas izklausījās dinamiskās „šķēres” no *meo piano* līdz *ppppp*, tālāk uz kārtīgu izrāvienu *fortissimo* virzienā. Protams, šodien daudzi tā spēlē un tas ir interesanti.

Johanna Brāmsa 2. simfonija, tik bezgala daudz reižu spēlēta Rīgā, nekādi nespēja kompensēt trūkstošo Māleru. Kā recenzijā rakstīja mūzikas apskatniece Inese Lūsiņa: „2. simfonijas

atskaņojumā priecēja akurātība... un īpaši meŗraga sniegums.” Ar to arī varētu beigt šīs sezonas labākā koncerta apskatu.

26. maijā Spīķeru koncertzālē notika Imanta Kalniņa rokoperas „Ei, jūs tur!” atskaņojums. I. Kalniņš, šogad jau septiņdesmitgadnieks, vairāku operu, simfoniju un liela daudzuma dziesmu autors, 70. – 80. gados bija ļoti populārs daudzos savos klausītājos. Viņa melodiski savdabīgās, ar vieglu roka ritmu iekrāsotās dziesmas dziedāja gan lieli, gan mazi, no teāŗu skatuvēm un Dziesmu svētku laukuma. Deviņdesmitajos gados viņa daiļrade apsīka, komponists savu laiku pavadīja, sēžot Saeimā.

1971. gadā sacerēto rokoperu uzskata par pirmo rokoperu Latvijā, un tās pirmatskaņošanā piedalījās Gido Kokara koris „Daile” un solisti. Īpašu sensāciju tā neizraisīja pat tajos gados. Protams, toreiz bailēs no cenzūras šo to piekrāsoja, pielaboja. Taču vairāk par vienu izrādi 1977. gadā tā nepieredzēja. Šoreiz uzvedumā piedalījās Marts Kristiāns Kalniņš un Dita Lūriņa. Viens ir dziedātājs, otra – aktrise, taču abu mūzikālā varēšana teicami sakļāvās teicamā ansambļi, ko nostiprināja režisora Roberta Rubīna režija un vokālās grupas „Autobuss debesis” līdzdalība. Nedaudz nomaļus atradās Ditas Krenbergas (flauta) un Inta Dāldera (klarnete) līdzspēle. Šoreiz nebija panākta abu varoņu un abu instrumentu mūzikālā sinteze.

Maijs ir grūts mēnesis, jo pēc gaŗās ziemas daba tikai ar lielu kavēšanos spēj uzņemt spēkus. Arī mūzikā šis mēnesis parasti iezīmējas ar zināmu radošu pagurumu un pieklusumu. Taču pat šajā laikā Latvijas mūziķi spītīgi mēģina izmantot pēdējās spēka rezerves, lai savus klausītājus nezaudētu un piedāvātu tiem ko jaunu un paliekamu. Par tādu es uzskatu Latvijas Simfoniskā orķestŗa sezonas nobeiguma koncertu, kas deva vielu jaunām pārdomām un cerībām.

Pauls Dambis

Izdots operas „Nāra” DVD ar Kristīni Opolais titullomā

Vācijā mūzikas izdevniecība *United Classica* laidusi klajā Antonīna Dvoržāka operas „Nāra” iestudējuma DVD, kas ieskaņots Bavārijas Valsts operā Minchenē ar Kristīni Opolais titullomā.

Šajā čehu klasiķa operas iestudējumā Kristīnes Opolais skatuves partneri ir vācu tenors Klauss Florians Fogts Prinča lomā un Latvijā labi pazīstamā bulgāru dziedātāja Nadja Kras-teva kā Kņaze. Iestudējuma mūzikālā vadība ir čehu dirīģenta Tomāša Hanuša pārziņā, bet režisors ir Martins Kušejs. Šobrīd, kad Kristīne Opolais atkal dzied Nāru Minchenes operā, DVD jau ir pārdošanā izrāžu laikā, bet tā galvenā prezentācija notika

Minchenes lielākajā mūzikas ieskaņojumu veikalā.

Maijā ar lieliem panākumiem Kristīne Opolais kopā ar Rietumvācijas (Kēlnes) radio simfonisko orķestri piedalījās Džakomo Pučīni operas „Māsa Andželika” koncertuzvedumos Kēlnē un Dortmundē, no kritikas izpelnoties spoŗas uzslavas – „vakara sensācija” un „triumfs”. Kritiķi raksta, ka Kristīne, kas apveltīta ar „ļoti lokanu un krāsainu balsi”, Māsas Andželikas lomu atveidojusi ar „nedzirdētu emocionālu spēku un skatuvisko meistarību”, aizkustinot publiku līdz asarām.

Bavārijas Valsts operā Nāru Kristīne Opolais dziedās arī Minchenes operas festivāla ietvaros 15. un 18. jūlijā, bet 20.

jūlijā piedalīsies Rēgensburgas vasaras festivāla galā koncertā. Iepriekšējos gados šajā festivālā uzstājušās pasaules zvaigznes, kuŗu vidū ir Hosē Kura, Hosē Karerass, Marčello Alvares, Ramons Vargas, Rolando Viljasons, Jonass Kaufmans un Elīna Garanča. Šovasar festivālā dziedāt duetus un solo aicināti soprāns Kristīne Opolais un lieliskais tenors Jozefs Kalleja.

Savukārt Rīgā Kristīni Opolais varēs dzirdēt 17. jūnijā Tatjanas lomā Pēterā Čaikovska operas „Jevgeņijs Ņegins” iestudējumā Latvijas Nacionālajā operā.

Liene Jakovļeva,
Kultūras un izklaides aģentūras „Četras saules” sabiedrisko attiecību vadītāja

Heinrichs Strods

Atceroties 1941. gada 14. jūnija deportācijas

Deportācija ir nevēlamu, kā arī nelikumīgi iekļuvušu personu piespiedu izsūtīšana no valsts. Taču Vidusaustrumāzijā un Krievijā sociāli, etniski vai konfesionāli atšķirīgu iedzīvotāju sagūstīšana un pārdošana verdzībā novērojama jau kopš Čingizhāna impērijas laikiem 13.–14. gadsimtā. Baltijā iedzīvotāju deportāciju veica jau Ivans IV Briesmīgais 16. gadsimtā. Pēteris I kaņavonis Šeremetjevs 18. gadsimtā izveda Alūksnes iedzīvotājus, arī Bibeles tulkotāju latviešu valodā prāvestu Ernstu Gliku. Līdz 1939. gadam PSRS lielieku režīms deportēja uz Sibīriju 4,7 miljonus „tautas ienaidnieku”.

Izsūtīšana no Latvijas 1941. g. 14. jūnijā

○ Koncentrācijas punkti (preču vagonu skaits)
 △ Ielādēšanas punkti (preču vagonu skaits)
 Nr. 1–5 savākšanas rajoni

Latvijas iedzīvotāju deportāciju PSRS lielieki plānoja jau pag. gs. 30. gadu beigās, sastādot „tautas ienaidnieku” sarakstus. 1939. ga-

da 3. jūlijā PSRS vēstniecības Latvijā pirmais sekretārs Michails Vetrovs nosūtīja PSRS ārlietu ministra Vjačeslava Molotova sekretariātam Maskavā sīku pārskatu par „aizsargu militāri politiskās organizācijas” skaitu, sastāvu un darbību, saucot aizsargus par „tautas ienaidniekiem un verdzinātājiem, fašistiskajiem kārtības sargiem”. 1939. gada 11. novembrī izdota PSRS IeTK slepenā pavēle Nr. 001223 „Par kontrrevolucionāro personu apzināšanu Baltijas valstīs neatkarīgi no konkrētiem pierādījumiem par viņu pretpadomju darbību”. Īpašu aktivitāti Kremļa organizētā iedzīvotāju izvešana sasniedza PSRS „atbrīvošanas karagājieni” laikā 1939.–1941. gadā Somijā, Polijā, Ukrainā, Baltijā pēc Hitlera–Staļina 1939. gada 23. augusta pakta. Jau Latvijas oku-

Kremļa vārdā

tību, pirmām kārtām ievadot vienu IeTK kaņaspēka pulku”, izlemt „okupēto republiku „valdības” jautājumu” un „enerģiski uzsākt okupēto republiku sovietizāciju”. 1941. gada 14. maijā VK(b)P CK un PSRS TKP pieņēma lēmumu Nr. 1299-526-p.s. „Par kontrrevolucionāro organizāciju arestēšanu U[krainas] PSR rietumu apgabalos. 1941. gada 16. maijā PSRS VDTK tautas komisārs Vsevolods Merkulovs nosūtīja VK(b)P CK un PSRS TKP lēmuma projektu „Par pasākumiem Lietuvas, Latvijas un Igaunijas PSR attīrīšanai no pretpadomju kriminālajiem un sociāli bīstamajiem elementiem”.

„Tautas ienaidniekus” – aizsargus, policistus, augstākos ierēdņus, virsniekus – lielieki bija apzinājuši jau pag. gs. 30. gados. Otru grupu – slepenpolicijas darbiniekus – Maskavā bija nodevis Politiskās policijas pārvaldes priekšnieks Jānis Fridrihsons (1892–1941). Trešo grupu veidoja čekas „pētījumi” arhīvos. Ceturta grupa bija Latvijas lielieki 1940.–1941. gadā sastādītie izvedamo saraksti. Kremļa plānu īstenošanai izveidoja cilvēku izvešanas komisiju, kurā bija iesaistīti galvenokārt no Maskavas iesūtītie lielieki Ivans Krūmiņš (1915), Roberts Kīsis (1896–1981), Arnolds Deglavs (1904–1969), Arnolds Tabaks (1907–1982) un Alberts Paegle (1904–?). Baltijas valstīm kopējo „uzskaitīto pretpadomju un sociāli svešo elementu” sarakstu 1941. gada 5. jūnijā pilnīgi sakopoja PSRS VDTK 3. pārvaldes cīņai ar pretpadomju elementiem 4. nodaļas priekšnieks, valsts drošības vecākais leitnants Rudakovs. Deportācijas

plānu 1941. gada jūnija sākumā sastādīja PSRS VDTK vecākais majors, PSRS Gulaga priekšnieks, valsts drošības majors Viktors Nasedkins (1905–1950). Deportāciju plānu apstiprināja PSRS VDTK tautas komisāra vietnieks ģenerālpulkvedis Bogdans Kobulovs (1904–1953) un PSRS

izsūtīšanas vietas un daudzumu. 14. VI 41. L. Berija. „Pasākumu plānam” tika pievienots izvedamo saraksts un ar roku mašīnrakstā atzīmētas deportāciju vietas (1. tabula).

Lopu vagonus cilvēku izvešanai no Latvijas organizēja PSRS IeTK Dzelzceļu pārva-

Nr.p.k.	Uzskaites grupa	VDTK uzskaitē	Deportāciju vietas
1.	Kontrrevolucionāro partiju un pretpadomju nacionālistisko organizāciju dalībnieki	3800	Kaņagūstekņu nometnes
2.	Bijušie drošības policijas darbinieki, žandarmi, policijas vadošais sastāvs, cietumsargi	585	Kaņagūstekņu nometnes
3.	Muižnieki, fabrikanti, buržuaziskās valsts aparāta vadošie ierēdņi	919	Kaņagūstekņu nometnes
4.	Bijušie virsnieki un baltgvardi	316	Kaņagūstekņu nometnes
5.	Kriminālnoziedznieki	2180	Spaidu darbu nometnes (ITJI)
6.	Prostitūtas	200	Izsūtījuma nometinājumā
7.	1., 2., 3., 4. punktā uzskaitīto ģimenes	6600	Izsūtījuma nometinājumā
8.	Ar augstāko soda mēru sodīto kontrrevolucionāro nacionālistisko organizāciju ģimeņu locekļi	150	Izsūtījuma nometinājumā
9.	Slēpjošos kontrrevolucionāro nacionālistisko organizāciju ģimeņu locekļi	100	Izsūtījuma nometinājumā
10.	No Vācijas atgriezušies repatrianti	150	Kaņagūstekņu nometnes
11.	Vācieši, kuņģi reģistrējušies izbūkšanai uz Vāciju	--	--
Kopā		15 000	

1. tabula. PSRS VDTK 1941. gada 5. jūnijā sastādītais Latvijas iedzīvotāju pilnīgi slepenais deportāciju plāns

IeTK tautas komisāra vietnieks ģenerālpulkvedis Vasilijs Čerņišovs (1896–1952). Deportāciju plānu 1941. gada 14. jūnijā galīgi apstiprināja PSRS IeTK tautas komisārs PSRS valsts drošības ģenerālais komisārs Lavrentijs Berija (1899–1953). Uz „Pasākumu plāna” L. Berija uzrakstīja: „Pasākumu apstiprinu. Īstenošanu uzdošu biedriem Čerņišovam un Nasedkinam. Lietai pievienot

dājumu daļas priekšnieks, PSRS valsts drošības kapteinis Stefans Zikejevs (1892–?). Latvijā bija paredzēti pieci izvešanas iecirkņi, 53 savākšanas stacijas un sagatavoti 926 lopu vagoni. Izvešana notika caur trijām Latvijas robežstacijām – Indru, Zilupi un Valku (2. tabula). Lielāko daļu cilvēku uz Krieviju izsūtīja caur Indras staciju. (Turpinājums sekos)

VIEDOKLIS

Vai jauns pavērsiens Latvijas politikā?

Mums nav veicies ar „priekšniekiem”. Gan padomju laikos, gan tagad. Starpkaru Latvijas laikā tomēr laikam veicās labāk. Viens otrs var aizrādīt, ka bija taču ulmaņlaiki. Šodien par tiem laikiem būtu mulķīgi spriest cilvēkiem, kas tos zina tikai teorētiski vai arhīvos rakņājoties. Bet tā jau cita runāšana.

Padomju okupācijas laikos pirmie komunistu partijas sekretāri (kuņģi, kā zināms, bija tagadējo valsts prezidentu statusā) bija pārkrievojušies latvieši, kas ļaunāki par krieviem (pēc paša Leņina formulējuma par cittautautiešu komunistiem), bet mūslaikos?

Katrs cilvēks lielākā vai mazākā mērā tomēr ir karjērists un avantūrists. Vēl jo vairāk politiķis. Tas nav nekas sliktis (kamēr nenotiek „kāpšana pār līķiem”). Izmantojot šīs īpašības, cilvēce ir izlidusi no alām un norāpusies no kokiem. Bez šīm tieksmēm cilvēces augšupeja apstātos un mēs atkal kļūtu mērkaķveidīgi (tas saskan ar komūnisma vienlīdzības ideoloģiju). Šo pašu īpašību dēļ katram valsts prezidentam vajadzētu kalpot noteikti divus prezidentūras laikus (ja viņš ir kaut cik derīgs). Pirmos četrus gadus viņš taču cer uz

pācijas pirmajā dienā – 1940. gada 17. jūnijā PSRS aizsardzības tautas komisārs maršals Semjons Timošenko ziņojumā Kremlim ieteica „nodrošināt iekšējo kār-

nākamiem četriem, ja labi uzvedīsies (no viņa „maizestēvu” viedokļa), bet otru četrus gadus, zinot, ka tie ir pēdējie, viņš jau var uzspļaut tam, ko par viņu domās, un viņš var rīkoties tikai pēc savas sirdsapziņas.

Par Gunti Ulmani es pārāk spriest negribētu. No viņa rokām es tomēr ordeni esmu saņēmis. Gribētu tikai iebilst pret viņa atvairošanos židiem visas latviešu tautas vārdā (tātad arī manā vārdā). Ja atvairojas, tad jūtas vainīgs. Tā ir liekulība. Kas tagad lai izpētī, kuņģam vairāk pāri nodarījis? Latvietis žīdam, vai otrādi? Nelietis un sadists ir starptautiska kategorija, vienalga vai viņš latvietis, žids, krievs vai vācietis. Otru četrus gadus, kad mēs daudz ko gaidījām, Guntis Ulmanis laikam vairāk domāja par hokeju nekā par valsti.

Otrā prezidente sāka labi, un diezin vai kāds cits būtu labāks, bet otru četrus gadus Vaira Viķe-Freiberga galvenokārt domāja par sevi, kā iekļūt lielā starptautiskā amatā. Nemēģinot mazināt viņas lomu Latvijas labā, manuprāt nav piedodamas divas lietas. Pirmkārt, Viķes-Freibergas pienākums bija kaut puķīti aizsūtīt ar kādu leitnantu no savas svītas uz Lestenes leģionāru

kapiem. Tikai tāpēc, ka tie puīši cīnījās un krita Kurzemē, viņa taču nokļuva nevis Krievijā, bet Rietumos.

Otrs aspekts, kāpēc es Viķe-Freibergu nevaru augsti vērtēt, ir viņas nievīgā attieksme pret Kārļa Ulmaņa piemiņu Jelgavā sava pēdējā ceļojuma laikā pa Latviju. Vaira Viķe-Freiberga toreiz teica: „Lai nu kā, bet es Latvijas tautai nevēlētu tādu prezidentu, kuņģis rīkotos tā vai līdzīgi, kā to darīja Kārlis Ulmanis” (LA 19.05.2007.). Kārtējam prezidentam tā izteikties par bijušo prezidentu (ar kuņģa pūlēm tapa Latvijas valsts) – to var tikai slikti audzināts cilvēks.

Trešais prezidents Valdis Zatlers jau pirmās prezidentūras laikā „parādīja zobus” viņu izbīdījušiem čaļiem. Bet valstiskas stājas parādīšana TV 28.05.11. pielika punktu viņa karjērai.

Par nupat ievēlētu prezidentu vēl agri spriest, gribētu tikai sacīt to, ka krieviem ir sena paruna, ko latviski varētu tulkot – no kautrības nenomirs. To var attiecināt uz visiem tiem, kas krievu laikos ieņēmuši augstus amatus, būdami „nomenklatūra”, un arī tagad tiecas būt lieli „priekšnieki”. Neviens taču negrasās viņus ne kārt, ne šaut, bet

jāūt taču pašiem kaut kādas cilvēciskas „morālas bremzes”. Varbūt tāpēc mums iet tik slikti?

Bet par balsojumu? *Saskaņas centra* balsojums ir gan saprotams, gan attaisnojams. Tāds ir

viņu (varbūt Maskavas) nospraustais ceļš. Saprotams gan, bet nav attaisnojams partiju gan *Par labu Latviju*, gan *zaļo zemnieku* balsojums.

I.Knaģis

Valūta	SEB bankas standartkurss 11. JŪNIJS		
	Banka pērk	Banka pārdod	LB kurss
AUD (Austrālijas dolārs)	0.5087	0.5287	0.516
BGN (Bulgārijas leva)	0.3528	0.3728	0.359
BYR (Baltkrievijas rublis)	0.000047	0.000097	0.000096
CAD (Kanādas dolārs)	0.486	0.506	0.49
CHF (Šveices franks)	0.5742	0.5894	0.575
CZK (Čehijas krona)	0.02862	0.02982	0.0289
DKK (Dānijas krona)	0.09376	0.09656	0.0943
EUR (Eiro)	0.7035	0.7155	0.702804
GBP (Lielbritānijas sterliņu mārciņa)	0.784	0.8048	0.788
HKD (Honkongas dolāri)	0.06084	0.06404	0.0618
HRK (Horvātijas kuna)	0.0922	0.0982	0.0943
HUF (Ungārijas forints)	0.002579	0.002759	0.00266
ISK (Islandes krona)	0.00317	0.00437	0.00423
JPY (Japānas jēna)	0.005901	0.006201	0.00598
LTL (Lietuvas lits)	0.2029	0.2081	0.204
LVL (Latvijas lats)	1	1	1
NOK (Norvēģijas krona)	0.0888	0.0922	0.09
NZD (Jaunzēlandes dolārs)	0.3872	0.4072	0.392
PLN (Polijas zlots)	0.1743	0.1843	0.177
RON (Rumānijas leja)	0.1644	0.1784	0.17
RUB (Krievijas rublis)	0.01719	0.01773	0.0173
SEK (Zviedrijas krona)	0.07771	0.07975	0.0782
SGD (Singapūras dolārs)	0.3834	0.4054	0.39
TRY (Turcijas lira)	0.2965	0.3165	0.305
USD (ASV dolārs)	0.4797	0.4917	0.48
ZAR (Dienvārfrikas rends)	0.0697	0.0737	0.0717

Gotlande – sala, kur krustojušies daudzu Latvijas bēgļu dzīvesstāsti

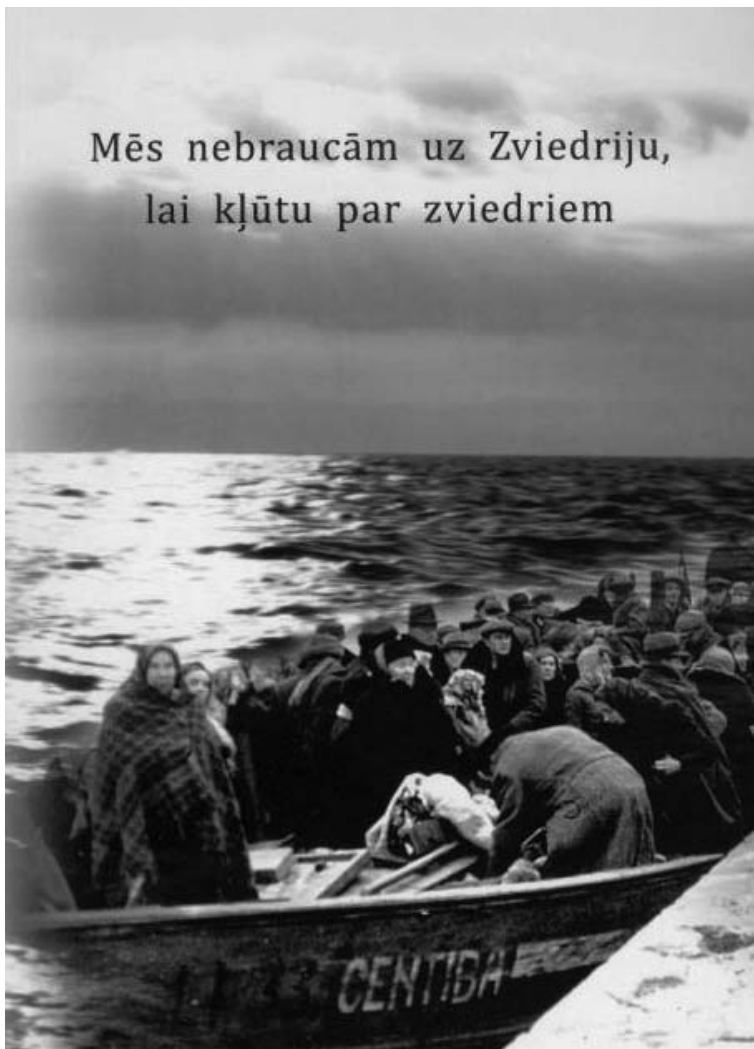
Grāmata par latviešu dzīvesstāstiem Zviedrijā rosina jaunas sarunas un tikšanās. Drīzumā tā notiks Gotlandē – salā, kur krustojušies daudzu Latvijas bēgļu dzīvesstāsti.

Tūlīt pēc Jāņiem Latvijas mutvārdu vēstures pētnieku un talcinieku grupa ieradīsies Visbijā, kur 28. un 29. jūnijā Almendāle bibliotēkā tiks atvērta foto izstāde. Tajā redzēsīm Gotlandes fotogrāfu acīm skatīto baltiešu bēgļu izkāpšanu no laivām un pirmos mirkļus krastā. Vienlaikus risināsies saruna par šo notikumu ietekmi cilvēku dzīvē un stāstos.

Melnbaltās fotografijas šodien atgādina drāmatiskos mirkļus, kad cilvēki pēc garām pārdzīvojamu un neziņas stundām izkāpa uz cietas zemes. Šai mirklī krustojās divi skatpunkti – bēgļu pirmais skats uz jauno vietu un skats no otras – no salas iedzīvotāju puses. Dāvida Holmerta un vairāku citu Gotlandes fotogrāfu darbos abi skati krustojas – notikumos, kas risinās krastā, ietvertas bēgļu emocijas. Bet, kā vietējie gotlandieši redzēja bēgļu laivas, – to latviešu dzīvesstāstu pētnieki uzklāusija pērn Fore (*Fåröbor*) salā.

Ar talcinieku – Zviedrijas latviešu līdzdalību tika organizēts lauka pētījums un veiktas vairākas intervijas ar salas vecākās paaudzes ļaudīm. Intervijas zviedru valodā vadīja Maija Runcis, Pēteris Ininbergs, Jūle Rozīte. Tās atklāja vietējo iedzīvotāju iejutīgo attieksmi un caur gadiem atmiņās glabātās drāmatiskās ainas. Atrīnās papildināja Visbijas archīvā aplūkotie saraksti, kuŗos fiksēti arī to cilvēku vārdi, kuŗi nomira laivās, kas piestāja krastā. Salenieki bija ievadījuši laivas, snieguši bēgļiem pirmās tases kafijas un palīdzējuši ievainotiem cilvēkiem.

Divas dienas Almendāle bibliotēkā uz bēgļiem veltītās foto izstādes fona risināsies sarunas par dzīvesstāstiem. Pirmajā dienā Latvijas Universitātes profesore Baiba Bela runās par pētījumu un nesen iznākušo grāmatu "Mēs nebraucām uz Zviedriju, lai kļūtu par zviedriem", kā arī rakstu krājumu angļu valodā *Oral History: Migration and Local Identity*. Maija Runcis, Baltijas un Austrumeiropas studiju centra pētniece no Stokholmas, stāstīs par intervijām Fore salā un gotlandiešu atmiņām. Igaunju

zinātnieku pētījumus par trimdu raksturos Tartu universitātes doktorandē Maarja Holo. Piedalīsies arī mūzeja un pētniecības centra "Latvieši Pasaulē" ("LaPa") pārstāvji no Latvijas. Otrā dienā varēs noskatīties laivu vadītājam Pēterim Jansonam veltīto video filmu, kuŗā viņš stāsta mazmeitai *Marie* savas atmiņas zviedru valodā. Sarunu ar pašu Pēteri un viņa kundzi *Inger* varēs turpināt arī sarīkojumā uz vietas. Sarīkojumā vēl piedalīsies laivu kapteiņa Ērika Tompsona (dzīvo Valmierā) meita Daiga Siliņa no Latvijas. Tiekoties Almendāle bibliotēkā 27. un 28. jūnijā, liela grupa dzīvesstāstu pētnieku un talcinieku no Latvijas cer uzklāusīt arī vēl līdz šim neizstāstītus atmiņu stāstus.

Rīkotāji ir Latvijas mutvārdu vēstures pētnieku asociācija „Dzīvesstāsts” sadarbībā ar biedrību *Gotland-Baltikums* un Almendāle bibliotēku *Nordplus* projekta ietvaros.

Māra Zirnīte,
Latvijas mutvārdu vēstures pētnieku asociācijas „Dzīvesstāsts” valdes priekšsēde

Trešie starptautiskie „Zavoloko lasījumi”

Rīgā un Liepājā 12. – 13. maijā norisinājās trešie

starptautiskie „Zavoloko lasījumi”. Tā ir tradicionāla starptautiska zinātniski praktiska konference, kas turpina pazīstama vecticībnieka, slavena vēsturnieka un senatnes pētītāja Ivana Zavoloko darbību

Ivans Zavoloko veicināja vecticībnieku kultūras un mākslas jaunrades procesu atjaunotni, to saglabāšanu, attīstību, izplatīšanu un pieejamību plašai sabiedrībai. Savā laikā viņš atklāja dažus seno slavu rakstības pasaules nozīmes pieminekļus. Kad Latvijā 1940. gadā nodibinājās padomju vara, Ivans Zavoloko tika arestēts un izsūtīts no Latvijas uz Sibīriju. Sava mūža daļu (izņemot izsūtīšanas posmu) viņš dzīvoja un strādāja Latvijā.

Trešo starptautisko „Zavoloko lasījumu” darbībā piedalījās zinātnieki, vecticībnieku pētītāji, mācībspēki, studējošā jaunatne no dažādām valstīm (Igaunija, Krievija, Latvija, Japāna utt.). Plaša ārzemju pārstāvju piedalīšanās „Zavoloko lasījumos” paplašināja starptautisku sakaru attīstību un populārizēja Latvijas kultūru pasaulē.

Starptautiskos „Zavoloko lasījumos” tika apspriesti dažādi aktuāli jautājumi: vecticība kā dzīves veids; vecticība tiesiskajā laukā; valoda un pasaule; mazākumtautību attiecības. Tika aplūkoti arī jautājumi par Ivana Zavoloko dzīvi, viņa vēsturisko un garīgo mantojumu.

Visu minēto jautājumu izskatīšanu nodrošināja plaša organizāciju pārstāvība: Latvijas vecticības institūts, Baltijas starptautiskā akadēmija, Rīgas

Konferences dalībnieki pēc Liepājas dievnama apmeklējuma

Dieva Parādīšanās vecticībnieku draudze, Liepājas vecticībnieku draudze un Latvijas Reģionālo un mazāk lietoto valodu savienība. Valodu savienība apvieno dažādas organizācijas, kas pēti tradicionālās valodas, piemēram, līvu, latgaliņu valodu un krievu valodas vecticībnieku dialektu. „Zavoloko lasījumos” piedalījās līvu pārstāvji ar zinātniskiem pētījumiem par savu valodu un kultūru. Dažādu etnisko grupu pārstāvju piedalīšanās lasījumos parādīja Latvijas sabiedrības faktisko integrāciju. Trešajos

starptautiskos „Zavoloko lasījumos” notika apaļā galda sēde, kuŗā tika apspriesti jautājumi par mūsdienu kultūru un kultūras identitātes saglabāšanu.

Lai sekmētu vecticībnieku jaunrades kultūras vērtību lielāku izplatīšanos un pieejamību lielākai sabiedrības daļai, atšķirībā no iepriekšējām reizēm lasījumu organizācijas komiteja Trešo starptautisko „Zavoloko lasījumu” pamatdaļu rīkoja Liepājā.

Liepāja ir viena no Latvijas pilsētām, kur dzīvo vecticībnieki.

Starpkaru Latvijas Republikas laikā vecticībnieku kultūras sarīkojumi tur nav notikuši. Trešie starptautiskie „Zavoloko lasījumi” deva iespēju Liepājas vecticībniekiem un pilsētas iedzīvotājiem vēl labāk iepazīties ar vecticībnieku mākslas jaunradi, tautas daļradi, folkloras un kultūras mantojumu un ar Latvijas apstākļiem, kuŗos tiek atjaunots un attīstīts vecticībnieku kultūras mantojums. Tas rosināja interesi par vecticībnieku vēsturi, par jauniem kultūras pētniecības projektiem Liepājā.

Pēc Trešajiem starptautiskiem „Zavolokolasījumu” rezultātiem tiks izdots zinātnisko rakstu krājums, ko varēs izmantot par nozīmīgu izziņas avotu un arī par mācību vielu.

Trešos starptautiskos „Zavoloko lasījumus” finansiāli atbalstīja Valsts Kultūrkapitāla fonds un Liepājas pilsētas dome.

P. Aleksejevs

Uzziņai

Vecticībnieki – pareizticīgo novirziens, kas neatzina Maskavas patriarchy Nikona 1654. gadā ieviestos jauninājumus (piem., krusta mešanu trīs pirkstiem pēc grieķu parauga). Kad 1667. gadā Baznīcas saeima atzina šo reformu vajadzību un Nikona pretiniekus, kas sevi sāka saukt par vecticīgiem, izsludināja par keceņiem, sākās viņu vajāšana. Vecticīgi glābās, ieceļojot arī Latvijā, īpaši Latgalē. Viņu garīgās un materiālās kultūras līmenis nebija augsts, toties ļoti liela bijas dzimstība. Latvijā 1920. gadā bija 73 000 vecticībnieku, 1935. gadā – 107 000.

Pēc dažādiem vērtējumiem, Latvijā šobrīd ir 70 000 – 100 000 vecticībnieku, darbojas vairāk nekā sešdesmit kopienas. samērā ar Latvijas teritoriju mūsu valstī ir vislielākā vecticībnieku apdzīvotība.

Deportācijām 1941. gada 14. jūnijā – 70.gadskārta

14. jūnijs ir Komunistiskā genocīda upuru piemiņas diena, kas tiek godināta ar izstādēm, atceres brīžiem un ziedu nolikšanu piemiņas vietās visos Latvijas novados.

Pirms 70 gadiem – 1941. gada naktī no 13. uz 14. jūniju okupētajā Latvijā arestēja un lopu vagonos izveda 15 424 civiliedzīvotājus (81,27% – latvieši) uz Padomju Savienības koncentrācijas nometnēm vai mūža nometinājumā uz Krasnojarskas novadu, Novosi-

Piemiņas vieta Viesītes pilsētas centrā 1941. – 1949.gada represiju upuriem

birskas apgabalu un Kazachijas ziemeļu rajoniem. Ceļā mirušas 32 personas, vecākajam Dāvim Helvigam bija 76 gadi, bet jaunākais – izsūtījuma dienā – 14. jūnijā dzimušais puisēns Arvīds Baumanis.

Apsūdzības raksti lielākoties bija pamatoti ar noziegumiem, kuŗi bija paredzēti KPFSR Kriminālkodeksa 58. pantā (tie bija t.s. kontrrevolucionārie noziegumi, kas izdarīti Latvijas Republikas neatkarības laikā, un t.s. prepa-

domju aģitācija pirmajā padomju okupācijas gadā). No Latvijas arestētie 4365 cilvēki tika klasificēti par "sabiedriski bīstamiem elementiem". Ieslodzītajiem piesprieda nāves sodu vai ieslodzījumu labošanas darbu nometnēs. Nāves sods tika izpildīts vairāk nekā 690 Latvijas iedzīvotājiem. Kopumā ieslodzījumā un izsūtījumā miris 5381 cilvēks – 34% no visu 1941. gadā deportēto kopskaita. Dzīvi palikušie Latvijā varēja atgriezties pēc Staļina nāves – pēc 1954. gada, bet daudzi – tikai 60. gados un 70. gadu sākumā. Atņemtais īpašums Latvijā netika atdots.

Izdota grāmata „Aizvestie. 1941.gada 14.jūnijs” (Latvijas Valsts arhīvs, 2007, 816 lpp.), kuŗā par katru izsūtīto sniegtas īsas ziņas pēc arhīvā glabāto lietu dokumentiem. Pētījot 14. jūnija deportāciju, kā arī saskaņā ar 1948. gada 9. decembrī ANO pieņemto “Konvenciju par genocīdu un sodu par to” vēsturnieki secina, ka izvešanas bijis genocīds pret Latvijas tautu.

14. jūnija atcere Rīgā

1987. gada 14. jūnijā, pieminot 1941. gada 14. jūnija deportācijas, **Helsinki-86** atklāti nolika ziedus Rīgā pie Brīvības pieminekļa. Bet 1988. gada 14. jūnijā “helsinkiēši” pacēla Latvijas Republikas simbolu – sarkanbaltsarkano karogu, ko Konstantīns Pupurs nesa cauri visai Rīgai – no Brīvības pieminekļa līdz Brāļu kapiem. Karogam sekoja vairāki simti cilvēku, izraisot plašu rezonanci Latvijā un aiz robežām.

Arī šogad 14. jūnijā pulksten 16.30 sāksies gājiens no Brīvības pieminekļa līdz Brāļu kapiem ar devīzi – „Cīņa nav galā!”, kuŗu

riko partija *Visu Latvijai!* Partijas preses sekretārs Arnis Neretnieks sniedz informāciju, ka Latvijas sarkanbaltsarkano karogu, tāpat kā toreiz, nesis Konstantīns

Ik gadu 14. jūnijā Litenes kapos izveidotajā memoriālā „Sāpju siena” notiek piemiņas brīdis noslepkavotajiem Latvijas armijas virsniekiem, kuŗā piedalās Aizsardzības ministrijas, NBS vadība un virsnieki

Pupurs. Gājiena maršruts būs: Brīvības pieminekļis – Brīvības iela – Esplanāde – Baznīcas iela – Dzirnava iela – Valdemāra iela – Upes iela – Miera iela – Brasas tilts – Gaujas iela – Aizsauls iela. Gājiens beigsies aptuveni pulksten 19 Brāļu kapos.

Savukārt Rīgas Latviešu biedrības Lielajā zālē 14. jūnijā plkst. 19 skanēs 1941. gada 14. jūnija komunistiskā genocīda upuru piemiņai veltītā Lūcijas Garūtas un Andreja Eglīša kantāte – latvju lūgšana „Dievs, Tava zeme deg!”.

...un Litenē

Okupētajā Latvijā 1941. gada vasarā Litenē atradās no bijušās Latvijas armijas daļām izveidotā padomju 24. teritoriālā korpusa

vasaras nometne. 1941. gada 14. jūnijā PSRS Iekšlietu karaspēks sniedz informāciju, ka Latvijas virsnieku masveida apcietināšanu, tie, kuŗi pretojās, tika nogalināti.

Ik gadu 14. jūnijā Litenes kapos izveidotajā memoriālā „Sāpju siena” notiek piemiņas brīdis noslepkavotajiem Latvijas armijas virsniekiem, kuŗā piedalās Aizsardzības ministrijas, NBS vadība un virsnieki

Apcietināja 430 virsniekus. Kopā ar Lietuvas un Igaunijas armijas virsniekiem latviešus lielākoties deportēja uz Noriļskas soda

nometnēm PSRS galējos ziemeļos. Lielākā daļa necilvēcīgos dzīves un darba apstākļos gāja bojā. Dzimtenē pag. gs. 50. gados atgriezās nepilni 80. Litenes pagasta kapos pārbedītas 1941. gada 14. jūnijā nošauto 11 virsnieku mirstīgās atliekas un uzstādīti 11 balti krusti, kas simbolizē arī pārējo nezināmo upuru atdusas vietu. 2001. gada 14. jūnijā kapos atklāja I. Freiberga un S. Gribovskas veidotu piemiņas ansambli „Sāpju siena”. Ik gadu Litenes kapos un Sitas silā – Latvijas armijas vasaras nometnes vietā – notiek piemiņas brīži, kuŗos piedalās Aizsardzības ministrijas, NBS vadība un virsnieki.

Pieminot 70. gadskārtu kopš 1941. gada 14. jūnija deportācijām un traģiskajiem Litenes notikumiem, šogad 14. jūnijā Litenes Tautas namā notiks plaša vēstures konference „Latvijas armijas iznīcināšana, 1940. – 1941. gads”, ko rīko Valsts prezidenta Latvijas Vēsturnieku komisija sadarbībā ar Gulbenes novada domi.

Texts un foto: Valija Berkina

ZIŅAS ĪSUMĀ

Ziemeļkurzemes reģionālajā slimnīcā Ventspilī Starptautiskajā bērnu aizsardzības dienā 1. jūnijā notika trešais bērnu salidojums. Pulcējās vecāki ar saviem šajā slimnīcā dzimušajiem mazuļiem. Atklāja arī slimnīcas dzemdību nodaļā dzimušo mazuļu fotogaleriju. Par piemiņu salidojuma dalībnieki saņēma īpaši šim sarīkojumam darinātu piespraudi ar uzrakstu “Esmu dzimis Ventspilī”.

Klajā nācis jaunais “Madonas novada tūrisma ceļvedis”. Tur saņēma informācija ne tikai par apskates objektiem, bet arī par lauku saimniecībām un tūrisma mītnēm un par aktīvās atpūtas un sportošanas iespējām.

Ar lielkoncertu “Aizlidot lidzi” Limbažu estrādē beidzās Alojās, Limbažu un Salacgrīvas novada Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku nedēļa.

Saldu tirgū parādījušās pirmās vietējo dārzkopju audzētās zemenes un pirmais šī gada medus. Pirmās ražas ienākšanos vismaz par vienu nedēļu aizkavējušas pārāk aukstās nakts.

Beigusies parakstu vākšana Bauskas slimnīcas atbalstam. Lai arī Veselības ministrija noraidījusi Bauskas novada iedzīvotāju bažas par pakalpojumu apmēra samazināšanu vietējā traumpunktā, pret pārmaiņām tā darbībā parakstījušies gandrīz trīs tūkstoši iedzīvotāju.

Kuldīgas novada dome apsolījusi līdzfinansējumu diviem projektiem, kas iesniegti Latvijas un Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas konkursā. Invalidu atbalstam sociālā dienesta telpās paredzēts ierīkot liftu, kā arī atjaunot pilsētas estrādi, labiekārtot apkārtni, tādējādi veidojot tūrisma uzņēmējdarbībai labvēlīgu vidi.

Siguldā Latvijas mednieku kongresā nodibināta Latvijas Mednieku savienība (LMS), kas apvienos visu Latvijas reģionu aptuveni 4000 medniekus. Kongresā apstiprināja Nacionālo padomi un par priekšsēdi ievēlēja Vilni Jaunzemu no Ziemeļvidzemes reģiona.

Rēzeknes pilsētas Kultūras un atpūtas parkā notika VIII mazo dejojāšu festivāls „DZIGUCS 2011” kuŗā pulcējās ne tikai Latgales reģiona mazie dejojāši, bet arī Latvijā slavenais bērnu tautasdeju ansamblis „Zelta sietiņš” no Rīgas, kas plūcis laurus ārvalstu konkursos.

Daugavpils novadā ar koncertiem, izstādēm, radošām darbnīcām un sporta sacensībām notika starptautiskais tautas mākslas festivāls “Augšdaugava 2011”, kas īstenots ar ES programmas “Eiropa pilsoņiem” un Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas projektu atbalstu. Piedalījās dziedātāju un dejojāšu kopas arī no Igaunijas, Lietuvas, Baltkrievijas, Itālijas un Polijas.

Daugavpils siltumtīklu uzņēmums jau otro gadu Latvijas Darba devēju konfederācijas rīkotajā konkursā „Labākais darba devējs” atzīts par uzvarētāju Latgales reģionā.

Alūksnē notika Vidzemes un Latgales Skolu pūtēju orķestru svētki „900 skaņas Alūksnē”, kuŗā piedalījās vairāk nekā 600 jaunie mūziķi. Novadu svētki ir pērn Skolēnu Dziesmu un deju svētkos iesāktās tradīcijas – lielkoncerta Kīpsalā Rīgā turpinājums. Skolu pūtēju orķestru svētki notiks arī Rīgā, Kurzemē un Zemgalē.

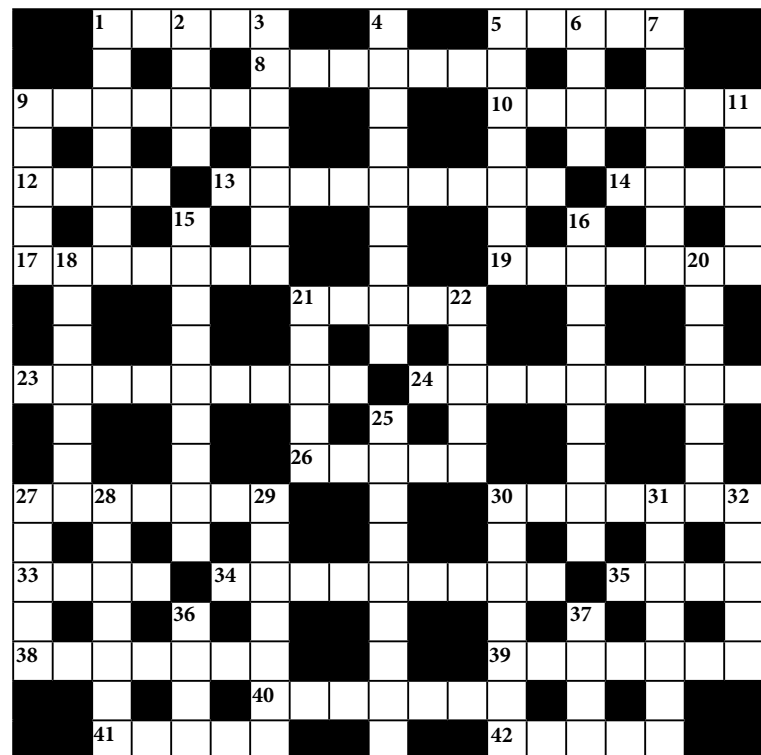
Raiņa mūzejā Tadenavā, Dunavas pagastā, notika pirmās Vasaras saulgriežu un Jāņu latviskas svinēšanas mācības, kuŗas jau devīto gadu visā Latvijā K. Barona m`ūzeja speciālisti.

Valmiermuižas pils parkā 17. jūnijā notiks ielīgošana un mūsdienu tautas mūzikas koncerts „Jaunie Jāņi 2011 Valmiermuižā”, ko rīko alus darītava pie Valmieras „Valmiermuižas alus” un grupa „Dzelzs vilks”.

Īsziņas sagatavojušas **M. Linde** un **V. Berkina**

Krustvārdu mīkla

Sastādīja **Kārlis Pētersons**

Līmeniski. 1. Kopīga darba veikšana bez maksas. 5. Gods un atzinība. 8. Nācija Eiropā. 9. Medaļas vai monētas otra puse. 10. Novada centrs Latvijā. 12. Nemunas pieteka. 13. Priekštelpa sabiedriskās ēkās. 14. Iecavas pieteka. 17. Graudzāļu dzimtas augs. 19. Vulkānisku masīvu Armēnijas kalnienē. 21. Latviešu dziedātājs (1878-1966). 23. No visādiem priekšmetiem un

materiāliem celti aizsprostojumi ielu ciņās. 24. Marinēti gurķi. 26. Veģētācijas tips. 27. Vārmās sarakstīti liropiski darbi. 30. Apakšzemes eja transportlīdzekļu un gājēju kustībai. 33. Pilsēta Bulgārijas ziemeļos. 34. Pašgājēja dziļūdens novērošanas kamera. 35. Akmeņplekstes. 38. Kustīgas plāksnes pie lidmašīnas sāniem lidojuma sānsveres vadišanai. 39. Sens Spānijas nosaukums. 40.

Aparāts, kas rāda ģeogrāfiskā vai magnētiskā meridiāna virzienu. 41. Arāliju dzimtas krūms. 42. Lašveidīgo kārtas zivs.

Stateniski. 1. Krodziņš (Itālijā). 2. Debess ziemeļu puslodes zvaigznājs. 3. Ēdama gliemene. 4. Cēmurziežu dzimtas augi. 5. Sievietes vārds (maijā). 6. Potēt ar pumpuru. 7. Plata, kokiem apstādīta iela. 9. Latvijas pirmskaņa flotes zemūdene. 11. Maza planēta (atkl. 1949. g.). 15. Sirds somiņa. 16. Francijas valsts darbinieks (1754-1838). 18. Bignoniju dzimtas koks. 20. Sporta speciālists. 21. Skatuves deja. 22. Vēsturisks novads Zviedrijas dienvidos. 25. Optiska ierīce novērošanai no aizsega. 27. Valsts galvaspilsēta Eiropā. 28. Apdzīvota vieta Tukuma novadā. 29. Mechanikas nozare. 30. Tbilisi agrākais nosaukums. 31. Valsts Eiropā. 32. Dzēriens. 36. Aparāts jūras dziļuma noteikšanai. 37. Piedzīvojums.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 22) atrisinājums

Līmeniski. 1. Ķīrmji. 5. Svētki. 10. Ieskaite. 11. Prasīt. 12. Rasols. 13. Aprēķins. 14. Anīss. 16. Laime. 18. Stērstes. 20. Dore. 21. Skat. 24. Milētājs. 25. Laimēt. 26. LV.

Stateniski. 2. Ikss. 3. Meita. 4. Instruēt. 5. Stilists. 6. Ēters. 7. Kārs. 8. Parunas. 9. Salīmēt. 15. Sirds. 17. Anita. 18. Serums. 19. Sakust. 22. Alkas. 23. Sāpēt.

Elzas Kalniņas deviņdesmit deviņi Dieva svētīti gadi

Klīvlāndes pensionāriem patīk svinēt jubilejas. Katra mēneša pirmajā sanāksmē tiek sveikti visi tai mēnesī dzimušie apvienības biedri. Apaļo – 70, 75, 80 utt. dzimšanas atceres dienu jubilāri paši vai viņu ģimenes locekļi bieži atnes cienastu un vīnu. Tā parasti notiek, bet ir arī izņēmumi. Tāds īpaši skaists izņēmums bija Elzas Kalniņas deviņdesmit deviņā dzimšanas dienas atcere 17. maijā. Viņu godināt ieradās pensionāru un ģimenes lūgtie viesi no tuvienes un tālienes. Deviņdesmit deviņi viesi gan nebija, tomēr visas vietas pie skaisti klātajiem galdiem bija aizņemtas. Acis priecēja pavasara puķu bagātība. Saimnieces Ilonas Kīses sagādātās 99 puķes greznoja galdus, apsveicēji nesa jubilārei krāšņas puķu buketes.

Ģarais mūžs nav saliecis Elzas stulto augumu, ne arī atņēmis prāta gaišumu. Grūtības vienīgi noturēt līdzsvaru, tapēc jāturas pie nūjas vai cita balsta. Viņa dzīvo viena un gluži labi pārvietojas pa savu mājīgo dzīvokli. Stipro veselību Elza uzskata par

lielāko Dieva dāvanu un nebeidz par to pateikties. Piedzīvotās grūtības viņu nav salauzušas, bet padarījušas garīgi un fiziski stipru.

Elza Ozola dzimusi un augusi Dzērbenē skolotāju ģimenē. No tēva viņa mantojuši mūzikalitāti. Tāpat kā visi tā laika lauku skolotāji viņš pratis spēlēt klavieres un reizēm spēlētis ērģeles vietējā baznīcā. Arī Elza pirmās klavierespēles iemaņas guva viņa vadībā. Viņa iestājās Rīgas Skolotāju institūtā, līdztekus mācījās Tautas konservatorijā un privāti klavierespēli, kādu laiku arī Lūcijas Garūtas mūzikas teorijas klasē. Vasaras brīvlaikā Dzērbenes draudzes dievkalpojumos Elza Kalniņa spēlējusi ērģeles. Beigusi skolotāju institūtu, Elza Kalniņa sāka strādāt Rīgas pilsētas Apgādības valdē, kas rūpējās, lai būtu bērnodarzi un nespējnieku mītnes. Viņa bija atbildīga par bērnodarza un pirmsskolas ierīkošanu Mežaparkā.

Pianisti Elzu Ozolu un Cēsu Mūzikas skolas absolventu, vijolnieku Pēteri Kalniņu satuvināja kopīga interese par mūziku. Viņi

salaulājās 1941. gadā. Viņu vienīgā meita Ilze bija tikai gadu veca, kad ģimene devās bēgļu gaitās, vispirms ar kuģi no Rīgas uz Liepāju, pēc tam uz Vāciju. Elza atceras, ka vācieši pret bēgļiem bijuši laipni un centušies palīdzēt. Sarkanarmijai tuvojoties, viņu ģimene – Elza, Pēteris, mazā Ilze ratiņos un Elzas māte – kājām virzījušies uz rietumiem. Pēc kara viņi nokļuva bēgļu nometnē pie Hanoveras, kur Elza strādāja nometnes bērnodarzā par skolotāju, kamēr vecmāmiņa kopa mazo Ilzi.

Pirmos divus gadus pēc ieceļošanas Amerikā Kalniņu ģimene pavadījusi Demoinā, Aijovas pavalstī. Elza tur bieži vien aicināta aizstāt vietējās draudzes ērģelnieku, tikai nevienam neienācis prātā viņai par šiem pakalpojumiem maksāt. Pēc laika Kalniņu ģimene pārcēlās uz Klīvlāndi, kur saplūda latvieši, kuŗi pirmos gadus pavadīja izkaisīti pa amerikāņu farmām. Tai laikā trimdnieki organizējās, drīz abi Kalniņi latviešu sariņojumos kļuva iecienīti mūziķi. Elza piedalījās Klīvlāndes latviešu

Foto: Andra Kukla (Cook)

Elza Kalniņa un meita Ilze Lāce

koncertapvienības dibināšanā. Būdama koncertapvienības pirmā kasiere, viņa neatlaidīgi aicināja iegādāties biedru kartes, uzņēma viesmāksliniekus un palīdzēja rīkot koncertus. Piecdesmit gadu laikā viņa noklausījies visus koncertapvienības koncertus. Elza Kalniņa 34 gadus bija Klīvlāndes latviešu Apvienotās luterāņu draudzes ērģeliece. Viņai jāpateicas, ka draudze dievkalpojumos labi prot liturģijas un citas garīgās dziesmas.

Mūzika un ticība Dievam

palīdzēja Elzai Kalniņai pārciest vīra zaudējumu 1963. gadā, kas bija jauns trieciens tikai divus gadus pēc viņas mātes nāves. Izaudzināta meita Ilze, Elza priecājas par diviem mazbērniem – Marku un Indru. Mazmeita Indra mantojusi mākslas talantu, tikai citā nozarē – glezniecībā. Viņa drīz iegūs doktora gradu mākslas vēsturē.

Meitas Ilzes un mazmeitas Indras aprūpēta, Elza Kalniņa katru dienu sagaida ar pateicīgu sirdi un možu prātu. Pēc gada sveiksīm viņu simtajā gadskārtā.

Maija Grendze

Klīvlāndes Daugavas Vanadžu gadskārtējais pavasara sarīkojums

ASV Lielo ezeru piekrastē, Klīvlāndes priekšpilsētā Leikvūdā (Lakewood) savu mājvietu ir izvēlējušies pilsētas rosīgā latviešu sabiedrība. Te latviešu draudzes nama mājīgajā zālē šā gada 22. maijā notika Klīvlāndes Daugavas Vanadžu pavasara sarīkojums.

Dievkalpojumu vadīja Klīvlāndes latviešu luterāņu draudzes mācītāja Sarma Eglīte. Elektriķas pārtraukuma dēļ sarīkojums notika sveču gaismā, un apbrīnoma vērtā ir mājiņieku attapīgā rīcība, lai glābtu pēkšņi radušos situāciju, kuŗa, kā pārliecinājamies sarīkojuma ievada daļā, izvērtās par jo piemērotu dzejas darbu lasījumiem.

Sniegt programmu uz šo pavasara sarīkojumu Daugavas Vanadzēs bija lūgušas viesnās dzejniece Baiba Bičoli un viņas meitu, māksliniece Ritu Laimu Bērziņu. Klīvlāndes Daugavas Vanadžu priekšnieces Vitas Reineks sveikta, pirmā no viņām programmas ievada daļā sniedza savas dzejas lasījumu. Darbi, kas tapuši dzejnieces samērā daudzveidīgajā literārās darbības periodā, klausītājiem izskanēja kā personisko jūtu spoguļi. Novērojumi ceļojumos, pilsētās un izstādēs ir rosinājuši dzejnieci līdzīgi meistara otas vilcieniem uz audekla paust savas emocijas vārmās. Dziļi izteiktas jūtas par Visu varēnā ietekmi, dabas klātbūtni un sevis iekšējo izvērtēšanu atspoguļojas dzejas darbā, kuŗš radīts Ģarēzera vidusskolā pavadītajā laikā. Saistība ar dabu nebūt nav pretrunā ar urbānizētās dzīves ietekmi dzejnieces lielpilsētās aizvadītās dzīves gados.

Mazliet klusinātā dzejnieces balss, katrs viņas vārds radija ciešu, bet nepiespiestu klātesošo klausītāju uztveri. Telpas griestu

spilgtajām gaismām atgriežoties, sveču maģiskais starojums un romantisms izgaisa.

Ritas Laimas Bērziņas stāstījums bija saistīts ar viņas vairāk nekā 10 gadus pavadīto dzīvi Latvijā. Jau no bērnu dienām, augot starp vizuālām, skaņu mākslām un valodu, viņas garīgais pārmantojums no ģimenes ir radis atbalsi daudzos mākslinieciskās darbības veidos – viņa ir grāmatu ilustratore, rakstītā vārda māksliniece ar apbrīnojami skaidru dzimto valodu, jo-projām radošu ideju pārpilna.

Rita Laima Bērziņa ir guvusi detalizētu izpratni par norisēm Latvijas sabiedrībā laikā no 80. gadu sākuma, līdz par 90. gadu vidum. Vienojot visu to ar iepriekš gūto pieredzi trimdas latviešu sabiedrībā, ir izveidojies pilnīgs priekšstats par neatraujamu piederību savai zemei un tautai. Kā uzskata māksliniece, šis laiks ir un paliek viņas mūža lielākais piedzīvojums. Pēc stāstījuma izskan novēlējums, sirsnīgs un patiess, sevišķi jaunākajai paaudzei – katram jaunietim, kuŗš pa istam grib iepazīt savu tēvu un vectēvu zemi, ir nepieciešams, tā pa istam padzīvot tur un personiski novērtēt situācijas saskarē ar labo un sliktu.

Tikšanās reizē Rita Laima Bērziņa aicināja klātesošos iepazīties ar daudzū fotogrāfiju klāstu un apkopotajām personīgajām piezīmēm no viņas dzīves gadiem Latvijā. Patlaban viņai padomā ir memuāru apkopojums par ģimenes trim paaudzēm un jo drīza to publicēšana.

Sarīkojumā tika sveiktas maija mēneša jubilāres. Šoreiz jubilāru kārtā bija viesnā dzejniece Baiba Bičole, kuŗai aprit viņas dzīves nozīmīga un apaļa jubileja. Otra tika sveikta Klīvlāndes latviešu

sabiedrības čaklā darbiniece un teātra kopas nenogurstošā dalībniece Ilga Rubenis. Abām jubilārēm vanadžu priekšniece Vita Reineks pasniedza skaistas rozes. Šim nolūkam cepts bija liels svētku klišeris, kuŗu pasniedza Baiba Apelis. Vēlot vēl daudz gadu kalpot latviešu sabiedrībā, klātesošie ar dziesmu "Daudz baltu dieniņu" sveica abas jubilāres.

Visus sarīkojuma dalībnieki tika lūgti baudīt brīnišķīgi sagatavoto azaidu.

Ienākums no gadskārtējā Klīvlāndes Daugavas Vanadžu pavasara sarīkojuma tika veltīts palīdzības un aprūpes darbam Latvijā.

Dzidra Tropa
Toledo / Klīvlāndē

No kreisās puses: māksliniece Rita Laima Bērziņa un dzejniece Baiba Bičole

Foto: Dzidra Tropa

No kreisās: jubilāre, dzejniece Baiba Bičole, jubilāre Ilga Rubenis, Baiba Apelis un Vita Reineks svētku klišēra pasniegšanas reizē

Latvija pēc divdesmit gadiem – vai sapnis piepildījies?

Bostonas pensionāru sanāksmē 29. aprīlī bija uzaicināta Vaira Paegle, un viņa savu runu sāka ar vārdiem: „Šogad 21. augustā mēs svinēsim Latvijas neatkarības atjaunošanas 20. gadadienu – dienu, par ko mēs lūdzām, ko cerējām, pēc kā ilgajām – dienu, kad piepildījās sapnis par brīvu un neatkarīgu Latviju!”

Vaira Paegle nešaubāmās tic, ka ir pienākusi reize novērtēt, ko ikviens un visi kopā esam darījuši un paveikuši vai arī neesam izdarījuši, lai ieceltu Latviju saulītē. Toreiz tajās necerētā brīnuma dienās viņa nolēma atstāt savu ģimeni, labi atalgoto darbu Konektikutas pavalsts valdībā un doties uz neatkarību ieguvušo vecāku zemi Latviju, jo ticēja, ka ar savām zināšanām un izglītību varēs tai palīdzēt. Reiz, pirms gadiem nelielā paziņu un draugu pulciņā esot Vairai Paeglei jautājis: „Ko tu tur Latvijā meklēsi?”

Tagad Vaira teica, ka neesot šo jautājumu aizmirsusi, un uz to atbildēšot: „Es meklēju savu identitāti, piederības sajūtu valstij un tautai, par ko bija stāstījuši mani vecāki un par ko daudzi cīnījās trimdā. Es meklēju iespēju palīdzēt savai tautai pārvarēt okupācijas sekas, nevis stāvēt malā un kritizēt un pavadīt atlikušo mūža daļu domājot, kā būtu, ja būtu... Atgriežoties Latvijā, es rikojos, kā bija audzinājuši mūsu vecāki, kuŗi mācīja vienībās, savienībās un korporācijās: kaut vai basām kājām vai postalās, bet tikai brīvā Latvijā.”

Vaira Paegle Latvijas politiskajā pasaulē iegājusi, būdama pavisam citas politiskās kultūras pārstāve, un Latvijā par „savējo” tā arī neklūva.

Pēc 50 ASV nodzīvotiem gadiem Vairai bija radusies cita izpratne par demokrātiju, politisko morāli, atbildības sajūtu, pilsoniskās sabiedrības uzdevumiem. Viņa tūlīt jutusi, ka savā tēvmēri būs un paliks tikai Konektikutas politiskais „jenkijš”:

„Tāpēc 2010. gada vasarā nolēmu aiziet no Latvijas politikas, jo, kaut gan biju politiķe, nespēju Latvijā nodrošināt vienlīdzību tiem latviešiem, kas krieviski nerunā, ar tiem, kas spēj sazināties krieviski, man nebija pa spēkam iznīdēt birokrātiju, nevarēju palīdzēt veciem un vientuļiem cilvēkiem. Vēlējās arī atkal būt kopā ar savu ģimeni. Turklāt mani dziļi sāpināja Aristīda Lamberga liktenis, jo viņš būtu varējis būt valsts vai ministru prezidents, bet nenovērtēts atgriezās ASV. Tieši viņš mani neatlaidīgi iedvesmoja iesaistīties nacionāli politiskajā darbā.

Es ienācu Latvijas politikā, būdama liberāli domājoša demokrāte, bet pamazām kļuva par pārliecinātu nacionālisti,” teica V. Paegle un smaidot atzinās, ka nebūt nenozēlo Latvijā nodzīvotos gadus, jo bijuši neskaitāmi atbildīgi uzdevumi, neticami daudz redzēts un piedzīvots. Viņa pusdienojusi kopā ar citu

valstu valdniekiem, karaļiem un karalienēm, ministriem un prezidentiem, ar Dalailamu sēdējusi Vecrīgas kafējnicā. Baudīta gan māksla, gan politikas raibumi. Vaira pārnakšņojusi Gazas joslā, apmācījusi parlamentāriešus Kosovā un Irākas politiķus Jordānijā. Viņa ievēlēja par viceprezidenti plenārsēdēs, un tās vadot, bijusi izdevība „spēkoties” ar Krievijas šovinistiem Vladimiru Žirinovski un Dmitriju Rogozinu, kas sagādājis lielu gandarijumu.

Vaira teica, ka nekad neaizmirsīs Latvijā satiktos brīnumjaukos, sirsnīgos latviešu laukos, skolās, bērnunamos, pansionātos, kuŗi palīdz cits citam, strādājot bez algas vienīgi mīlestības vadīti. Tikpat neaizmirstami ir atpūtas brīži, priecājoties par skaisto dabu pašcēlajā mājiņā Rojā, Kurzemes piekrastē.

Vaira Paegle bija pirmā politiķe, kas aizbrauca tikties ar Sibīrijas latviešiem. Viņa atzīst, ka darbs ārpolitikā bijis svētīts panākumiem, bet pa politikas taku gājusi nevis, lai kaut ko iegūtu, bet galvenais, lai strādātu. Viņas darbalauks ir ārpolitika, tajā gūti nenoliedzami panākumi. Būdama augstos un atbildīgos amatos, viņa publicējusi rakstus, strādājusi kopā ar Eiropas valstu vadītājiem, ar kuŗiem sadraudzējusies, viņu aicināta, teikusi runas un ir kontaktā ar viņiem vēl tagad. Vaira piebilda, ka to pašu nevar teikt par darbu iekšpolitikā, kur nepārtraukti bijis jācīnās „ar noziedzīgiem prātiem visās jomās”. Vaira uzsvēra, ka ārzemju latviešiem vienmēr bijusi vēlme mainīt Latvijas politisko sistēmu, bet viņiem nav bijusi politiskā vara, kuŗas pamatā ir nauda. Politiskās varas pietrūka 5. Saeimā ievēlētajiem trimdas latviešiem, arī Vairai Viķei Freibergai, lai gan viņa apbrīnojami un vienreizēji izcili pārstāvēja Latviju pasaulē. Tāpat varas nebūs arī ārzemju latviešu deputātiem 10. Saeimā.

„Mēs visi jūtam, ka Latvijā 20 gadus pēc neatkarības atjaunošanas kaut kas nav kārtībā. Par to liecina skarbi statistiskie dati: vairāk nekā 40% strādātāju saņem tikai 200 latu mēnesī, labklājības līmenis ir zem 51%. Tikai 1% no apjautātajiem domā, ka Latvijā iespējams dabūt labu darbu, bet izceļotāju skaits palielinājies par 45%. Demogrāfiskais stāvoklis ir traģisks”.

Vaira Paegle salīdzināja Latviju, kāda tā bija 1938. gadā, tāpat 20 gadu pēc Latvijas neatkarības pasludināšanas un četrus gadus pēc Ulmaņa apvērsuma 1934. gada maijā, ar mūsdienai Latviju. 1991. gadā bija liels cerību laiks, bet divdesmit gadus vēlāk tautu māc neticams smagums: „Kārlis Ulmanis prasmīgi vadīja valsti, un visās nozarēs bija strauja augšupeja. Protams, bija arī cenzūra un ierobežojumi sabiedrisko organizāciju darbībai, kā jau autoritārā režīmā.”

Latvieši 1938. gadā varēja ar savu valsti lepoties, bet vai tā ir 2011. gadā? Latvija ir ES un

Vaira Paegle un Pensionāru apvienības priekšiece Dzidra Knechta

NATO dalībvalsts, varam lepoties ar pasaules līmeņa komponistiem, mūziķiem, māksliniekiem un sportistiem.

„Taču kāpēc tauta nejūtas labāk? Kas neļauj Latvijai attīstīties par modernu un pārtikušu valsti?” jautāja Vaira Paegle un pati atbildēja: „Vainojami esam mēs paši, latvieši, mūsu politiskā sistēma, mūsu tautisko vērtību trūkums un mūsu attieksme citam pret citu.”

Politisko sistēmu, kas izveidojusies 20 gados, var nosaukt par oligarhiju. Tā ir sistēma, kuŗā valsts vara atrodas nedaudz cilvēku rokās, kuŗi izmanto varu šīs grupas interešu labā. Tā ir sistēma, kuŗā sabiedrība jūt, ka nevar ietekmēt varu. Nav arī politiskās atbildības sistēmas, jo nedarbojas ne parlamentārā kontrole, ne uzraudzība. Kāpēc? Saeimas komisijām ir bailes ķerties klāt kādai partnera vadītai ministrijai. Lidz ar to uzdevumi un plāni krājas kaudzēm nekontrolēti, un labuma nekāda. Izņēmums bija laiks, kad Latvija centās iekļūt ES un NATO, un tagad šie aizmirstie centieni atkal kļūst svarīgi, jo Starptautiskā valūtas fonda un Eiropas komisijas pārstāvji pieprasa reformas. Tā vien šķiet, ka latvieši spēj darboties tikai stingra vagara uzraudzībā.

Komūnisma ideoloģijai sabrukot, Latvijā nesevoja demokrātisko vērtību priekšzīmei, bet gan mantoja daudz komunistiskās sistēmas piemēru, un diemžēl netrūkst politiķu, kuŗi nevis ar atbildības sajūtu godīgi veic viņiem uzticēto darbu, bet domā tikai par savu labumu.

Arī izglītības nozarē nav jūtamā maiņa, jo reformas pamestas novārtā, bet tās ir nepieciešamas Latvijas valsts un tautas pastāvēšanai un augšupejai. Lielā

mērā tas saistīts ar cilvēku savstarpējo attieksmi. Latvijā, piemēram, vērojama neiecietība pret vecākiem cilvēkiem, par kuŗu tiesībām neviens nerūpējas, pat ne Labklājības ministrija. To pašu var teikt par darba devēja un strādnieka attiecībām. Latvijā cilvēki neuzticas valdībai, neuzticas cits citam, savstarpējās attiecībās valda neuzticība un agresivitāte.

Trimdinieki gadiem ilgi loloja mērķi atgriezties tēvmēri, kad Latvijā atjaunos neatkarību. Zinām, dažādu iemeslu dēļ tā nenotika, un bijušie trimdinieki par ievērojamu spēku neklūva. Trimdas vadība saskarsmē ar Latvijas valdības pārstāvjiem lielāku uzmanību pievērsa saimnieciskam atbalstam. Pie mums viesojušās Latvijas valsts amatpersonas un rinda dzimtenē ievērojamo cilvēku, un abas puses izliekas, ka viss ir vislabākajā kārtībā. Ārzemju latviešu vadībai ar Latvijas valdības vadītājiem būtu jārunā skaidra valoda. Vairākums bijušo trimdinieku brauc uz Latviju tikai papriecāties, bet atgriezties uz pastāvīgu dzīvi nedomā, jo politiskie, ekonomiskie un sadzīves apstākļi nav mainījušies.

Pārkrievošanās un Krievijas ietekmes pieaugums Latvijas saimniecībā un politikā ir nepārprotams drauds drošībai, kaut Latvija ir ES un NATO dalībvalsts. Pat ES komisāru satrauc plāns no Rīgas ierīkot četru joslu lielceļu un dzelzceļu nevis uz Briseli, bet Maskavu. Drīzumā gaidāmas maiņas Satversmē par prezidenta ievēlēšanu un latviešu valodas tiesībām pašai savai zemē. Patiesībā ir pienācis laiks sasaukt jaunu Satversmes sapulci.

„Es cerēju uz dziļkibeli kā katalizatoru Latvijas atjaunošanai,

bet valsti ir tikai blāvi politiķi un ierēdņi, kuŗi atražo paši sevi. Trūkst dinamiskas vadības. Latvijai nepieciešams godprātīgs cilvēks, kas prot iedvesmot un mobilizēt sabiedrību vienotai un labi organizētai rīcībai. Nevēlos, ka mums, bijušajiem trimdiniekiem, Latvijas valsts ir tikai mazs plauktiņš mājas stūrī, uz kuŗa novietots Latvijas karodziņš, tautiska vāze un Lielvārdes josta. Gribu, lai Latvija būtu mums, gan jauniem, gan veciem, vienlīdzīgu iespēju zeme, kuŗai jūtamies piederīgi un vajadzīgi. Tas vēl aizvien ir mans sapnis, kas gan nav piepildījies, taču arī nav izsapņots,” ar šiem emocionāliem teikumiem Vaira Paegle beidza savu runu.

Zāle bija pārpilna klausītāju, kuŗi, pēdējos teikumus dzirdot, sāka aplaudēt un cēlās kājās. Bostonas pensionāri ir lepnī un priecīgi, ka tieši viņiem pirmajiem bija iespēja satikt slaveno kaimiņu pavalsts politiķi un dzirdēt viņas runu. Drūzmā bija viens otrs reti redzēts apmeklētājs, un viņi aplidoja Vairu Paegli kā bites medus kāri.

Pensionāru sanāksme šoreiz noritēja īpaši pacilātā garā. Priekšiece Dzidra Knechta apsveica un pateicās visiem par ierašanos, pensionāru iemīļotais dāvēļu gans mācītājs doktors Jānis Keggi atkal bija tik savdabīgs un vienreizējs savās ierastās aizlūgšanās un uzrunās, ka sirds pēkšņi jutās labi un viegli. Mēneša jubilarus apsveica varens koris. Jā, un netrūka gardas maltītes, kūku un cepumiņu!

Kopdziesmām un arī beigu dziesmai, kas skanēja kā zvani, pavadījumu spēlēja Džamaikpleinas Trīsvienības draudzes ērģeliece Regīna Dreimane.

Lidija Bērziņa

LATVIEŠI KANADĀ

VĒRIENĪGA PASTMARKU IZSTĀDE

Šogad apritējuši 50 gadi kopš Montrealā aktīvi darbojas latviešu filatēlisti, kas arvien sadarbojušies ar saviem kaimiņiem igauņiem un lietuviešiem. Savā laikā šie aktīvi darbojās tādi vīri kā A. Greblis, K. Strazdiņš, V. Tomsons, R. Brāzma, O. Kreišmanis, O. Vindedzis, kas jau visi devušies aizsaulē, E. Bārdiņš, A. Palejs un daudzi citi. Tajā laikā šie iznāca 2 filatēlistu žurnāli – „Filatēlists” un „Krajējs”. Pēdējo izdeva Latviešu Filatēlistu apvienība, kurai šie kādu laiku bija arī galvenais sēdekļis. Notika arī pirmā baltiešu filatēlistu pastmarku izstāde.

1991. gadā igauņa J. Raudsepa vadībā sevišķi rosīgs kļuva Montrealas Baltiešu Filatēlistu klubs, reģistrēts Kvebekas Fila-

tēlistu apvienībā, kluba pirmā izstāde notika sabiedriskajā centrā. Kopš tā laika ikgadējas pastmarku izstādes notikušas igauņu Sv. Jāņa un lietuviešu katoļu draudzes dievnamu sarīkojumā zālēs.

7. un 8. maijā lietuviešu zālē notika XX šī kluba pastmarku izstāde. Šī izstāde īpaši izcēlās ar to, ka tajā, kluba vadītāja ierosināti, ar saviem klāstiem piedalījās 5 filatēlisti no Igaunijas. Pavisam kopā no tālās kaimiņu zemes bija ieradušies 9 interesenti, no kuriem 3 darbojās šī gada rīcības komitejā, un 2 somi. Tas bija nozīmīgs notikums, kurā rezultātā XX skate iezīmējās ar ciemiņu atvesto gaisotni – laipnību, izpratni un līdzdarbošanos. Un ja tam visam pievieno priekš-

nieka Raudsepa neatlaidību un degsmi, kādu viņš ieliek kluba skašu sagatavošanā, galvenā tiesneša Y. *Latulippe* atzinumā, šī skate esot bijusi labākā pēdējo 5 gadu laikā. Viesis, kā jau daudzus pēdējos gadus, bija arī Viktors Šķidra no Toronto ar diviem klāstiem („Basketbols Latvijā” un „Padomju Latvija” zem krievu karoga). Abi saņēma *vermeil* novērtējumu. Kluba sekretāre *Rosemary Turpin* par pastkaršu klāstu „Brinumbaznīca *St. Anne de Beauvre* Kvebekā” saņēma sudraba zelta medaļu, bet par „Virs zemes – Top of the world” – sudraba. M. Štauveram bija 3 klāsti. Par plašo (49 lapas) Latvijas pasta nodaļu zīmogu klāstu viņš saņēma zelta medaļu; par 2 citiem (Latvijas pirmās brīvvalsts

izlaidumiem un Padomju Savienības Pārspiestajiem izdevumiem atjaunotās Latvijas pirmajos gados) – sudrabu. Viņam bija 5 vienas lapas tematikas klāsti, no kuriem divi bija izpelnījušies visaugstāko atzinību, it sevišķi tā, kurā bija skatāma 1894. gada 30. novembrī no Ņujorkas uz Rīgu sūtīta ASV pastkarte ar pievienotu apmaksas karti atbildei. Viņa kopējais sniegums bija 6 ielopus liels (kopā 130 lapas).

Interese skates apmeklētājos bija liela. Varēja iegādāties pirmās dienas aploksnas, kuŗas apzīmogoja ar Kanadas pasta izdotajiem speciālzīmogiem. Jubilejas aploksnas bija iespiedis Pēteris Hāns, uzcītīgs kluba biedrs. Šoreiz izstādē nebija neviena pastmarku tirgotāja. Techniskajos darbos savu sirdi atdeva Elmārs Bārdiņš un *Wayne Hiltz*.

Pie uzkožu galda darbojās

Nora Saletē un Mērija Vernerā.

Ciemiņi no Igaunijas bija izgatavojuši īpašus medaljonus ar Kanadas kļavu lapu un Igaunijas rudzupuķi vienā pusē un ar šīs izstādes datumu otrā. Pastmarku klāstu devēji tos saņēma par brīvu, pārējiem bija jāpērk. Viņi bija atveduši arī jaunāko Igaunijas pastmarku katalogu, kurā tagad ietverti arī pirmās Igaunijas pasta izdevumi. Glīts un vērtīgs izdevums.

Montrealas baltiešu filatēlistiem noslēdzies nopietns darba posms. Nu jāizvērtē panāktais un jāsāk gatavoties turpmākajam darba posmam.

Noslēgumā jāpiezīmē, ka Igaunijas sabiedrības kapitāla fonds izstādei bija atvēlējis tūkstoti, bet latviešu MLOP divi simti dolaru. Šie devumi ar uzviju segs izdevumus.

M. Štauers

KRUSTCELĒS

Montrealas Latviešu Organizāciju padome savā pēdējā sēdē, kas notika 17. maijā, Latviešu centrā, atklāja, ka šogad izsludinātajā laikā no Stipendiju fonda atbalstu tālākai latvisko zinību apgūšanai nebija lūdzis nevienus interesentus. Bija gan viens iesniegums citam mērķim, kas šobrīd nekvalificējas pieņemšanai un tādēļ bija jānoraida. Jaunā situācija mudināja MLOP sagatavot un pieņemt jaunus Stipendiju fonda noteikumus, kas atbilstu šodienas prasībām. Visiem MLOP delegātiem jāgriežas pie savām organizācijām un jālūdz pēc rakstiski sagatavotiem iesniegumiem, kas iesūtāmi padomes priekšniekam R. Klaišem (345

Cloverdale Ave., Dorval, QC H9S 3J6, rklaise@sympatico.ca) pirms nākamās darba sēdes 21. septembrī.

Sakarā ar to, ka ev. Lut. Trīsvienības draudze 12. jūnijā rīko Vasaras svētku dievkalpojumu, pēc kuŗa notiks ārkartas draudzes sapulce, kuŗā apskatīs un iztirzās jauna draudzes mācītāja aicināšanu, bija jāpārliet **Aizvesto piemiņas atzīmēšana**. Jaunajā kārtībā piemiņas vainagu noliks tieši 14. jūnijā, plkst. 19, pie Krišu kaŗavīru pieminēkļa *Montreal West* pilsētas daļā. Aizlūguma svētki notiks **Pensionāru apvienības saietā sākumā plkst. 13, Latviešu centrā**. To vadīs māc. M. Ķirsons.

Gods un slava

Kādreiz starptautiski pazīstamā žurnālā *National Geographic* bija raksts par latviešiem, kas esot maza, zaglīga tauta pie Baltijas jūras. Tas, protams, bija nepareizi un netaisni. Jau toreiz un vēl vairāk šodien varam teikt, ka latvieši ir maza tauta, kas mīl savu zemi, valodu, savus brīvības cīnītājus un ciena savu vēsturi. Par to liecina arī tas, ka bēgļu gaitās dažādās mītnes zemēs esam godam svinējuši savas nacionāli nozīmīgās dienas – Kalpaka un Latvijas brīvības cīnītāju atceri, Leģionāru dienu. Kanadas latviešu galvenā centrā Toronto, Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes lauku īpašumā Saulainē uzcelts Krišu kaŗavīru pieminēklis, ko 1963. gadā iesvētīja archibīskaps Arnolds Lūsis. Pie pieminēkļa regulāri notiek gadskārtēji rīkots Kurzemes cietokšņa atceres svētki un sarīkojums, kā arī Latviešu leģiona dienas atcere un citas vēsturiski nozīmīgas svinīgas sanāksmes Latvijas brīvības cīnītāju piemiņai un godināšanai.

Varonīgos cīnītājus 7. maijā svētki pieminēja prāv. Ivars Gaide, LNAK valdes priekšsēdis Andris Ķesteris, DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis Varimants Plūdons, DV Kanadas

valdes priekšsēdis Kārlis Gulbis, Toronto Latviešu biedrības valdes priekšsēdis Laimons Ozols, Toronto Latviešu pensionāru apvienības valdes priekšsēde Valija Briksne un Krišu kaŗavīru pieminēkļa pārvaldes vadītājs Valdis Tikiņš.

Pēc svinīgā svētku sanāksmes dalībnieki pulcējās Saulaines sarīkojumā telpā, kur DV Toronto nodaļas vanadzū kopa Astrīdes Jakobsones vadībā bija klājusi kafijas galdu. DV Centrālās valdes kultūras nozares vadītājs Arvids Kalupnieks sniedza vēsturisku pārskatu par Kurzemes cietokšņa varonīgajām kaujām, kas tūkstošiem civiliedzīvotāju deva iespēju glābt dzīvību bēgļu gaitās.

Pēc 50 gadu rosīga darba fondā Valdis Tikiņš fonda karogu un vadību nodeva Varimantam Plūdonom. Par ilggadējo un sekmīgo sadarbību Valdim Tikiņam pateicās Saulaines pārvaldes pārstāvis Guntis Tannis. Viņš pateicības vārdus veltīja arī Norberta Sebra ģimenei par piemiņas plāksnes izgatavošanu un uzstādīšanu. Fonda turpmākā adrese: Varimants Plūdons, *40 Moorecraft Cresc., Scarborough, Ontario, MLK 3V1*

Rūdolfs Norītis

Saulaines Bērnu nometne svinēs 60 gadu darbību 2011. g. 10 jūlijā!

1952. gada pavasarī pēc Sv. Jāņa ev. luterāņu draudzes Toronto mācītāja Arnolda Lūša ieteikuma draudze nopirka zemi apmēram vienas stundas brauciena attālumā uz ziemeļiem no Toronto, *Nottawasaga* upes krastos. Šī zeme bija tik skaista un tik ļoti mācītājam Lūsim atgādināja tēvu zemi, ka viņš to nodēvēja par „mazo Latviju”. Toties visi, kas šo zemi redzēja, bija tik iespaidoti un jutās tik silti un jauki, ka deva tai vārdu „Saulainē”.

Tai pašā vasarā, pat ne četrus mēnešus pēc tam, kad draudze nolēma to nopirkt, 6. jūlijā draudze kopā ar Latviešu sporta apvienību Kanadā atklāja pirmo nometni tagadējā pļavas laukumā. Toreiz bērni un vadītāji gulēja iretās armijas teltīs un mazgājās upē. Tagad, protams, nometnotāji guļ ērtās istabās ar elektrību, tekošu ūdeni un labierīcībām. Daudz kas vēl ir mainījies nākamajos 60 gados, bet mūsu nometne Saulainē arvien iepriecina ne tikai bērnus, kas runā latviski, bet arī tos bērnus, kuŗi varbūt ne tik labi vai ļoti maz prot runāt latviešu valodā. Saulainē dod visiem bērniem iespēju iekļauties kristīgā, latviskā vidē, un tā Saulaines nometne sēj latviešu kultūras sēklas, lai mūsu tēvu zemes tradīcijas augtu un tiktu paplašinātas pa visu pasauli.

Tātad, 2011. gada vasarā Saulaines nometne svinēs 60 gadu darbību, un līdz ar to būs jaukas svinības nometnes atklāšanas dienā svētdien, 10. jūlijā. Visu dienu varēsiet iekļauties nostalgiskās atmiņās, apskatot foto izstādi „Saulainē – beidzamie 60 gadi”, kuŗā būs iespēja redzēt, kā bijušie bērni, Saulaines rūķīši un dažādi ciemiņi izskatījās, kad bija jauni. Arī grāmatu klētiņa būs atvērta visu nedēļas nogali – lūdzu, vediet un pārciet grāmatas par ļoti labām cenām! Pirms nometnes atklāšanas plkst. 12:00 varēsiet iestiprināties ar Metas Bāzes gatavotām garšīgām pusdienām (\$20 par pieaugušo personu, bērniem, kas nav nometnē,

Noslēguma koncerts

Saulaines bērni

\$10). Plkst. 14:00 Guntis Tannis vadīs nometnes atklāšanas aktu, kuŗā vadītāji un bērni pacels Kanadas, Latvijas un Saulaines karogus un prāv. emeritus F.T. Kristbergs oficiāli atklās nometni ar lūgšanu un svētīšanu. Tūlīt pēc tam baudīsim Ausmas Miķelsones gardo dzimšanas dienas kļiņģeri! No plkst. 15:30 līdz 16:30, būs iespēja piedalīties vērtīgo mantu kļusā izsolē, ko vadīs Kristīne Stivriņa un Anne Reinberga. Lūdzam ziedojumus kļusajai izsolei, tos var nodot, zvanot Guntim Tannim (416-225-8635), Kristīnei Stivriņai (705-424-6226) vai Mārim Lūsim (416-494-3858 vai malusis@rogers.com). Visi kļusās izsoles ienākumi tiks veltīti šīs vasaras bērnu nometnes vajadzībām. Vakariņas būs plkst. 17:00 un maksās \$15 (bērniem, kas nav nometnē, \$7.50). Iepriekš-

pieteikšanās uz visām maltītēm obligāta pie Māra Lūša. Pēc tam bērniem būs pirmās nodarbības, vecāki un draugi varēs ar pilniem punciņiem un jaukām atmiņām doties atpakaļ uz mājām vai vasarnīcām.

Saulaines nometnes darbība 2011. gada vasarā būs no 10. jūlija līdz 23. jūlijam. Nometnotājus var pieteikt pie Elvijas Sebres (705-424-1118 vai www.camp-saulaine.com). Nometnes pirmais ugunskurs būs sestdien 16. jūlijā ar jauku sadziedāšanos un ar bērnu teātra uzvedumu, kas balstīts uz latviešu pasaku tēmām. Nometni slēgs sestdien, 23. jūlijā, ar lielo mākslas izstādi un pusdienām. Ar atplestām rokām gaidām jūsu bērnus! Lai arvien mums sirdis skan Arnolda Lūša vārdi: „Silta saule Saulainē, mūsu skaistā nometnē”.

Alberts Vītols

Izlaidums Indianapolies latviešu skolā

"Vēro, ko vari, tādu darbu dari. Vēro, kas esi, tādu labu nesi. (Rainis) Es gribu lai jūs visi no šīs svinīgās dienas un šī svinīgā brīža paņemtu līdzī ciešu apņemšanos dzīvē iet ar drosmi un sajūsmu.

Mans novēlējums jums: viskarstākās sirdis Latvijai, vislabākos darbus Latvijai! Šodien mēs lūdzam Dievu ļaut mums būt modriem un saņemt Viņa dāvanas – pateicības dāvanas.

(No prāvesta Gunāra Lazdiņa uzrunas)

Pateicības dāvanas skolas pārziņiem, no kreisās: Rasma Kārklīņa, Roberts Inveiss, Dainis Ozers un Pēteris Irbe

Indianapolies latviešu skolas audzēkņi un skolotāji. 1.rindā (no kreisās): Larisa Tuttle, Bridget Tuttle, Nils Erkmanis, Laila Goetz, Lija Kuhn, Aija Tuttle; 2. rindā: Sarma Millere, G.A. Azone, Anita Erkmane, Rasma Kārklīņa, Aija Brugmane, Iveta Azone; 3. rindā: Liene Millere, Krista Roze, Sadie Martin, Pēteris Irbe, Anna Subris, Lukass Goetz; 4. rindā: Ilze Millere, Martis Roze, Roberts Inveiss, Dāvis Ratemann, Alija Ozere, Anna Inveisa

Atvadoties no mīlā amata brāļa Dr. Imanta Kalniņa

Klusajā gavēņa laikā, 2011. gada 21. martā, Bostonas latviešu ev. lut. Trimdas draudzes baznīcā un draudzes namu pildīja dievlūdžji no tuvienes un tālienes, lai pavadītu mācītāju Dr. Imantu Kalniņu mūžībā pie Dieva. Sērās esot kopā ar Mildredi Torjusē-Kalniņu un ģimeni, pavadītāju lokā bija Imanta amata māsas un brāļi, prāveste Lauma Zušēvica, prāveste Anita Vārsberga-Pāža, prāvests emer. Oļģerts Sniedze, mācītājs Dr. Jānis Keggi, mācītājs Laris Saliņš, mācītāja Dace Jansone-Smith un mācītāja Jogita Mīngina. Dziļā pateicībā par kalpošanu, Dieva Vārda, Sakramentu un pastorālo stiprinājumu atvadoties bija atnākuši draudžu locekļi no Bostonas latviešu ev. lut. Trimdas draudzes, Džamaikpleinas Trīsvienības latviešu ev. lut. draudzes Bostonā, Mančesteras draudzes un Vilimantikas draudzes, kuŗām māc. Dr. Imants Kalniņš bija draudzes mācītājs. Bēru draudzē bija

ieradušies Imanta Kalniņa bijušie studenti, draugi un korporācijas Gersicania biedri un visi, kuŗiem Imants bija tuvs un mīļš.

Atkal viena mācītāja mūžs ir beidzies, paliek viņa devums cilvēkiem...

Bēru dievkalpojums iesākās ar svinīgu procesiju, kuras priekšgalā devās Daugavas Vanagu un korporācijas Gersicania karogu sardze pie Imanta Kalniņa zārka. Procesiju noslēdza garīdznieku gājiens.

Dievam par godu un pateicībā par Imanta kalpošanu, pirmais atskanēja baznīcas korālis „Kad redzu, Dievs, es Tavu roku darbu”, Dr. Ingrīdas Gutbergas ērģeļu pavadījumā. Ar dziesmas vārdiem draudze no sirds un ticībā apliecināja: „Cik esi liels, mans Kungs un Dievs!”

Dieva Vārda lasījumus lasīja prāvests emer. Oļģerts Sniedze. Mācītāja Laŗa Saliņa vadībā draudze apliecināja kristīgo ticību ar Apustuļu ticības aplieci-

bu. Prāveste Lauma Zušēvica teica atvadu svētrunu, kuŗā izskanēja Imanta Kalniņa dzīves gājums, viņa personība un viņa lielā kalpošana. Bēru runas Dieva Vārds bija no Pāvila 1. vēstules korintiešiem 13,12: „Mēstagad visu redzam miklaini, kā spoguļi, bet tad vaigu vaigā; tagad es atzīstu tik pa daļai, bet tad atzišu pilnīgi, kā es pats esmu atzīts.” Drošība un visas atbildes uz mūsu dzīves jautājumiem mums ir pie Dieva.

Kā turpinājums atmiņu un pateicības pavedienam izskanēja draudzes dziedāta Alberta Galīņa dziesma.

Draudzes lūgšanā visus vadīja prāveste Anita Vārsberga-Pāža. Funerālijas veica amata brālis mācītājs Dr. Jānis Keggi, un prāveste Lauma Zušēvica svētīja draudzi.

Pavadot Dr. Imantu Kalniņu vēl izskanēja atvadu dziesma ar Lidijas Bērziņas vārdiem.

Atvadu vārdus no archibīskapa

Elmāra Roziša un no LELBA nolasīja LELBA pārvaldes priekšiece prāveste Lauma Zušēvica. Prāveste Anita Vārsberga-Pāža sacīja atvadu runu no LELBA Austrumu apgabala un no prāvesta Viļa Vārsberga. Bostonas ev. lut. Trimdas draudzes vārdā atvadījās draudzes priekšiece Sarma Puriņa, no Džamaikpleinas Trīsvienības latviešu ev. lut. draudzes Bostonā – draudzes priekšnieks Modris Ozoliņš, no Mančesteras draudzes – draudzes priekšiece Anda Grasis un no Vilimantikas draudzes – draudzes priekšiece Vija Bachmuts. No Daugavas Vanagiem atvadu vārdus sacīja Aivars Oga un ALTS vārdā atvadījās Vilnis Bērziņš. Ņujorkas draudzes mācītājs Laris Saliņš dalījās atmiņās par Imanta Kalniņa iedrošinājumu viņam kalpošanas darbā. Latvijas studentu un kapelānu vārdā atvadu runu teica mācītāja Dace Jansone-Smith. Korporācijas

Gersicania vārdā atvadu vārdus sacīja Juris Treibergs, kuŗu noslēdza korporācijas biedru kopīgi dziedātā atvadu dziesma.

Sēru draudzes atvadām nobeigumā Karogu sardze izvadīja Imanta Kalniņa zārku no dievnama. Gājienu noslēdza garīdznieku procesija. Iznākot no dievnama, Dievs pavadītājiem sūtīja no debesīm zīmi - svētības, mīlestības un neizmērojamas žēlastības apliecinājumu – lielas sniega pārslas, kas klusi aplāja zemi un palicējus.

Atkal viena mācītāja mūžs ir beidzies, paliek viņa devums cilvēkiem...

Kā pateicība par to, ko mācītājs Imants Kalniņš savām draudzēm bija devis, liecināja krāšņie ziedi un svinīgi sarīkotais atvadu mīlsts, ko bija sagatavojušas draudžu dāmas mīlestībā. Vēl ilgi nenoklusā atmiņu stāsti par Imantu un kopīgi piedzīvotais.

Paldies, Imant, par Tavu devumu un - ar Dievu!

Mūžībā aizgājis mūsu mīlais tēvs, vectēvs un vecvectēvs

JĀNIS AUSTRUMS

dzimis 1912.gada 26. februārī Jumpravas pagastā, Latvijā
miris 2011.gada 10. maijā Bostonā, ASV

Viņu vienmēr ar mīlestību atcerēsies
MEITA INTA UN VĪRS PETER LAIRD
MEITA GUNTA UN VĪRS MARCIS VOLDIŅŠ

MAZBĒRNI: KRISTĪNA LAIRD O'REILLY UN MATTHEW
MEITAS ABIGAIL, AMELIA, ANNABELLE UN OLIVIA
PĒTERIS LAIRD UN JANE, BĒRNI BARRETT UN PETER
JĀNIS VOLDIŅŠ UN JENNIFER, BĒRNI INGRĪDA UN EDVARDS
DIDZIS VOLDIŅŠ UN ELIZABETH, MEITA NORA
MĀRA LAIRD LARSEN UN DAVID, BĒRNI AVERY UN ELIZABETH
ANDRA VOLDIŅA DIX UN MATTHEW, DĒLS AUGUSTS

Noriet saule vakarā,
Meža galus zeltīdama,
Nolīkst klusi sirma galva,
Saules ceļu aiziedama.

Mūžībā aizgājis

HARIJS R. FRIŠSdzimis 1922. gada 30. jūlijā Rīgā
miris 2011. gada 23. maijā Čikāgā

Viņu mīlestībā piemin

DACE

KRISTĪNA AR MĀRTIŅU

AUDRA AR STUARTU

MAZBĒRNI MIKUS, MATĪSS, ZINTA, LŪKASS, ĀRIS UN AILITA

*Nevajaga dvēselei
Trepju kāpt debesīs:
Mišs Dieviņš trepes cēla,
Dvēselīti gaidīdams.*

Mūžībā aizgājis mūsu dārgais

fil! ALFREDS SEMEIKS, iur., phil. et oec! XXV c!dzimis 1916. gada 17. maijā, Valmierā
miris 2011. gada 25. maijā, Greenville, NY

Viņu piemiņā paturēs

FRATERNITAS LIVONICA

FILISTRU B-BA ĀRZEMĒS

*Requiem aeternam
dona Tibi, Domine!*

Dieva mierā aizgājis

MĀRIS ANDERSONSdzimis 1931. gada 31. janvārī, Latvijā
miris 2011. gada 22. maijā Santa Barbarā, Kalifornijā

Mīlestībā viņu piemin

JĀNIS un PĒTERIS PURGALIS

Dieva mierā aizgājusi mūsu dārgā

JANĪNA BIKUĻČS dzim. BACIANSdzimusi 1927. gada 20. novembrī, Lašu pagastā, Latvijā
mirusi 2011. gada 22. martā, Čikāgā, ASV

Mīļā piemiņa paturēs

meita ANNA ar HERBIJU, MĀRA, BIRUTA, LUCIJA ar MARKU,

dēls JĀNIS ar TERRY un dēls PĒTERIS

mazdēli HERBIJS ar PATTY, DAVID ar TEREASU, BRYAN, KEITH

ANDY un MICHAEL

mazmeitas LAUREN, TAYLOR un CHARLIE

brālis ANDREJS ar VERONIKU, viņu dēls, meitas, znots, un mazmeitiņas

māsa RITA ar Stasi, dēli, vedeklas, mazmeitas un mazdēli

*Mūžīgo mieru dod viņai, Ak, Kungs!
Mūžīgā gaisma lai atspīd viņai.*

**SARĪKOJUMI
DIEVKALPOJUMI****SARĪKOJUMI****BOSTONA (MA)**

• 23. jūnijā plkst. 7.00 solista Žorža Siksnas un Annas Zaicevas latviešu dziesmu koncerts Trimdas draudzes zālē (58 Irving Street, Brookline, MA). Ieeja \$25.00; bērniem un skolēniem brīva. Rīko Jānis Bibelnieks, informācija, zvanot pa tālr.: 781-326-5085.

CIEMS LATVIJA (MI)

• 14. jūnijā plkst. 1.00 pie pieminēkļa „Nomocītiem un izsūtītiem” Gāzerē 1941. gada 14. jūnijā uz Sibīriju aizvesto godināšana; pēc piemiņas akta sadraudzības stunda pie kafijas galda.

DENVERA (CO)

• 25. jūnijā plkst. 6.00 Jāņu sarīkojums Kolorado latviešu Kultūras centrā (10705 West Virginia Ave., Lakewood, CO, tālr. 303-986-5337 vai A. Humejūmteva: 303-733-9495). Būs alus, vēlami groziņi. Pīsim vainagus no ozolzarjiem un pļavu puķēm, svinēsim vasaras saulgriežus.

• 15. un 16. jūlijā lietoto mantu tirgus latviešu centrā. Sīkaku informāciju iespējams uzzināt, zvanot Titai Jergensenai, tālr.: 303-424-4442.

• Līdz 18. jūnijam *David B. Smith Gallery* (1543 A Wazee Street Denver CO 80202), tālr.: 303-893-4234 latviešu izcelsmes mākslinieka Krisa Lūisa (*Kris Lewis*) izstāde.

GĀZERS

• 10. jūlijā plkst. 10.30 Katoļu dienā āra dievnāmā Svēto misi vadīs Pauliniešu ordeņa latviešu priesteris Arnis Gabriels Suleimanovs no Čikāgas. Pēc dievkalpojuma groziņu maltīte un Amerikas latviešu katoļu apvienības pilnsapulce. Katoļu kopas aicinātas sūtīt delegātus.

KALAMAZŪ (MI)

• 12. jūnijā pēc dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 10.00, 1942. gada 14. jūnijā aizvesto piemiņas atcere.

• Katru otrdienu plkst. 10.00 vingrošanas nodarbības vada dr. E. Bālka-Valtere.

KLĪVLANDE (OH)

• 18. jūnijā plkst. 5.00 Jāņu svinības *Brecksvilles Metropark* laukumā. Būs jāņusiers un miestīnš, citi atspirdzinājumi un groziņi jāņem līdzī pašiem. Dalības maksa pieaugušiem par vismaz piecu dolaru ziedojumu. Atlikums aprūpes darbam. Ielūdz Klīvlandes DV apvienība.

• 23. jūnijā Zāļu vakara koncerts Apvienotās draudzes namā, piedalīsies mūziķi un aktieři no Latvijas. Pirms koncerta pusdienas no plkst. 6.50 līdz 7.30.

LOSANDŽELOSA (CA)

• 11. jūnijā plkst. 7.00 vīru koŗa „Uzdziedāsim, braļi!” koncerts latviešu namā.

• 12. jūnijā plkst. 2.00 igauņu namā (1306 W. 24th Street, Los Angeles, CA 90007) 1941. gada 14. jūnijā aizvesto piemiņas pēcpusdienu.

(Turpināts 22. lpp.)

Mūžībā aizgājis

MĀRIS ANDERSONSDzimis 1931. gada 31. janvārī, Strenčos
miris 2011. gada 22. maijā Santa Barbarā, Kalifornijā

Mīļā piemiņā paturēs

ZĪLE, TĀLIVALDIS un LĪZĪTE DŪMPIS

MAIJA un FRED WOLF

DIĀNA un VILIS ZAĶIS

Mūsu loceklis

**Fil! JĀNIS VEITMANIS,
Fr. Latav!**dzimis 1931. gada 1. augustā, Mores pagastā
miris 2011. gada 26. februārī, Arlington Hts., IL

Viņu mīļā piemiņā paturēs

ČIKĀGAS KORPORĀCIJU KOPA

Līdzjutība

Izsakam visdziļāko līdzjutību Zentai Andersonei un visiem tuviniekiem ASV, atvadoties no mīlotā dēla, vīra un tēva, pāragri mūžībā aizgājušā

MĀRA ANDERSONA

GUNDEGA ANDERSONE ar ģimeni Latvijā

SARĪKOJUMI DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 21. lpp.)

• 25. jūnijā no plkst. 3.00 Jāņu svinības pie Baltakmeņu ezera – *White Rock Lake* (10545 Soledad Canyon Road, CA 91390, Saugus, CA 91390).

• 25. jūnijā plkst. 12.00 Jāņu svinības Sandiego, *Crown Point Place Beach*.

Losandželosas latviešu nama adrese: 1955 Riverside Dr. Los Angeles CA 90039-3704; tālr.: 323-669-9027; DKL Informācijas tālrunis: 323-663-6267. DKL Informācijas biļetens tīmeklī: www.biletens.com

MINEAPOLE (MN)

• 14. jūnijā plkst. 7.00 1941. gada 14. jūnijā aizvesto piemiņas atcere latviešu draudzes nama lielajā zālē (3152 – 17th Ave. S., Minneapolis, 55407, tālr.: 612-722-4622). Runu teiks profesors Pauls Lazda. Pianista Dzintara Josta un vijolnieces Tinas Jostas koncerts. Kafijas galds. Dalības maksa – ziedojums.

• 23. jūnijā plkst. 7.00 svinēsim Jāņus pilsētā. Jāņabērni gaidīti Mineapoles-St. Paulas ev. lut. draudzes nama (3152 – 17th Ave. S. Minneapolis, MN, 55407, tālr.: 612-722-4622) lejas telpās, kur līgosim, aplīgosim un dziedāsim. Būs jāņusiers, alus, rauši un uzkodas. Aicināti visi – lūdzu nāciet kopā ar radiem, draugiem, paziņām. Lūgums neaizmirst jāņuzāles un vainagu, kā arī alus kausus. Vainagus varēs pīt arī turpat uz vietas. Dalības maksa \$8; studentiem un skolēniem ieeja brīva.

ŅUJORKA (NY)

• 18. jūnijā Katskiļu nometnes jaunās māc. Richarda Zariņa vārdā nosauktās ēdamzāles iesvētīšana: plkst. 9.00 reģistrācija, plkst. 11.00 ēdamzāles iesvētīšana; plkst. 1.30 sporta nodarbības visām paaudzēm; plkst. 7.30 balle ēdamzālē, deju mūziku spēlēs ansamblis *The Lagers*.

• 19. jūnijā plkst. 11.00 dievkalpojums brīvdabas dievnāmā; plkst. 12.00 atvadas. Dalības maksa: \$85 personai; \$250 ģimenei; \$40 nometnotājiem; „Īkskīši” piedalīšanās bez maksas. Visas istabas nometnē jau aizņemtas. Mājaslapā www.NYDraudze.org iespējams sameklēt citas iespējas pārnakšņošanai. Jaunā ēdamzāle ir uzcelta, bet vēl vajadzīgi ziedojumi, lai atmaksātu aizņēmumus.

PRIEDAINE (NJ)

• 25. jūnijā Jāņu svinības, līgotāji gaidīti no plkst. 4.00. Pēc plkst. 5.00 sāksies programma – skanēs līgodziesmas, tautasdejas dejas „Jumis” no Ņujorkas. Latvijas estrādes dziedoņa Žorža Siksnas koncerts. Vakarā deju mūziku spēlēs ansamblis „Pēdējais vilciens”, vadītājs Richards Skulte. Dalības maksa \$30, bērniem līdz 16 gadu vecumam ieeja brīva, 16-21 gada veciem studentiem \$15. Informācija: www.priedaine.com; tālr.: 732-610-8227

SANFRANCISKO (CA)

• Līdz 1. jūlijam Raimonda Staprāna personālizstāde „Gleznas” *Hackett Mill* (201 Post

Street, Suite 1000 San Francisco, CA, 94108) Sanfrancisko, tālr.: 415-362-3377;

www.hackettmill.com

SIETLA (WA)

• 19. jūnijā Jāņu svinības Rietumkrasta latviešu izglītības centrā Šeltonā sāksies plkst. 10.00 no rīta. Vakarīgas plkst. 5.00, programma plkst. 8.00. Spēlēs Denveras „Jūrmalnieki”, dejas „Trejdeksnītis”. Dalības maksa \$20, ģimenēm ar bērniem \$40. Vakarīgas \$10, bērniem \$5. Pārnakšņošana \$10 par teltsvietu, \$40 par istabu. Lūdzu rezervēt naktsmājas, zvanot Ivaram Graudiņam, tālr.: 360-459-3405.

SV. PĒTERSBURGA (FL)

• 16. jūnijā plkst. 2.00 biedrības literārā pulciņa sanāksme bibliotēkas telpās. Informāciju iespējams uzzināt, zvanot Mārai Ritumai, tālr. 727-797-193.

• 23. jūnijā plkst. 4.00 biedrības namā Jāņu ielīgošana. Līdzī jāņem groziņi ar jāņusieru un līgodziesmu krājums. Jāņabērņus sagaidīs un Jāņa tēvs un Jāņa māte, būs alus un jāņusiers. Varēs noskatīties videoierakstu, kas jādara Jāņu vakarā. Ieejas ziedojums par vismaz \$5.00.

VASINGTONA (DC)

• 25. un 26. jūnijā no plkst. 12.00 līdz 4.00 gadskārtējās *Montgomery County* rīkotās „Mantojuma dienas”. Draudzes nams būs atvērts, ikviens aicināts apskatīt dievnamu, mūzeju, iepazīties ar latviešu kultūru, uzzināt, kāpēc nokļuvām ASV un iemācīties vienu otru latviešu

paražu, piemēram, kā krāsot Lieldienu olas sīpolu mizās, darināt rotaslietas utt. Nepieciešami palīgi nama iekārtošanai, dekorēšanai, viesu uzņemšanai, olu krāsošanai, bērnu nodarbībām, dāmu komitejas sagādāto gardumu pasniegšanai, kā arī apmeklētāju jautājumu atbildēšanai. Lūdzam pieteikties līdz 15. jūnijam, sazinoties ar Intu Šrāderi, tālr.: 703-765-9458; e-pasts: guntissr@verizon.net vai Anitu Tēraudi, tālr.: 301 384-5452; e-pasts: johnterauds08@comcast.net

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** 12. jūn. plkst. 11.00 1941. g. 14. jūnijā aizvesto piemiņas dievk. ar dievg; pēc dievk. pārrunas par C. S. Lewis grāmatu *Screwtape Letters*. 19. jūn. p. 11.00 Trīsvienības svētku dievk. Piesaulē; pilsētā dievk. nebūs 26. jūn. plkst. 11.00 dievk. vadīs māc. Andris Grots. 3. jūl. dievk. nebūs. Māc. Jogita Mazura.

• **Bukskauntijas un apk. ev. lut. dr.:** 12. jūn. plkst. 1.00 Vasarsvētku un 1941. g. 14. jūnijā aizvesto piemiņas dievk. ar dievg; pēc dievk. kafija. 19. jūn. plkst. 3.00 **Lankasterā** 1941. g. 14. jūnijā aizvesto piemiņas dienas dievk. ar dievg. 26. jūn. plkst. 1.00 dievk.; pēc dievk. kafija. māc. Dr. R. Ziedone un māc. Dr. A. Ziedonis.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI) : 12. jūn. Vasarsvētku dievk. (ar dievg). 19. jūn. Trīsvienības svētku un 1941. g. 14. jūnijā aizvesto piemiņas dievk. 26. jūn. dievk. ar dievg. Dievk. sākas plkst. 10.00. Draudzes mācītājs diakons Fricis M. Sīpols, tālr.: 248-433-3435; māc. A. Greiema tāl.: 517-614-4853. Ērg.: Dr. S. Lizlova, L. Upīte un A. Greiema.

• **Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.:** *Shepard of the Coast Lutheran Church* (1909 E. Commercial Blvd, Ft. Lauderdale) Diakone A. Venta, tālr.: 954-427-3558.

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.** (100 Rockview St., Jamaica Plain, MA 02130, bazn. tālr.: 617-524-4622): 12. jūn. plkst. 11.00 Vasarsvētku dievk. ar dievg. Māc. Dr. J. Keggi, pēc dievk. dāmu komitejas pusdienas.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.** (301 N. Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073, tālr.: 610-353-2227): 12. jūn. plkst. 11.00 Vasarsvētku dievk. 19. jūn. plkst. 11.00 Tautas sēru dienu oikūmeniskais dievk. kopā ar Filadelfijas latv. baptistu draudzi. 26. jūn. dievk. plkst. 10.00. 3. jūl. dievk. nebūs. Māc. I. Dzelzgalve. Informācija: www.latvianluthchurchphila.org

• **Grandrapidu latv. ev. lut. dr.** (1780 Knapp Street NE, Grand Rapids, MI 49505): 12. jūn. Vasarsvētku dievk. un iesvētības.

(Turpināts 23. lpp.)

Izdevīgi apdrošinājumi
un biedru benefiti
visiem vecumiem.

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS

- » Medicare papildapdrošinājums (Medigap)
- » Apdrošinājums viesiem no ārzemēm
- » Starptautisko ceļojumu apdrošinājums
- » Papildus veselības apdrošinājums
- » Veselības apdrošinājums
- » Dzīvības apdrošinājums
- » Zāļu plāns (Rx)

T 215.635.4137 // F 215.635.1583
info@lrfa.org // www.LRFA.org

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA Meklē kandidātu finanču lietveža/des (grāmatveža/des) amatam

- Pilna laika darbs ir 40 stundas nedēļā
- Darba vieta - ALAs biroja telpās Rokvillē, Merilandē
- Atlīdzība - atkarībā no darba pieredzes pēc vienošanās
- ALA pilna laika darbiniekiem piedāvā veselības apdrošināšanu, pensijas kontu, apmaksātas atvaļinājuma un slimības dienas
- Darbs varētu sākties ar 2011. gada 1. oktobri, lai būtu iespēja gūt pieredzi no pašreizējās lietvedes, kuŗa plāno atstāt darbu 2011. gada beigās.

ALAs Finanču lietveža galvenie pienākumi ir:

- 1) iegrāmatot ienākumus,
- 2) iegrāmatot izdevumus,
- 3) pārzināt ALAs bankas kontus, ieguldījumu situāciju,
- 4) izrakstīt čekus un veikt elektroniskos naudas pārskaitījumus,
- 5) Sagatavot ALAs vispārējos un nozaŗu finanŗu pārskatus valdes locekļiem,
- 6) Regulāri kārtot ALAs biroja darbinieku algas un iemaksas pensiju kontos,
- 7) Sadarbībā ar ALAs kasieri un ASV zvērinātu revidentu firmas darbiniekiem sagatavot revīzijas informāciju, izpildīt un iesniegt federālās valdības un pavalsts finanŗu atskaites formas
- 8) ALA birojs ir mazs (3,5 darbinieki) un pilna laika finanŗu lietvedim/-ei būs pienākumi, kas nav saistīti ar finanŗu lietām, bet atbalsta vispārējo biroja darbību.
- 8) ALAs valde apsvērtu arī puslaika darbinieka piedāvājumu.

Ideālam kandidātam:

- 1) Būtu jāorientējas ASV latviešu sabiedrības vispārējā darbībā
- 2) Būtu vairāku gadu pieredze finanŗu laukā - fondu grāmatvedībā (fund accounting), jeb būtu attiecīgā izglītība,
- 3) ir jābūt labām latviešu un teicamām angļu valodas zināšanām, jāpārzin finanŗu terminoloģija,
- 4) ir jābūt labām spējām darboties ar datora programmām, (Microsoft Excel, Word)
- 5) būtu vēlams pārzināt finanŗu programmu „QuickBooks for Non Profits”, kas ir galvenā ALAs, kā bezpeļņas organizācijas grāmatvedības programma. (Iespējamās šīs programmas apmācības darba gaitā, vai kursus.)
- 6) jābūt ASV pavalstniekam vai darba atļaujai ASV

ALA visaugstāk novērtētu pieteikumus, kuros darba meklētājs izteiktu ilgtermiņa interesi iesaistīties ALAs darbā. Papildus informāciju varat iegūt, atsūtot savu *Curriculum Vitae* vai darba pieredzes aprakstu uz e-pastu: alainfo@alaua.org.

(Turpināts no 22. lpp.)

19. jūn. Tautas sēru dienas dievk. Dievk. sākas plkst. 10.00. Māc. I. Larsena, tālr.: **269-637-0460**; kabatas: 269-214-1010; e-pasts: revilze@gmail.com

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.:** **12. jūn.** plkst. 10.00 dievk. ar dievg., pēc dievk. 1942. gada 14. jūnijā aizvesto piemiņas atcere. **19. jūn.** plkst. 10.00 dievk. ar dievg. **26. jūn.** plkst. 10.00 dievk. 3. jūl. dievk. nebūs. 10. jūl. plkst. 10.00 Vārda dievk. Māc. B. Puiķe.

• **Klīvlādes Apvienotā latv. ev. lut. dr.** (1385 Andrews Ave. Lakewood, OH 44107): **12. jūn.** 1941. gada 14. jūn. aizvesto dievk. lietuviešu Sv. Kazimira baznīcā (18022 Neff Rd.). Māc. Dr. S. Eglīte.

• **Lansingas latv. ev. lut. dr.:** *University Lutheran Church* (1020 S. Harrison Rd., East Lansing, MI), māc. A. Greiema; pēc dievk. kafija.

• **Losandželosas latv. ev. lut. dr.:** **12. jūn.** plkst. 11.00 Vasarsvētku dievk. kopā ar igauņu draudzi (māc. Juri Pallo), 1941. gada 14. jūn. aizvesto atcere. **19. jūn.** plkst. 11.00 Trīsvienības svētku dievk. **26. jūn.** plkst. 11.00 dievk. ar dievg. **3. jūl.** dievk. nebūs. Māc. prāv. D. Kaņeps.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.** (1853 N. 75th Street, Milwaukee, WI 53213, tālr.: 414- 258-8070): **12. jūn.** Vasarsvētku dievk. ar dievg. **14. jūn.** plkst. 7.00 vakarā 1941. gada 14. jūnijā aizvesto piemiņas dievk., pēc dievk. puķu nolikšana pie pieminējamā latviešu nama. **19. jūn.** Trīsvienības svētku dievk. angļu val. ar uzrunu bērniem un dievg. **23. jūn.** plkst. 10.00 Bībeles stunda. **26. jūn.**

dievk., pēc dievk. kamīntelpā pārrunas par Todd Burpo grāmatu *Heaven is For Real*. **3. jūl.** dievk. **10. jūl.** dievk. ar dievg. Dievk. sākas plkst. 10.00. Māc. L. Zusēviča, tālr.: 414- 421-3934 e-pasts: pastorlauma@gmail.com; draudzes priekšniece S. Kalve, tālr.: 414- 536-0358. Informācija: www.milwaukee-draudze.org

• **Minneapolis un St. Paulas latv. ev. lut. dr.** (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 55407), tālr.: 612-722-4622: **12. jūn.** Vasarsvētku dievk. ar dievg. un īpašu mūziku. **19. jūn.** kopējs baltiešu dievk. angļu valodā ar dievg., pieminot 1941. g. 14. jūnijā deportētos baltiešus; īpaša mūzika, piedalīsies igauņu dr. mācītāja Nelli Vahtera. **26. jūn.** dievk. ar Bībeles stāstu lasījumiem. **3. jūl.** dievk. nebūs. **19. jūl.** dievk. ar dievg. Dievk. sākas plkst. 10.00. Bībeles stunda **2. jūn.** un **16. jūn.** plkst. 10.30. Māc. Maija Cepure-Zemmele, tālr.: 763-546-8178, e-pasts: majja.cz@gmail.com

Informācija: www.mndraudze.org

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** **12. jūn.** plkst. 10.00 **Jonkeru bazn.** Tautas sēru dienas dievk., māc. J. Saivars. **14. jūn.** Salas bazn. plkst. 7.00 Tautas sēru dienas dievk., māc. L. Saliņš. **18. jūn.** Katskiļu nometnē plkst. 11.00 jaunās māc. R. Zariņa vārdā nosauktās ēdamzāles iesvētīšana. **19. jūn.** plkst. 11.00 **Katskiļu nometnē** dievk., prāv. A. Pāža, māc. L. Saliņš un J. Saivars. **26. jūn.** dievk. plkst. 10.00 **Jonkeru bazn.**, māc. J. Saivars; **Salas bazn.** plkst. 10.30 dievk., māc. L. Saliņš. **3. jūl.** dievk. nebūs.

• **Sandiego latv. ev. lut. dr.:** **17. jūn.** plkst. 12.00 1941. gada 14. jūnijā aizvesto piemiņas dievk.

Grace Lutheran Church (3993 Park Boulevard, San Diego, CA 92116) prāv. D. Kaņeps; pēc dievk. kafijas galds. Izzaņas: www.sandiegodraudze.com vai www.sandiegodraudze.us

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.** (128 N. Elm Str.): **12. jūn.** plkst. 1.00 dievk.; pēc dievk. kafija. **17. jūl.** plkst. 11.00 kapusvētki *Forest Lawn* kapsētā. Māc. R. Franklins.

• **Sanfrancisko latv. ev. lut. dr.** (425 Hoffman Ave.): **19. jūn.** plkst. 11.00 dievk.; pēc dievk. kafijas galds. Māc. Kārlis Žols, e-pasts: kazols@msn.com; informācija: www.lvnc.org

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** katra mēneša trešā svētdienā plkst. 2.00 dievk. *Christ Lutheran* bazn. (#1 Selma Avenue, Webster Groves, MO 63119), māc. A. Kalniņa. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Draudzes priekšnieces Irēnes Kalniņas tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.** (11710 - 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125): **12. jūn.** plkst. 11.00 Vasarsvētku un 1941. gada 14. jūnijā aizvesto piemiņas dievk. kopā ar igauņiem un lietuviešiem; pēc dievk. piemiņas sarīkojums. **19. jūn.** plkst. 11.00 Trīsvienības svētku un Jaņu dievk. kalpojums brīvdabas dievnāmā Izglītības centrā Seltonā. **26. jūn.** plkst. 10.30 dievk. ar dievg. Māc. D. Cilne, tālr.: 206 -674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net Baznīcas mājaslapa: www.seattle-latvianchurch.org

• **Skenektedijas latv. ev. lut. dr.:** **19. jūn.** plkst. 2.00 Tautas sēru dienas dievk. ar dievg. Trīsvienības bazn. (35 Furman Str.). Prāv. O. Sniedze, ērg. D. Vītušinska-Baltazara. Dz. grām.

Pēc dievk. groziņu azaid.

• **Sv. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** dievk. notiek „Mūsu Pestītāja” (Our Savior) baznīcā (301 - 58th Str. S., St. Petersburg, FL 33707). **12. jūn.** plkst. 2.00 1941. g. 14. jūnijā aizvesto piemiņas dievk., piedalīsies A. Ritums. Bībeles stunda **19. jūn.** un **26. jūn.** plkst. 11.00 biedrības namā. Ziedojumus pieņem biedrīne R. Blumentāle, var sūtīt arī pa pastu: *1365 Snell Isle Blvd. NE, #7-D, St. Petersburg, FL 33704-2447*. Pieteikumus altāra puķēm pie-

ņem Z. Dambe, tālr.: 727-527-5053. Māc. A. Pelds, draudzes priekšniece A. Norberga.

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.** (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-312, tālr. bazn.: 301-251-4151): **19. jūn.** plkst. 10.00 1941. gada 14. jūnijā aizvesto piemiņas dievk., māc. Dr. T. I. Šmits. **26. jūn.** plkst. 10.00 svētbrīdis. Māc. A. Vārsberga Pāža, tālr.: 301-293-2052; e-pasts: macavp@yahoo.com Informācija: <http://www.dcdraudze.org>

RELOCATE TO FLORIDA

.....We Can Help
Come and join the Latvian community in
St Petersburg. Prices are low and selection
is great.

Beach & Luxury Realty Inc
RICKA NASSIKAS
790 75th Av. St Pete Beach FL 33706
Tel 727 384 5522 F. 727 341 2140
RickaRealEstate@Hotmail.com

Piedāvāju miklu grāmatīņu
LATVIEŠU KRUSTVĀRDU MIKLAS
cena \$6 - ar piesūtīšanu
ASV un Kanādā
Jānis Reveliņš
6509 Trumbull, Lincolnwood, IL 60712
e-pasts: astrajanis@gmail.com

**MEKLĒJU UN
VĒLOS PIRKT**
Margaritas Kovaļevskas
grāmatas:
**18 (astņņpadsmīt) un
19 (deviņņpadsmīt)**

E-pasts: LAIKSDSR@AOL.COM

NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI UZ LATVIJU

Likmes: līdz \$100 - \$20
no \$101 līdz \$500 - \$25
virs \$500 - \$25 plus 3% no sum-
mas virs \$500. Summas nododam
ASV dolāros. Piegāde Rīgā \$11,
ārpus Rīgas \$0.40/km, min. \$19.
Piegādājam summas līdz \$1000.

Kārtojām nodokļu un citus maksājumus Latvijā!

Lūdzu nosūtiet vēstuli ar sūtītāja
un saņēmēja vārdu, adresi, tele-
fona numuru un norādījumu par
summu kopā ar čeku rakstītu uz:

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810

Lūdzu zvanīt Kristīne
(973) 746-3075

Saticīgai un uzticamai ģimenei
pārdodu pirms 20 gadiem būvētu
divstāvēgu māju Vidzemes jūrmalā
- 52 km no Rīgas.

Ik pēc stundas iet autobusi un vilcieni
uz Rīgu. Blakus veikali un aptieka. Mājai
ir 6 istabas, 2 garāžas, pirts un augļu
dārzs, kopēja platība 2200 kv. m.
Cena 110 000 eiro.
Tel. 00371- 26753561 Vilis

Pārdod pilnīgu Latvijas
pastmarku kolekciju,
ir arī Vācijas un citu valstu.

215-673-0868

E-pasts: georgeperkons@gmail.com

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Pārsūtām mašīnas, pers. mantas, komerckravas
paciņas pa gaisu vai jūru uz un no Latvijas!

Lūdzu zvaniet: 201-760-6427 vai 973-744-6565 vai
arī apskatiet sūtījumu informāciju mūsu mājaslapā: www.lasl.com

Tradicionālie Jāņi "Priedainē"

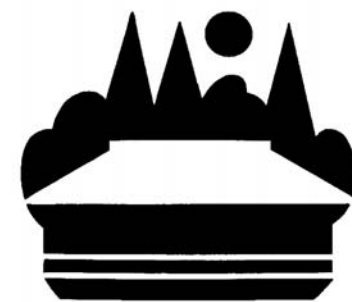
Sestdien, 25 jūnijā, Jāņu bērņus
sagaidīsim ar alu un sieru no plkst. 16.00

Programmā:

- ❖ Priedaines ansamblis „Līgo”
- ❖ Bērņu ansamblis „Brūkļenīte”
- ❖ Tautas deju grupa „Jumis” u.c.
- ❖ Estrādes superzvaigzne no Latvijas, Žoržs Siksa un Anna Zaiceva (mecosoprāns) priecēs mūs ar savu koncertu
- ❖ Deju kapela „Pēdējais Vilciens” Ričarda Skultes vadībā
- ❖ Ugunskurs, līgošana – Jāņa Studenta akordeona pavadībā

- Ieeja: \$ 30.00
- Studentiem no 16-21 gadam \$ 15.00
- bērņiem līdz 16 gadiem brīva

New Jersey Latvian Society
1017 State Route 33, Freehold, NJ 07728
Tuvākas uzzīņas pa telefonu 732-610-8227
www.priedaine.com

ŠĪ VASARA KATSKIĻOS

Esat mīļi gaidīti 17. - 19. jūņija nogalē uz
jaunās ēdamzāles- Zariņa zāles- iesvētīšanu

un sekojošo saviesīgo pēcpusdienu pie Melnā Lāča.
Būs nodarbības bērņiem, voleja turnīrs, sporta spēles.
Sestdienas vakarā: pirmā Dinejballe jaunajā ēdamzālē.
Deju mūziku spēlēs “Lugers”.

Pieteikšanās pie Noras Aivaras:
aivars@verizon.net vai pa tel.: 201-337-3120

Sīkāka informācija par dienas kārtību, reģistrācijas maksu un
naktsmājām atrodama draudzes mājas lapā: www.nydraudze.org

SPORTS

ALAs meistarsacīkstēs Klīvlāndē izcēlās Toronto latviešu sportisti

Amerikas latviešu apvienības (ALA) rīkotās 14. un 58. ASV Latviešu meistarsacīkstes notika Klīvlāndē maija beigās, Varoņu piemiņas nedēļas nogalē. Piedalījās apmēram 150 sportistu, sacenšoties vīriešu basketbolā, volejbolā un ledus hokejā, kā arī sievietes volejbolā.

Visvairāk biļešu, apmēram 240, pārdeva 29. maija vakarā, kad Vācu centrālās plašajās telpās bija sportistu apbalvošana un balle. Sacīkstēs, dalībniekus pieskaitot, apmeklētāju skaits bija vēl lielāks. Taču tā kā sacīkstēs ieeja bija brīva, kaut varēja ziedot par programmu,

kopskaitu var tikai minēt.

Meistarsacīkstes ievadīja dalībnieku parāde, priekšgalā soļoja karognesēji, nesot ASV, Latvijas un Kanadas karogu. Latvijas, ASV, kā arī Vācijas karogs plīvoja arī pie Vācu centrālās.

ALAs Sporta nozares vadītājs Visvaris Ģiga bija galvenais ru-

nātājs, balvu referents Miķelis Cilnis izsniedza vienību izcīnītās balvas. Tās vīriešu basketbolā, volejbolā un ledus hokejā izcīnīja Toronto sportisti, sievietes volejbolā – Kalamazū vienība.

Sacīkšu Rīcības komitejā bija Klīvlāndes Latviešu atlētikas kluba (KLA) galvenie vadītāji –

Vilnis Kubuliņš, Ēriks Reineks un Pēteris Grava. Viņiem pievienojās Ohajo Latviešu apvienības (OLA) vadītājs Francis Bauers ar palīdzību.

Meistarsacīkstes ar \$500 ziedojumiem atbalstīja Latviešu Klīvlāndes kreditsabiedrība, Klīvlāndes latviešu biedrība un DV apvienība Klīvlāndē.

V. Kukainis

Basketbols visos līmeņos

Kamēr aiz okeana skatītājus piecē Nacionālās Basketbola asociācijas (NBA) meistarū cīņa finālā, Latvijā ne mazākas kaislības uzjundīja Latvijas Basketbola līgas (LBL) 20. sezonas finālserija, kurā galu galā Rīgas VEF pārspēja basketbola klubu Ventpsils.

VEF pārspēj BK Ventpsils

Par 2011. gada LBL čempioniem kronēti lietuvieša Ramūna Butauta vadītie VEF basketbolisti, kuri finālserijas septītajā aizrāvīgā un ļoti skatāmā spēlē ar 87:82 uzvarēja ventspilniekus, serijā triumfējot ar 4:3. Jau trešo gadu pēc kārtas, lai noskaidrotu LBL uzvarētājus, bija nepieciešamas septiņas spēles (vispār – piekto reizi Latvijas Basketbola līgas vēsturē). Serijas pirmajā spēlē viesos uzvaru izcīnīja VEF, kas nostādīja viņus izdevīgākā pozīcijā. Tomēr arī turpmākās trīs spēles uzvarēja viesi. Piektajā spēlē beidzot tradīcija tika lauzta – BK Ventpsils uzvarēja savā laukumā, nonākot soļā attālumā no triumfa. Tomēr turpinājumā Rīgā atkal uzvarēja VEF, panākot neizšķirtu – 3:3.

Jāpiemin, ka serijas gaitā no rīdzinieku sastāva savainojumu dēļ "izkrita" vairāki vadošie spēlētāji, kas Ramūna Butauta vadītās vienības situāciju padarīja ļoti smagu. Iepriekšējā spēlē laukumā atgriezās Kristaps Janičenoks (viņš laukumā gan izgāja arī ceturtajā spēlē, tiesa, pilniem spēkiem spēlēt nebija spējīgs) un baltkrievs Artjoms Parahauskis. Izārstēties nespēja vien amerikānis Trevons Hūdzs. Savukārt BK Ventpsils visas serijas gaitā spēlēja pilniem spēkiem.

Spēles sākumā rīdziniekiem neveicās ar metieniem, kas ļāva ventspilniekiem izvīzīties vadībā ar 4:0. VEF rēķinu ar precīzu trejācīti Sandis Valters. Lai arī ceturtdaļas gaitā viesiem izdevās iegūt četru punktu handikapu (13:9), tomēr vairāki veiksmīgi uzbrukumi ventspilniekiem deva pārlicību, kas ļāva noslēgt pirmo desmitminūti savā labā – 22:18.

Otrā ceturksnā ievadā Ventpsilij padāvās divas veiksmīgas sadarbības, kas deva jau astoņu punktu pārsvaru (24:18), taču VEF trieciens bija vēl spēcīgāks – 11

VEF pret Ventpsils vienību. Spēles moments

punkti pēc kārtas un atgūta vadība – 29:26. Turpinājumā viesus iegāza Kaspara Bērziņa neapdomīgā tehniskā piezīme, ko teicami izmantoja jamaikietis Oricvejinmi Efedzuku, realizējot četrus soda metienus (30:29). Puslaika atlikušajā laikā lieli uzplaiksnījumi nebija. Pēc pirmā puslaika neizšķirts – 35:35.

Otro puslaiku ar diviem precīziem tālmetieniem iesāka VEF (41:35). Līdera lomu viesu rindās uzņēmās melnkalnetis Bojans Bakičs, pateicoties kuņam, rīdzinieki pirmoreiz ieguva deviņu punktu handikapu (49:40), un ventspilnieku galvenais treneris Guntis Endzels bija spiests pieprasīt minūtes pārtraukumu. Divi Artūra Bērziņa trejači ventspilniekiem ļāva pietuvoties līdz diviem punktiem. Desmitminūtes turpinājumā "uguņoja" abas vienības, kas pirms ceturrtās ceturtdaļas uz tablo deva minimālu pārsvaru VEF – 58:57.

Ceturtajā ceturtdaļā laukumā abas vienības spēkus nesaudzēja, cīnoties par katru laukuma kvadrācentimetru. Visu laiku nelielā vadībā atradās VEF, tomēr, savu skatītāju atbalstīti, ventspilnieki prata lauzt spēles gaitu, pārņemot vadību (72:68). VEF nesalūza, izšķirīgajos brīžos nospēlējot lieliski un izcīnot uzvaru ar rezultātu 87:82.

Par finālserijas vērtīgāko spēlētāju tika atzīts VEF vienības snaiperis Sandis Valters, kuŗš spēles galotnē realizēja astoņus soda metienus pēc kārtas. Jāpiemin, ka rīdzinieku galvenajam trenerim Ramūnam Butau-

tam šis ir otrais čempiontituls Latvijā.

Jānis Blūms ACB līgas finālā

Tikmēr no Latvijas tālajā Spānijā, turpinot demonstrēt pārsteidzoši labu sniegumu, Spānijas ACB līgas pusfināla serijas ceturtajā spēlē Latvijas izlases basketbolista Jāņa Blūma pārstāvētā Bilbao *Bizkaia Basket* savā laukumā ar 80:72 apspēlēja Madrides *Real*, serijā izcīnot uzvaru ar 3:1, un pirmo reizi vēsturē iekļūstot finālā. Jānis Blūms spēli sāka starta piecniekā, spēlēja 18 minūtes un 11 sekundes, guva piecus punktus, izprovocēja divas piezīmes un pats saņēma četras.

Jāpiebilst, ka Basku zemes klubs pirmoreiz tā pastāvēšanas vēsturē iekļuvis ACB līgas finālā, kur pretī stāties titulētā *Regal FC Barcelona*, kas savā pusfinālā ar 3:0 apspēlēja Vitorijas *Caja Laboral*. Arī finālā uzvarētājs un jaunais čempions tiks noskaidrots serijā līdz trim panākumiem.

Dāmas gatavojas Eiropas meistarsacīkstēm

Kamēr kungi kārtā basketbola attiecības klubu līmenī, Latvijas nacionālā sievietes valstsvienība jau pilnā sparā gatavojas Eiropas meistarsacīkšu finālturnīram, kas 18. jūnijā startēs Polijas pilsētā Katovicē. Latvijas meitenes ielozētas vienā grupā kopā ar Grieķijas, Horvātijas un Francijas vienību. Otram posmam kvalificēsies trīs labākās kvarteta valsts-

vienības.

Šogad Latvijas izlasē dažādu iemeslu dēļ nēstartēs vairākas vienības atslēgas spēlētājas: Ane-Jēkabsone-Zogota, Dita Krūmberga, Aija Brumermane un Anda Eibele. Viņu vietā par iekļūšanu valstsvienības rindās cīnās gados krietni vien jaunākas meitenes. Jāatzīst, ka Latvijas basketbola draugiem vilšanos sagādāja pārbaudes turnīrs Lielbritānijā, kuŗā gaitā mūsu vienība zaudēja ne tikai spēcīgajai Kubas izlasei, bet arī respektējama Vācijas vienībai, bet sacensību izskaņā piekāpās arī laukuma saimniecēm – lielbritānietēm. Galvenais zaudējumu iemesls bija lielais pieļauto kļūdu skaits.

Gatavošanās procesa turpinājumā Latvijas izlase devās uz Karlovariem (Čehija), kur mērojās spēkiem ar spēcīgām pretiniecēm. Vispirms mūsu meitenes sīvā cīņā ar 69:71 piekāpās Krievijai, pēc tam ar 64:77 zaudēja Čehijai, bet nobeigumā ar 60:59 papildlaikā pieveica Polijas valstsvienību. Latvijas izlases galvenais treneris grieķis Georgs Dikeulakoss pēc šīm spēlēm atzina, ka ir ļoti gandarīts, taču šajā darba stadijā vissvarīgākais ir saprast, kas vienības mehānismā darbojas un pie kā vēl īpaši jāpiestrādā treniņos. "Gan piecās iepriekšējās spēlēs, gan arī šoreiz mēs daudz eksperimentējām. Protams, tas neattaisno visus zaudējumus, jo vismaz dažās spēlēs, piemēram, ar Krieviju, mums bija iespējas uzvarēt. Taču vissvarīgākais šādās sēlēs ir tikt skaidrībā par visu, kas nepieciešams. Gan par atsevišķu spēlētāju rīcību konkrētās situācijās, gan par vienības sadarbības niansēm," secināja treneris.

Gatavošanās procesa turpinājumā Latvijas meitenes divreiz mērojās spēkiem ar Lietuvas valstsvienību. Vispirms viesos Cido arēnā Panevēžā Latvija piekāpās ar 68:88, bet Olimpiskajā sporta centrā Rīgā revanšējās ar 65:57. Pēdējā spēlē rezultātīvākās Latvijai bija Gunta Baško, kas guva 13 punktus un Zane Tamane, kas guva 11 punktus un izcīnīja 15 atlekušās bumbas pie groziem.

Plašsaziņas līdzekļos minēts, ka izlases galvenajam trenerim Georgam Dikeulakosam esot īpašas attiecības ar valstsvienības spēlētāju Elīnu Babkinu. Grieķu speciālists pārāk daudz uzticoties šai gados jaunajai sportistei, kuŗa ne vienmēr tiekot galā ar saviem pienākumiem laukumā. Grūti spriest, vai tā ir vai nē, taču nevar noliegt, ka tieši Dikeulakoss uzaicinājis Babkinu nākamsezon spēlēt Turcijas kluba *Fenerbahce* rindās, kuŗu pats arī vadīs.

J. Erenbergs

Zaudējums pret Izraēlu

Latvijas futbola izlase 2012. gada Eiropas meistarsacīkšu kvalifikācijas spēlē Rīgā ar 1:2 (0:2) zaudēja Izraēlas valstsvienībai. Pirmajā puslaikā viesi ar Benajuna un ben Haima (11 m) gūtiem vārtiem izvīzījās vadībā, otrā puslaikā Cauņa ar 11 m soda sitienu rezultāta starpību samazināja.

Mūsu grupā vēl Horvātijā ar 2:1 pārspēja Gruzijas izlasi un Grieķijā – Maltu – 3:1.

Tagad F grupā ir šāda situācija. Uzvaras neizšķirti, zaudējumi. Punkti.

1. Horvātijā	4	1	1	13
2. Izraēla	4	1	2	13
3. Grieķija	3	2	0	11
4. Gruzija	2	3	2	9
5. Latvija	1	1	4	4
6. Malta	0	0	5	0

Edgaram Eriņam – jauns Latvijas rekords desmitcīņā

Valmierā ar jaunu Latvijas rekordu beidzās 90. Latvijas meistarsacīkstes desmitcīņā. Divu dienu sacensībās Edgars Eriņš savāca 8312 p. – par 41 punktu labojot Jāņa Karlivāna līdzšinējo rekordu.

Edgara rezultāti: 100 m – 10,79, tāllēkšanā – 7,67 m, lodes grūšanā – 14,19 m, augstlēkšanā – 1,90, 400 m – 48,65, 110 m/b – 14,56, diska mešanā – 49,94, kārtslēkšanā – 4,50, šķēpa mešanā – 58,30 un 1500 m – 4:14,25. Ar šo rezultātu arī Edgars, tāpat kā Aiga Grabuste ir izpildījis Londonas līdzdalības A normatīvu – 8200 p.

Pēc statistiķa Andra Staģa sniegtās informācijas, Edgara Eriņa rezultāts šobrīd pasaulē ir piektais labākais (Eiropā – pat otrais). Ja paanalizē viņa rezultātus, tad var secināt, ka savu līdzšinējo personīgo rekordu (7961 p. – 2007. g.) Edgars labojis uzreiz par 351 p. Astoņās disciplīnās viņa rezultāti ir labāki nekā pirms četriem gadiem. Rezultāti tāllēkšanā, diska mešanā un 1500 m skrējienā ir jauni Latvijas desmitcīņnieku rekordī.

Eriņš ir trešais desmitcīņnieks Latvijas desmitcīņas vēsturē, kuŗš pārsniedzis 8000 punktu robežu. Šos „Everesta augstumus” veikuši Jānis Karlivāns (8271 p. – 2007. g.) un Rojs Piziks (8045 p. – 1996. g.).

Vācijas pilsētā Rēgensburgā starptautiskajās sacensībās 800 m distancē ceturto vietu izcīnīja Dmitrijs Jurkevičs. Viņa rezultāts 1:47,52 ir šogad labākais starp Latvijas skrējējiem. Uzvarētājam Robinam Šemberam (Vācija) Dmitrijs zaudēja 1,11 sek.

P. Karlsons